עירין קדישין תליתאה

דברים קדושים ומלהיבים נובעים ממעין קודש קדשים
מאורן של ישראל כ"ק מורינו ורבינו הקדוש צי"ע
מרוזין זצללה"ה ובנו **הארי הקדוש** אדמו"ר
אביר **יעקב** מסאדיגערא זצלה"ה

נעתקו מפי כתבים של הרב החסיד היקר פאר היחס
מו"ה **שמשון דוד** ז"ל מזאלישטשיק מחסידי
רוזין קדמאי ששמע מפה לאוזן אמרי קודש
הללו ונאספו ונסדרו ע"י הצעיר
באלפי יהודה וישראל
אלי' מרדכי לויפבאהן נ"י
מתגורר בק"ק מיעלעץ יע"א

דעת לנבון נקל שדברים יקרים כאלה היוצאים מפי קדושי עליון א"צ להסכמה יען כי להם דומיי תהלה. אבל זאת אודיע נאמנה כי אצלתי לי ברכה מבית ישראל הממלאים מקום אבותיהם הק' שתמכו בידי והשפיעו עלי משפעת קדשם אשר חפץ ד' בידי יצ ליח יה"ר שיחול עלי ועל כל הנלוים אלי ברכת צדיקי ישראל אבי"ר:

Verlag des Herausgebers: Markus Laufbahn Mielec (Galizien)

מיעלעץ תרע"ד

בדפוס פ'. קאוואלעק (ע"י שוואגער & פרענקיל) הוסיאטין

תעודת אדמו״ר הקדוש אביר יעקב שליט״א מסאדאגורא

בעהשי״ת

כאשר ידידינו החסיד המופלג מו״ה אלי׳ מרדכי לויפבאהן נ״י מעיר מעליטץ הציע לפני אדמו״ר הק׳ שליט״א כי נפשו אוותה ויעש. להדפיס מאמרי׳ הק׳ הנובעי׳ מצדיקי קדושי עליונים זצללה״ה. ובכן ציוה אדמו״ר הק׳ שליט״א לכתוב. אשר אי״ה בעת צאתו מבית הדפים יקח גם הוא ספר אחד במחיר אשר יושת עליו מהמו״ל וממנו יראו וכן יעשו כאנ״ש. ועז״ז באעה״ח פה סאד״ג כ״ז אדר תרע״ד

אברהם וויינשטאך
שומר משמרת פקודת
הק׳ שליט״א
פה סאדאגורא

הקדמה

לספר עירין קדישין תליתאה מהמו"ל.

דרש האי גלילאה עלי' דרב חסדא בריך רחמנא דיהיב אוריין תליתאי, ע"י תליתאי ביום תליתאי, בירחא תליתאי, לעם תליתאי (שבת דף פ"ח ע"א) עיין פרש"י על עם תליתאי היינו כהנים לויים ישראלים ע"י תליתאי משה רבינו שהוא שלישי לבטן מרים אהרן משה ע"ש. ואני בעניי אמרתי דיש ג"כ לרמז באופן אחר פי' עם תליתאי דהנה מבואר בס' העיקרים להפילוסוף האלקי הר' יוסף אלבו ז"ל דעקרי דתינו שלשה המה היינו אחדות הבורא, שכר ועונש, תורה מן השמים, ובזה הוא חולק על הרמב"ם שלפי דעת הרמב"ם י"ג המה ולפי דעת העקרי' שלשה עמודי התוך אשר בנין עולי' והדת עומדים עליהם המה השלשה הנזכרים, וזהו עם תליתאי האחוזים בשלשה עבודות אהבה שבינינו ובין אדונינו והחוט המשולש לא במהרה ינתק ומבואר בבעל העקידה ובעוללות אפרים כי שלשה דברים יש בעולם, טוב, ערב, מועיל, לדעתי ג' אלה נגד שלשה המבוארים טוב הוא אחדות הבורא ברוך הוא ע"ד טעמו וראו כי טוב ד' (תלים ל"ד) ערב סובב הולך על שכר ועונש יען כי ערב לאיש לעבוד עבודתו בעולם השפל הזה לקבל שכרו בעולם הנצחי וכפי המבואר בזוה"ק דלא ליכל נהמא דכיסופא, מועיל דוא תועלת הנצחית הנמשכת מתורתנו הקדושה אשר לא תחליף ולא תמיר דתה עדי עד כאמרם ז"ל במסכת ע"ז על הפ' אם לא בריתי יומם ולילה כו' והוא עיקר מוהלט לפי"ז מצינו ראינו כי אחרון אחרון חביב הוא השלישי תכלית המועיל, ולעומת ג' אלה הנזכרים ירמזון דברי החוקר בעקידת יצחק חומר צורה, ותכלית, ועיקר הוא התכלית שהוא סוף המעשה במחשבה תחלה, אמנם לכל דבר יש קץ ותכלית לא כן תורתנו הקדושה אשר תכליתה נשגבה מני ים רחבה, וז"כ ד"ה ע"ה (תהלים קי"ט) לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד, רצונו כי מצות תוה"ק אין לדמות תכליתה לתכלית אחר לז"א לכל תכלה כו' אמנם תכלית מצותך „רחבה מאד", לזאת הנני מגיש לפניכם היום ברכתי ברכה המשולש"ת בתורה שהוא המועיל לתועלת הנצחית ובגללה קראתי בשם „עירין קדישין תליתאה" יען למספר הזה שבח ותהלה יאתה ביתר שאת כמאמר הגמרא הנ"ל שנם רעיא מהימנא קדישא מובחר האנושי הי' לבטן השלישי וכמו כן ר' יוסף עבד לי' ענלא תילתא ביומא דעצרתא פרש"י שליש לבטן ואמר אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא רצונו שתוה"ק הוא מביאה את האדם לתכלית המועיל ובשבילה נקרא מין האנושי בשם אדם כטעם זאת תורת האדם כאמרם ז"ל אתם קרוים אדם כו' מחמת שאין להם התורה והמצות שבשבילם ניכר צלם אלקים באדם ובשבילן אמר הקב"ה נעשה אדם בצלמנו ובדמותנו והנה השם אדם סובל ב' פירושים אחד מגזרת אדמה לעליון והשנית משורש אדמה הראשון הוא מדרגה גבוהה והשני היא מדרגה שפלה ושניהם כאחת ישנם אצל האדם, כי בהתקשרותו בהשר עליון ובדביקות אלוקית יותר בדמיונו ידמה לעליון לזה יאתה זכרון שפלותו בחיי אדמה, ולזה מצינו אצל משה רבינו והאיש משה ענוו מאד מכל אדם אשר על פני האדמה, גם אצל (א) יחזקאל הנביא אחרי חזיונו מרכבה השלמה מראות

(א) עיין זוהר תרומה שלכן נקרא בן בוזי שבזה עצמו לפני הגדול מסנו בנין דא זכי לקרוא בן אדם ע"ש מובא בס' שערי הקדושה להמקובל האלקי ר"ח ויטאל ז"ל

פרש"י

מראות הרוחניות אלקית אצל נהר כבר קראהו ד׳ בשם בן אדם לעוררו על שפלותו לבל יתגאה, ותכלית השפלות לא יזכה בו אדם בלי התורה כאמרם רז״ל למה התורה נמשלה למים מה מים אינה הולכת אלא למקום נמוך כך התורה ומבואר בס״ מדרש פנחס להקדוש מקארעץ על הפס׳ ד׳ מלך גאות לבש מה שהצדיקים ות״ח משליכים הגאוה ממנה לובש הקב״ה ויש לרמז כונת הגמרא כפי הענין הזה (שבת קמ״ה ע״ב) מפני מה ת״ח שבבבל מצוינים (ב) מפני שאינם בני תורה וק׳ והא ת״ח צריכים לילך בבגדים נקיים כמבואר (בשבת קי״ד.) ת״ח שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה שנאמר כל משנאי אוהבי מות אל תקרי משנאי אלא משנואי, אלא זו כונת הגמרא הנ״ל מחמת שת״ח שבבבל לא התנהגו בשפלות רוח כיאות לת״ח האמיתים וזה אמרם מפני מה ת״ח מצוינים בלבושיהם והקב״ה לא ילבוש לבושם כדרך מדרש פנחס הנ״ל מפני שאינם ב״ת שלא הגיעו לתכלית השפלות ולא ישיגו אור תורה להקרא ב״ת היוצא לנו מזה שמדריגת עניות אמיתית והשגת השלימות שירגיש בעצמו הב״א הוא התוה״ק אשר בגלל זה הנני פותח לפניכם שערי תורה המאירה ממאורן של ישראל עיר וקדיש אדונינו מו״ר מריזין זי״ע שבאור צדקתו וחסידותו הלכו רבבות מעמנו ועודנו זורח אור שמשו בחצרות הקודש צילא דמהימנותא צל נכדיו הצדיקים הקדושים אשר בארץ המה ד׳ יאריך ימיהם ושנותיהם בטוב ובנעימים, ומאור תורתם יאירו להשיג מדת ההתבטלות והשתוות כאשר אמר נזר ישראל קודש הקדשים הצדיק הקדוש אביר יעקב האר״י מסדיגורא זי״ע טוב תורה עם דרך ארץ רצונו מדת השפלות של ארץ שצריך האדם ללמוד מן ארץ שאדם רוקק ועושה צרכיו וכל מיני בזיונות עלי ארץ והוא סובלת חרפתה ועלבונה ובדרך הזה צריך כל האדם לילך ואז טוב לו בזה ובבא וד׳ יזכינו לעסוק בתורתנו כל ימי חיינו, ויישים בלבנו אהבתו ויראתו ולהגות בתורתו בחיים של עושר וכבוד וכל טוב ונזכה לשמוע קול מבשר טוב משמיע שלום במהרה בימינו א״ס.

באתי עה״ח היום יום ה׳ ויקרא נהג״ה תור״ה לפ״ק פה מיעלעץ׳

הק׳ **אלי׳ מרדכי לויפבאהן** בהרב המאוה״ג **הר״י ארי׳**

הכ״מ דיין ומו״ץ דק״ק דעמביץ נכד (המאוה״ג) הצדיק רשכבה״ג

ריש בי דינא ומדברנא דאומתא הר׳ **יצחק הריף** זצ״ל

ב) פרש״י שאינן בני תורה כ״כ כבני א״י מכבדין אותו מחמת לבושיהן שנראים חשובים

עירין קדישין תליתאה

העתקת כתבי קודש מתורתו של הה"צ ק"ק מוהר"י זצללה"ה מרוזין

בראשית

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. זו יראה עלאה יראת הרוממות. בנין דאיהו רב ושליט. עיקרא ושרשא דכל עלמין. ואיהו מלעיל כל עלמין. ותחות כל עלמין. ואיהו מסבב כל עלמין. ולית אתר פנוי מניה וכמצביוי' עבוד בחיל שמיא וארקא– והארץ היתה תוהו ובוהו. הוא יראה תתאה. יראת העונש כמ"ש והאלקים עשה. שיראו מלפניו. וכתוב ודע כי על כל אלה יביאך אלקים במשפט. וע"י יראה תתאה יראת העונש יוכל להיות סמו"ט ויעשה תשובה. ומזה יבוא ליראה עלאה. עם חסדים טובים. וזהו ורוח אלקי"ם מדת היראה מרחפת על פני המי"ם בחי' חסדים טובי"ם. ואז ויאמר אלקי"ם מדה"ד יהי אור. מהד"ר. כמו שפרש"י ז"ל רצה הקב"ה לברוא את העולם במדה"ד וראה שאין העולם מתקיים ושיתף עמו מדה"ר. וזהו שנאמר ביום ברא ד' אלקים ארץ ושמי' מדה"ד כבר הי' עלינו. ד'. מעתה יתנהג במדת הרחמים ובמדת החסד.

נח

אלה תולדות נח כו' אלה תולדות השמים והארץ בהבראם א"ת בהבראם אלא באברהם, א"א אברה' נקרא הצדיק כידוע שבשבילו נקרא העולם ולכן הצדיק נק' אב והעולם בחי' תולדות וזשפרש"י ע"ה עיקר תולדותיהם ש"צ מע"ט פי' עיקר קיום העולם הם המע"ט והעיקר מהמעש"ט היא האמונה כמאמרם ז"ל בא חבקוק והעמידם על אחת. צדיק באמונתו יחי' כי מי שיש לו אמונה באמת מזה יכול לבא ליראה פנימית ולא יצטרך עוד ח"ו ליראת העונש מפני שכבר הוא מאמין ומה שפירש רש"י ז"ל שנח מקטני אמנה הי' פי' שלא הכנים האמונה באמת באנשי דורו ולכן באו לידי יראת העונש אבל באא"עה נאמר והאמין בד' פועל יוצא פי' שהכנים האמונה בלב אנשי דורו וז"ש רש"י ז"ל יש מרבותינו דורשים לשבח שאלו הי' בדורו של אברהם הי' צדיק יותר כי דורו של נח לא היו ראויים לכן לא הי' יכול להכנים בהם האמונה ורק הוא הי' צדיק כש"כ שאלו הי' בדורו של אברה' שהי' ראויים ודאי הי' מכנים גם נח בהם האמונה ולכן הי' אז צדיק יותר ויש דורשים לגנאי לפי דורו הי' צדיק פי' לפי שדורו לא היו ראויים לכן הי' נח צדיק תמים הגם שלא הכנים בהם האמונה אבל אלו הי' בדורו של א"א ע"ה שהיו ראויים ולא הי' מכנים בהם האמונה אז לא הי' נחשב לכלום כי הצדיק צריך להכנים אמונה בלב אנשי דורו:

ויה:

חיי

ויהיו חיי שרה כו׳ שני חיי שרה ופרש״י כולם בשוים לטובה כ׳ הא ויהי הוא לי צער א״א דהנ׳ פלוגתא בגמרא ח״א טוב שלא נברא משנברא וה״א טוב שנברא משלא נברא נמנו ונמרו טוב שלא נברא ולכאורה יפלא איך נמנו ונמרו טוב שלא נברא והלא הקב״ה ברא את העולם וישראל שיעשו רצונו ואיך שייך לומר ע״ז נמנו וגמרו שהוא נגד רצון הבוב״ה אך א״א בזה כי בירידת נשמת הצדיק מעולם העליון לעולם השפ׳ הזה שתשכון בגוף וחומר שרוי׳ בצער מפחד ויראה כי אין צדיק בארץ כו׳ ז״ש הכתוב ויהיו חיי שר״ה בגוף חיי צער ויהי ל׳ צער רומז על החיות שבגוף שהוא הנשמה, שרה הוא הגוף קאי על הצער שיש לנשמה לרדת לחומר הגוף נגוף וע״ז אמרו טוב שלא נברא ועכשו משנברא וגו׳ פי׳ שידבק א״ע להקוב״ה ויתקן כל הז׳ מדות לעבוד את ד׳ בדו״ר ואז הכל מודים שטוב שנברא משלא נברא וז״ש הכתוב „מאה שנה" מאה היא בחי׳ יראה מה ד״א שואל מעמך כ״א ליראה אל תקרי מה אלא מאה, ועשרים שנה בעשיריות הם אהבה ויראה ושבע שנים הם הז״מ וכשמתקן את הכל אז שני חיי שרה כולם שוים לטובה כפר״שי ז״ל והכל מודים שטוב שנברא משלא נברא וז״ש רש״י ז״ל לפך נכתב שנה בכל כלל וכלל לומר לך שכ״א נדרש לעצמו פי׳ בטרם שמתקן יש לו צער מזה בת ק׳ כבת כ׳ לחטא מה בת כ׳ לא חטאת שהרי אינה בת עונשין פי׳ כי העבודה מצד אהוי״ר מנעו מחטא שהרי אינה בת עונשין לפי שאין עבודתו מיראת העונש שעיקר עבודתו מאהוי״ר אף בת ק׳ בלא חטא מפני שהיראה הוא יראת הרוממות יראה אמיתית ופנימית בנין דאיהו רב ושליט ובת כ׳ כבת ז׳ ליופי פי׳ שעובד את השי״ת בדו״ר אז יכול להופיע בכל הז׳ מדות ואז שני חיי שרה כולם שוים לטובה שהכל מודים שטוב שנברא מאחר שתיקן הז״מ באוי״ר והבן: **ותמת** שרה שהיא הגוף בקרית ארבע שהם הד׳ יסודות שלו צריך להמית הגוף פי׳ להפכו לצורה הוא חברון פי׳ לחבר א״י שהיא הנשמה לכנען שהוא החומר להפכו לצורה. ואברהם זקן ז״ה שקנה חכמה איזה חכם הרואה את הנולד מה ענין נולד אצל הצדיק הם המע״ט ע״ד עיקר תולדותיהם של צדיקים מע״ט ומה הם המע״ט הם המדות כשהצדיק סתקן הז״מ אז בא בימים ב״א אותיות א״ב טפני שכל המדות הם בידו והמדות נק׳ תולדות ואז וד׳ ברך א״א בכל ואברהם הוא מדת החסד אל כל היום. הוא יומא דאזיל עם כולהו יומין ויכול להשפיע חסדים לכל המדות והשי״ת ישפיע לנו חסדים טובים ושנהי׳ כולנו מוכנים לקבל החסדים אכי״ר:

ויהיו חיי שרה וגו׳. בטרם כל צריך האדם להיות סור מרע ועי״ז יוכל לבא ליראה ולאהבה לתקן כל הז׳ מדות. לעבוד השי״ת בכל מדה שתהי׳ בלתי לד׳ לבדו. וזהו ויהי״ו חי״י שר״ה. הוא הגוף כמבואר במהנ״ע. ע״ד חיי צער תחי׳ ובתורה עתה עסל. והוא סר מרע: מא״ה שנים. הוא יר״א״ה. ע״ד מה ד״א שואל מעמך כ״א ליראה. ואמרו חז״ל אל תקרי מה אלא מא״ה: ועשרים שנה. הם יראה ואהבה. כל אחד כלול מעשר: ושבע שנים: הם ז׳ המדות שצריך לתקן כל הז׳ מדות (אז) שני חיי שרה. פרש״י ז״ל שכולן שווין לטובה כשמתקנים כל הז׳ מדות. אז כולם שוים לטובה. כי מהגשמיות נעשה ג״כ רוחניות וזהו שפרש״י לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל. ולא כתב בכל פרט ופרט. כי באמת כונת רש״י

רש״י ז״ל במתק לשונו הטהור לומר לך שהכל כלליות: לומר לך שכ״א נדרש לעצמו. בת ק׳ כבת כ׳ מה בת כ׳ לא חטאת שהרי אינה בת עונשין. ולכאורה קשה מאי ראי׳ היא שלא חטאה מטה שאינה בת עונשין. אך בת ק׳ רומז ליראה כדלעיל. רק ביראה לבד עדיין אינו בטוח שלא יחטא זולתי כשהיראה כלול באהבה אז מובטח שלא יחטא כמשאחז״ל אם באת לשנוא דע שאתה אוהב ואין אוהב שונא. וזשפרש״י ז״ל מה בת כ׳ לא חטאה כי כ׳ רומז על יראה ואהבה כדלעיל ואז הוא שמעלה מיראת העונש. היינו ביראה עלאה ואהבה עמה. מובטח שלא יחטא. אף בת ק׳ ר״ל ביראה עצמה הי׳ כלול אהבה ג״כ. לכן לא חטאת. ובת כ׳ כבת ז׳. ליופי ר״ל כשיש לאדם אהוי״ר. אז כבת ז׳ ליופי. פי׳ יוכל לתקן כל הז׳ מדות. וזהו ליופי. ע״ד איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהוא תפארת לעושי׳ וכו׳: ותמת שרה בקרית ארבע א״א שאחר שתקן הז׳ מדות צריך לעבוד את הש״י במס״נ. וזהו ותמת שרה שצריך למסור גופו להשי״ת: בקרית ארבע. הם הם ארבע אותיות של שם הוי׳ ב״ה וב״ש: הוא חברון בארץ כנען. אז יכול לחבר בחי׳ תפארת המרומז במלת הוא וארץ כנען רומז על בחי׳ מלכות. והארץ אזכור ע״כ דברנו מתיקון הגוף ומעתה נדבר איך התוה״ק מלמדת אותו להועיל בתקון הנפש. ואברהם זקן אברהם רומז על הנשמה זקן זה קנה חכמה ר״ל אחר שתקן הז׳ מדות אז יכול עם הנשמה לבא למעלה מז׳ המדות היינו לבחי׳ חכמה בא בימים או יכול להיות עייל בלא בר: וד׳ ברך את אברהם בכל ואחז״ל בת היתה לאברהם ובכל שמה בחכמה יבנה בית וזקן זה קנה חכמה אבא יסד ברתא ואז יכול להמשיך חסדים טובים וסיים אם בעצמינו לא נוכל לתקן הז׳ מדות השי״ת יעזור לנו בזכות הצדיקים שמתקנים הז׳ מדות שיתמשכו חסדים על העולם.

תולדות

ואלה תולדות יצחק בן אברהם יצח׳ הוא ל׳ שמחה כמ״ש צחוק עשה לי. כי יש ב׳ בחינת שמח׳ יש שמחה בעבדות הבורא ב״ה כמ״ש עבדו את ד׳ בשמחה ויש שמחה שהוא ח״ו בהפוך כמ״ש ולשמחה מה זו עושה וזהו שפרש״י ז״ל יעקב ועשו האמורים בפרשה הם הם מיני שמחות כתוב א׳ אומר זבחי אלהים רוח נשברה משמע שלעבדות הבורא ב״ה צריך שיהי׳ לו לב נשבר וזהו שתקן הז׳ מדות אז צריך לעבוד את השי״ת בשברון לב וברות נמוכה ואחר שתקן את הז׳ מדות אז יכול לקיים כתוב הדר הוא עבדו את ד׳ בשמחה וז״ש הכי כ״א בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי השכל הוא החכמה והוא למעלה מן המדות ואז יוכל לעבוד את הבורא ב״ה בשמחה וזהו אלה תולדות יצחק מתי יוכל להיות בשמחה: בן אברהם, הוא מדת החסד חסד אל כל היום יומא דכליל כל יומין וחסד כולל כל המדות וכשמתקן המדות חסד שכולל כלל המדות אז אברהם הוליד את יצחק יכול להמשיך השמחה לעבוד את הבורא ב״ה בשמחה והבן. ויתן לך אלקים פרש״י יתן יחזור ויתן פי׳ כי בדורות הראשונים היו בכח ישראל בעצמם להתעורר באתערותא דלתתא ומהתערותא דלתתא נמשך ממילא אתערד״ל אולם מאחר שהתורה נתנה לדורות ובזמה״ז שקשה לעשות בעצמו אתעד״לת יושפע עלינו מהשי״ת זהו שפר״שי ית״ן הגם שישראל אינם יכולים לעשות בעצמם אתעדל״ת לכך יתן לך הש״ית גם את זאת היינו אתעדל״ת ויתן אז ממילא יושפע עלינו אתעד״לע אמן

ויצא

ויצא יעקב מב"ש כו' כתוב סמו"ט הנה יש ב' מיני עבדות הבוי"ת אחד בתות"פ ומעש"ט ב' בעניני גשמיים והאדם הפשוט צריך עכ"פ לקיים הפסוק כפשוטו אך אצל הצדיק פירושו שיסור הרע מכ"ד גשמים וישאר אך הטוב בהסירו כל כח וחיות מהרע ויעלה הכל להבוית"ש וזהו בקש שלו' שיעשה גם מהיצה"ר טוב כמ"ש ואהבת אד"א בכל לבבך בשני יצריך ורדפהו להוציא ניה"ק מעומק הקליפות וזהו ויצא יעקב מבא"ר שב"ע בנימ' תרט"ו כמנין תרי"ג מצות ואהוי"ר שהם תרין נדפין. עוד א"א מבאר שבע. באר זו התוה"ק באר מים חיים, שבע רומז אל ז' מדות ואז וילך חרנה רשאי להוריד א"ע להוציא הניצה"ק מעומק הקליפות ולכאורה אין חידוש בזה מאחר שכבר קיים ככל הנ"ל אך א"א בעת שהצדיק יורד ומשפיל א"ע להוציא בלעו מפיו אז נוטלים ממנו כל המוחין והמדריגות שלו כדי שיהיה נסיון אמתי בזה. וזהו ויפגע במקום פי' כשהצדיק מוריד א"ע למקומות הנמוכים. אז וילן שם כי בא השמש פירש"י ששקעה לו חמה פתאום פי' שנלקח מאתו כל המוחין וכל המדריגות אבל ק' איך לא יפחד אז להוריד א"ע למקום מסוכן כזה א"א מפני שהרושם הנשאר בו מעבודתו והלוכו בקודש בזה יאחז הצדיק דרכו וילך לבטח בדרך אם נשכח מאדם דבר מה. ע"י הרשימה שנשאר במוחו יכול לזכור הנשכח ממנו כ"כ הצדיק ע"י הרשימה שנשארה אצלו יכול לעלות ולחזור למקומו ולמדריגתו וזהו שפירש"י יציאת צדיק מן המקום עושה רושם כנ"ל. וזהו כוונתו ג"כ כ"ז שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה פי' עם כל המדריגות שלו יצא משם להעלות ניצה"ק מהקליפות פנה הודו וכו' פי' שלוקחים ממנו כל המוחין כנ"ל להגדיל הנסיון. ויקח מאבני המקום. הנה יש אבן מאסו הבונים היתה לר"פ ויש בחי' אבן נגף וצור מכשול רומזים ליצ"ט וליצה"ר וזשפרש"י בלשונו הזהב התחילו אבנים מריבות זו זאת אומרת כו' כי היצ"ט אומר להאדם שע"י דרכו והלוכו בקודש יזכה לכל המדריגות הרמות והיצה"ר מסיתו שילך אחריו מיד עשאן הקב"ה אבן אחת ונעשה שלום ביניהם שהוכרח היצה"ר להיות כפוף להיצ"ט וזהו ויקח את האבן פי' גם האבן נגף שהוא היצה"ר וישם מראשתיו היינו שהעלה בחי' עשי' לבחי' ראש הוא חכמה בחי' אבן מאסו הבונים כו' והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. פי' הגם שעוסק בענינים גשמיים בארציות עכ"ז מעלה אותם השמימה והנה מלאכי אלהים הצדיקים נק' כן כמו ויהיו מלעיבים במלאכי אלקים עולים ויורדים בו פי' יכולים להעלות כה"ד לשורשם ועוד א"א והנה מ"א עולים ויורדים בו ופרש"י עולים תחלה ואח"כ יורדים פי' שצריכים להיות מקודם בחי' עולים ואח"כ יורדים להוציא ניה"ק משם ואז והנה ד' ניצב עליו פי' שבזה נעשה מרכבה לשכינה ופרש"י לשמרו כי הבוב"ה ישמרהו שלא ישאר ח"ו שמה. ויקץ יעקב משנתו דצדיק בירידתו יתעורר ע"י הרשימה כנ"ל ויאמר אכן יש ד' במקום הזה ותרגומו בקושטא פי' שרואה שגם שם חיות אלקות כמ"ש ואתה מחי' א"כ ואנכי לא ידעתי היינו שנסתלק ממני הדעת ויירא פי' שבא ליראה ויאמר מה נורא המקום הזה ותרגומו מה דחילא אתרא הדין פי' איזה יראה היא כי אית יראה ואית יראה אין זה כ"א בית אלקים תרגומו לית דין אתר הדיוט אלהן אתר דרעוא בי' מן קדם ד' פי' שהוא יראה פנימית שהקב"ה חפץ בה ע"ד מה ד"א שואל מעמך כ"א ליראה וזה שער השמים עד"ה זה השער לד' שהוא שער לכל המדריגות: וידר יעקב נדר ויאמר כו' יעקב

הוא

היא מדת תפארת בחי' רחמים אלקים מדה"ד וזהו אם יהי' אלקים עמדי שימתק מדה"ד במדה"ר בחי' תתן אמת ליעקב ליתן לי לחם לאכול פי' להעלות נה"ק, ובגד ללבוש א"א בגד ל' בגידה פי' דברים שהם ערומים מכל לעשות להם לבושים. ושבתי בשלום אל בית אבי עד"כ בדיש שלום שיהי' שלום בין ב' היצרים שגם יצה"ר יסכים לבחי' הטוב והי' ד' לי לאלקים שיכלול הדינים ברחמים, וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך מעשר בתרא כמעשר קמא, פי' כמו שעובד בתו"מ כמ"כ העבודה בעניני גשמיים בלי שום פני' אך רק נקי ויתהפך החומר לצורה ועושה הכל בלתי לה' לבדו לעשות נ"ר למי שאמר והיה העולם השי"ת יעזור לנו להיות סמו"ט שיתבטל הרע לגמרי מן העולם בכלל ובפרט והכל יתהפך עלינו לטובה: וידר יעקב נדר לאמר וגו'. הנה טעם הגלות החל הזה, הוא לברר ניצה"ק ולעשות בירורים. אולם יש פחד כל יפול ח"ו לבחי' הרע והעצה לזה לקיים שויתי ד' לנגדי תמיד. וזהו וידר יעקב נדר לאמר. מהו תיבת לאמר ויאמר הי' צריך לכתוב. אלא הענין היא כי יעאע"ה תיקן לדורות הבאים אשר כל איש ישראל יאמר תמיד אם יהי' אלקים עמדי. ובמעשה שהיבא בת"א, באחד מישראל אשר לא אמר כן מימיו ע"ש מה שעלתה בידו עד שאליהו זל"ט גילה לו טעמו ואז קבל עליו לומר תמיד אי"ה. ולזה יאמר נא ישראל תמיד אם יהי' אלקים עמדי. ואם זה אינו תלוי אלא ודאי. פי' אינו רשות אלא חובה שחייב כל אדם לקיים. שויתי ד' לנגדי תמיד ואז ישמרני בדרך הזה אשר הנני הולך ונתן לי לחם לאכול. היינו להעלות הניצה"ק ובגד ללבוש כמ"ש והלבש אותך מחלצות. ושבתי בשלום אל בית אבי.– ופירש"י שלם מן החטא היא שניפול ח"ו מן הקדושה אל הרע ועי"ז נעשה חסר ונעשה מסך המבדיל ח"ו וזהו ושבתי בשלום אל בית אבי שאוכל להתקשר להשי"ת שלם מן החטא. היינו שגם הרע יסכים עמו ויהפך לטוב. כענין יתמו חטאים חוטאים לא נאמר אלא חטאים ואז והי' ד' לי לאלקים. אוכל לקבל יראה עלאה שהוא מבחי' הוי' ב"ה, והאבן הזאת אשר שמתי מצבה וגו' יש אבן דקדושה. ואבן דסט"א ר"ל בחי' אבן דקדושה נקראת זא"ת. בזאת יבא אהרן אל הקודש. וזהו והאבן הזאת וגו' יהי' בית אלקים. כי בחי' סט"א היא רה"ר עלמא דפרודא. ויעאע"ה תיקן ועשה אותו רה"י בחי' בית. וזהו יהי' בית אלקים: וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך. פירש הר"ד מעשר בתרא כמעשר קמא. ושם נאמר לא יגורך רע וכן בחי' מעשר בתרא לא תהי' יניקה להחיצונים גם יש לפרש מעשר בתרא כמעשר קמא כי האדם צריך לשמור א"ע בכל עשיותיו ועסקיותיו שיהי' הכל בבחי' עשר דקדושה כמו מעשר קמא השי"ת יעזור לנו בזכות אבותינו הקדושים ויה"ר שנוכל להכניס הכל אל הקדושה ויתמשכו עלינו השפעות טובות וחסדים טובים אמן.

וישב

וישב יעקב וגו' ופרש"י בקש יעקב וגו' קפץ עליו וגו' ולכאורה יפלא למי ראוי השלוה והשקט יותר מצדיקים עובדי ד' באוי"ר עבודה תמה עבודה שלימה ועוד ביותר יפלא א"כ אצל יעקב אע"ה הלא התורה הוא נצחיות ועוד הלא כמה צדיקים היו שובו לישב בשלוה בעולם הזה ועוה"ב אלא נראה לי שאה"ל מש"כ בגמ' אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה בלבד ויעקב אע"ה הי' זקן ויושב בישיבה כמ"ש הכתוב ויעקב איש תם יושב אהלים אהלי של תורה וכו' בנתי בעבודתי להשכין שכינת כבוד בתחתונים

בתחתונים וזה הוא וישב יעקב פי׳ ע״י ישיבתו באוהלו ש״ת, בארץ להשכין שכינתו בכל ארצית מגורי לי מדור שיהיה דירתו בתחתונים גם בארץ כנען גם בגלות החל הזה אשר א״י נקראת ארץ כנען כי ארץ ישראל הוא בחי׳ קדושה ומשחרב ביהמ״ק ונקראת ארץ כנען העיקר הוא להרבין ישיבה ותורה וזשפרש״י ז״ל בקש יעקב לישב בשלוה שאף בימי הגלות ימשוך השראת השכינה ע״י תותפ״י קפץ עליו רוגזו של יוסף כי הצדיק העובד את ד׳ בתותפ יעשה השראת השכינה בעוה״ז הוא בן עוה״ב כי הצדיקים צריכים להמשיך טובה על כלל ישראל ג״כ והמון עם שהם בחי׳ עוה״ז כי הצדיק עם כלל ישראל המה בחי׳ חומר וצורה הרומזים לב׳ עולמות עוה״ז ועוה״ב וזשפרש״י ז״ל אלא שמבקשים פי׳ שצריכין לבקש לישב בשלוה גם בעוה״ז בחי׳ המון עם וכתיב תחת שלש רגזה ארץ וגו׳ וישראל צריכים להיות נשפעים בכ״ט בעולם הזה יותר מכל האומות וזהו רוגזו של יוסף מפני שהצדיק צריך ג״כ להמשיך לישראל כ״ט וזהו אלה תולדות יעקב יוסף תולדותיהם שיצ הם מע״ט ובמע״ט ירומו קרן ישראל שיהי׳ בבחי׳ יוסף ותאמר אסף אלקים את חרפתי א״א שאף בימי הגלות יאסף ד׳ את חרפתו שעכ״פ יתן ד׳ לישראל כ״ט כמו שיש לאוה״ע שלא יהי׳ נבזים ושפלים ונמוכים בין אוה״ע ואח״ז ותקרא שמו יוסף לאמור יוסף ד׳ לי בן פי׳ שיוסף השי״ת לישראל כ״ט מצד שנק׳ בנים למקום שתלך ההשפעה להם ביושר ולא ע״י וילתם וע״ד אפשר לומר כי העבודה מהצדיק שנקרא בן להקב״ה שיעשה גם איש הפשוט חביב לפני השי׳ כבן וזהו יוסף ד׳ לי בן אחר פי׳ לעשות גם האחר ג״כ כבן וזהו שפרש״י אמר הקב״ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם עבורם רב טוב לעוה״ב אלא שמבקשים לישב בשלוה פי׳ שמבקשים מהקב״ה לישב בשלוה בעוה״ז שיהי׳ שלוה עם כ״ט לישראל שהם בחי׳ עוה״ז אנשי החומר, שבע עשרה גי׳ טו״ב והוא הצדיק ע״ד אמרו צדיק כי טוב. הי׳ רועה את אחיו בצאן פי׳ הצדיק רועה דורו כצאן וזה אעפ״י שהצדיק רואה את בני דורו כי׳ עכ״ז טוען עבורם להקב״ה שיגאלם כי מה שמעשיהם לא טובים יען שהם שפלים ונבזים ממשך וממורט בין האומות. וטענותיו מה יהי׳ מזה. והוא נער, מה שהעם עושה מעשי נערות, את בני בלהה, עבור שהם מבולבלים ביניהם ויבא יוסף הצדיק את דבתם רעה כל הרעות שיש להם בגלות החל הזה כפרש״י ז״ל כל רע שהי׳ רואה באחיו בני לאה הי׳ מספר לאביו שבשמים וממליץ עליהם טובות שע״י החשכות והיסורין שסובלים עתה בגלות אינם יכולים להיטב מעשיהם ולשוב עליהם כדת מה לעשות ולכן צריך לגאלם מקדם-ואז בלי ספק ומלאה הארץ דעה את ד׳ וישובו מדרכם הרעה מפחד ד׳ ומהדר גאונו ועל צדיק הלז נאמר וישראל פי׳ תפארת ישראל זה הקב״ה אהב את יוסף הצדיק הזה מכל אחיו הצדיקים כי בן זקונים הוא לו ות״א בר חכים הוא לי׳ מפני שהוא טוען לפני השי״ת טענה הנשמעת שצריך לגאול את בניו גאולה שלימה ולהוציאם מאפילה לאורה במהרה בימינו אמן כי״ר

לחנוכה

מה שאמר בחנוכה צדיקים הראשונים אמרו שבחנוכה יוכל כל אדם לפעול בעצמו שנה טובה ביותר מכל היו״ט כי בכל המועדים האתערותא הוא מתתא לעילה ובחנוכה מעילא לתתא ודם אדם הבא לפני המלך בבית מלכותו לבקש מאתו דבר. אז מדקדק עליו המלך אם ראוי לכך אם אינו ראוי למלא משאלתו לטובה מה שאין כן בזמן שהמלך בדרך

אזי

אזי גם שאינו ראוי באמת עכ"ז אין המלך מדקדק אחריו ממדת הרחמנות והנה חנוכה היא נר מצוה ויו"ט הוא תורה אור לזה בנר חנוכה שהוא נר מצוה יוכל להושע מאת המלך מלכי ש"ע מצד דמצוה ומצד הרחמנות גם שאינו ראוי משא"כ יו"ט נקרא תורה אור לכן מתנהג הש"י עם האדם עפ"י התורה. **ב"ש** אומרים פוחת והולך כנגד פרי החג ובה"א מוסיף והולך מעלין בקודש ולא מורידין פרי החג הם נגד ע' אומות א"א דקאי על הבע"ת וב"ש בכל מקום מחמירין ז"ש פוחת והולך פי' שצריך אדם לחשוב ולשקול היטב את חטאיו ולעשות תשובה כנגדן בעניים וסגופים הוא תשיבת המשכל ותשובת הגדר וב"ה מקילין ואומרים מוסיף והולך שיהי' לו הרהור תשובה אמיתי ויוסף על עשיית הטוב זהו סמ"ט אז מסייעין אותו בזה שיוכל ללכת למעלה זהו שאמרו מעלין בקודש וכי' כי הבא לטהר מסייעין אותו ומגביהים אותו ולא מורידין פי' אין מניחים אותו ליפול ח"ו א"א בבוא ב"ת אל הצדי'. הצדיק מסייעו ומגביהו למעלה. וזהו שאמרו חז"ל במקו' שהב"ת עומדין פי' כש"בת עומד על מצב אחד ואינו יכול בעצמו ללכת מעלה אין צדיקים גמורי' יכולים לעמוד ר"ל הצדיק גמור אינו מניחו לעמוד על מקום אחי רק מסייעו ומגביהו שיוכל ללכת מדרגא לדרגא והלכה כב"ה מה גם בזמן הזה שודאי אין גם אחד יכול לעשות תשובה בעצמו ודאי צריך לס"ד. הש"ית ישפיע לישראל שנה טובה ברוחניות ובגשמיות. הדי' מלכים דוד המלך ע"ה בקש ארדוף אויבי ואשיגם וכו' אסא יהושפט ויחזקיהו בקשו מאת הש"ית שילחום להם גם יהודה המכב"י היתה ישועתו במה שאמר מי כמוך באלים די הכח זה נמצא גם היום. שמן היא חכמה כ"ח מ"ה שהכח הוא מאת הש"ית. הלכה הדלקה עושה מצוה ולא הנחה א"א פירוש הדלקה אם הש"ית יאיר לבבות ב"י ודאי הי' מצוה ולא הנחה פי' שלא ינוחם ח"ו אבי"ר.

מה שאמר עוד בחנוכה. הש"ית יעזור שתהי' שנה טובה ומבורכת שתהי' בקרב גאולה שלימה אך א"א שתהי' גאולה כללות אם לא תהי' מקודם גאולה פרטות פי' שכאו"א מישראל יגאל א"ע מהרע שבו כי מה שאוה"ע יש להם שליטה על ישראל היא בעוה"ר וידוע שאין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות כי ראשית חכמה יראת ד' והיוונים טמאו כל השמנים ושמן הוא חכמה פי' שהסירו מהם החכמה והדעת ולזה הי' ביכלתם לשלוט על ישראל זשה"כ בכל עת יהי' בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר והבן א"א דהא בהא תליא כששמן בחי' חכמה על ראשך לא יחסר אז בכל עת יהיו בגדיך לבנים שלא תבא לידי חטא ועון. צריך להדליק עד שתכלה רגל מן השוק א"א כי עיקר הגלות הוא מפני הנצה"ק שירדו לתוך הקליפות בסוד רגלי' יורדות מות וצריכים להוציאם משם א"א שוק הוא רה"ר ונוקבא דתהו"ר זהו שצריך להדליק, ולהאיר עד שתכלה בחי' רגל מעומק הקליפות והיונים אמרו לישראל כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק ונחלה באלקי ישראל א"א כי בישראל העיקר הוא הדעת והוא המבדיל בינו לבין האומות וכשהיוני' טמאו כל השמני' סברו כי הוסר מהם הדעת לגמרי לכן אמרו להי' כתבו לכם על קרן שהוא השור בלי דעת שאין לכם חלק ונחלה וכו' כי אם אין דעת הבדלה מנין אבל היוונים טעו בזה כי מותר השמן שנשאר בפך הי' חתום בחותמו של כ"ג כי כל א' מישראל יש לו נקודה פנימית שבלב ומהנקודה יכול להיות התעוררות גדול מנותר קנקנים נעשה נס לשושנים היינו מנקודה הפנימית שבלב חזרו אל הדעת הש"י יעזור ויושיע שתהי' הדלקה עושה מצוה להאי לכאו"א שיוכל לעשות מצות ומע"ש ותהי' הגאולה שלימה כללית אחרי הגאולה פרטות אבי"ר

בשבת

בשבת חנוכה פתח ואמר היום הוא שבת חנוכה וזאת חנוכה ואת רמזות לראות במש״כ בזאת יבא אהרן אל הקודש האדם צריך לחנך את עצמו שיבא ליראה וזהו אז אגמור בשיר מזמור חנוכת המזבח במה יהי׳ החינוך המזבח פי׳ שיהי׳ לבו נשבר בקרבו ע״ד זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה כי כשלבו נשבר בקרבו מפני שמחשב בלבו שפלות עצמו ורוממות השי״ת אז יבא ע״י ליר״ש ביום המשתה איתא א״א שצריך האדם לירא את ה׳ בזה הנשך יהי׳ כשהקב״ה משפיע רב טוב כמו שמתרא למשתה לרבו ובזה ניצל מכל המזיקים ויגעו בשר״אך השי׳ שלבו נשבר בקרבו גם כשיש לו רב טוב והצלחה. כתיב שמן משחת קודש רומז על חנוכה בחי׳ חכמה תתאה קודש הוא יש״ק בחי׳ חכמה עילאה וש״ק בימי חנוכה נעשה יחוד חכמה עלאה ותתאה יהי׳ זה לי לדורותיכם ופרש״י ז״ל יהי׳ זה בגי׳ תריסר הוינין מכאן שכולו קיים לע״ל רמז שנמשחו בו כל כלי המשכן והמשכן וכל מלכי בי״ד כן יושפע עלינו כ״ט לע״ל לכל השנה...

בר״ח טבת ששאל כמה נמשכה מלכות החשמונאים עד מלכות הורדוס והשיבו לו אנשים יודעי החשבון ואח״כ הקשה על מה שמזכירים בעל הניסים מסרת גבורים ביד חלשים ניחא אבל מהו הרבותא רשעים ביד צדיקים או טמאים ביד טהורים וזדים ביד עוסקי תורתיך הלא כן ראוי ונכון ומהו הנס בזה פתח ואמר יתגדל ויתקדש שמיה רבא העיקר שאנו צריכים להתפלל שיתקדש שם שמים ולאקמא שכינתא מעפרא ובפרט כשהרשעים נופלים ביד הצדיקים בזה נתגדל ונתקדש שם שמים ולכן אנו מזכירים טמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים ובזה ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך כי נתגדל שמו הגדול בכל העולם כן יעזור לנו השי״ת חושה מהרה ישועה שלימה למען שמו הגדול (בכל העולם) בש״ב אבידה: **אחז״ן** פתח ואמר ואת כל באי בנך וגו׳ ופנו את היכלך א״א כי בכל אחד מישראל נמצא בחי׳ היכל הוא הלב וכן נהי׳ מקדש כמ״ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר אלא בתוכם דוקא א״א שהקב״ה יעזור לישראל ויושיעם מכל צרותם מכולם ואח״כ ישיבו לה׳ מתוך הרחבת הדעת וכמו שהי׳ אז בימי החשמונאים שקיים הישועה השי׳ ואת כל באי בנך וכו׳ ופנו את היכלך הוא הלב מכל מחשבות זרות וטהרו את מקדשיך להיות כ״א בבחי׳ אהל שכן באדם כ״כ יעזור ויושיענו כ״כ נשוב באמת מתוך הרחבת הדעת אבי״ר **עוד** פתח ואמר השי״ת יאיר עינינו בזכות מצות נ״ח הנס הי׳ בשמן ושמן הוא חכמה והחכמה הוא בחי׳ משפיע וצריך כלי לקבל הוא הנר והפתילה וכמו כן צריך הצדיק שהוא בחי׳ חכמה להשפיע לעצמו ולזולתו לכלל ישראל כל השפעות טובות בגוף ובממון והחכם עיניו בראשו והכסיל בחושך הולך להאיר לו מתוך חשיכה וזהו כיתרון האור מן החושך לראיה בתוך החושך ובפרט בחשכת הגלות המר הזה שנתמעטו ההכרות והדעת בגלות, הדלקה עושה מצוה הצדיק צריך להדליק ולהאיר ולהשפיע לכל א״א כ״ט והקב״ה צדיקו של עולם וצריך ודאי לקיים הדלקה עושה מצוה להאיר עיני ישראל ולהצילם מכל צרה וצוקה להרים קרנם ולהשפיעם רב טוב וברכה וזהו ב״ש וב״ה חולקים בש״א פוחת והולך וב״ה אומרים מוסיף והולך כי כשהקב״ה משפיע לישראל ואם הם אינו הולך בדרך הישר ע״ז בש״א פוחת והולך וזהו ההשפעה מתמעטת עד שישובו בתשובה שלימה וב״ה א אדרבא מוסיף והולך להוסיף להם רב טוב לבית ישראל ומתוך הרחבה שישובו אליו ודאי והלכה כב״ה והצדיקים אומרים שבחנוכה הוא הנח״ש השי׳ יחדש עלינו

עלינו מעתה שנה טובה וישפיע לנו ולכ"י רב טוב ושפע וברכה והצלחה בגוגר"ן אבי"ר:

ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים וגו׳ ופרש"י ידוע וכבר אמרנו ועניננו שיש ב" מיני עבודות השי"ת יש שעובד בתו"ת ויש צדיק שהוא למעלה מהמדות שעובד להשי"ת בכל דברים הגשמים באכילה ושתי׳ ושינה ושיחה וגם בעבודה יש כמה מדרגות יש שמעלה כל נה"ק שבכל דבר גשמי לשורשם והפסולת נשאר בחי׳ מת וויש צדיק אמיתי שעובד השי"ת בכל הדברים הגשמים ואין לו שום שייכות והנאה מן הגשמיות זולתי עם הנצה"ק המחי׳ אותו הדבר כמ"ש ואתה מחי׳ את כולם אבל עם הפסולת שהיא בחי׳ מת אין לו שום שייכות וצדיק כזה נקרא איש חי שהוא מעלה רק חיות כ"ד לשרשו וזהו שאחז"ל יעקב אבינו לא מת היינו שכל ימיו לא מת שלא הי׳ לו שום שייכות משום בחי׳ מת שבכל דברים הגשמים רק עם הנצה"ק שבכל דבר להעלותו וזהש"כ ויחי יעקב באמ"צ פי׳ שכל ימי חיי׳ בבחי׳ חי באמ"צ שהעלה מכ"ד ארציות בחי׳ מצרים רק החיות שבו ובמה יוכל האדם לבא לבחי׳ זו שלא יכשל ח"ו להנות מן הפסולת שבכ"ד גשמי א"א ראשית חכמה שהצדיק שהוא למעלה מהמדות יראת ה׳ הצדיק שעובד את הבוב"ה בבחי׳ יראת השם שהוא יראה פנימית הוא יכול לעבוד את השי"ת במדרגה הזאת אבל מי שעובד את ד׳ רק ביראת העונש זה צריך שתהי׳ עבודתו רק בתו"ת ואסור לו להכנים א"ע בדברים הגשמים להעלותם שלא יכשל ח"ו וזהו שפרש"י ז"ל למה פ׳ זו סתומה פי׳ העבודה הזאת בחי׳ ויחי יעקב להוציא החיות מכל דבר ולהעלותו הוא סתומה מכל שאר אנשים השי"י יעזור שעכ"פ יוכלו כ"י לעבוד השי"י בתו"ת ולהתרחק מכל רע אכי"ר:

שמות

ואלה שמות ב"י וכו׳, כבר אמרנו זה פעמים רבות שיש ב׳ דרכים בעבודת השי"י הא׳ בתו"ת ומצות מעשיות והב׳ בארציות והיא דרך מסוכן מאד שלא ישאר שם ח"ו לכן צריך שיהא דבוק למקורו ושורשו למעלה ויתקן הז׳ מדות ויאמין באמונה שלימה שמלכותו בכל משלה כמש"כ ואתה מחי׳ את כולם כי אין דבר שאין בו חיות השי"י ואז יוכל לעבוד הבוית"ש גם בענינים הגשמיים וזהו ואלה שמות ב"י בני ישראל הם הצדיקים אשר להם הכח לעבוד הבורא גם בארציות. את יעקב פי׳ ע"י שהם אחוזים ודבוקים בשרשם למעלה בבחי׳ יעקב חבל נחלתו וזהו איש וביתו באו. איש רומז לתו"ת. וביתו רימז לגשמיות פי׳ הצדיקים לעבוד השי"ת בכל הדרכים ובלימוד תוה"ק יש ג"כ ב׳ דרכים א׳ פשטי התורה שהם הלבוש ורזין דאורייתא ופנימיות התורה והצדיק שתיקן הז׳ מדות יכול לעסוק גם בפנימיות התורה וברזין דאורייתא אולם האיש הפשוט צריך לעסוק בלבושי התורה הוא הפשט אלא צריך להאמין שמלובש בתורה סודות עליונים ורזין דרזין דאורייתא ואינם ספורי מעשיות בלבד ח"ו וזהו ואלה שמות ב"י היינו הצדיקים הם יכולים לעסוק בפנימיות התורה וצירופי שמות הק׳. הבאים מצרימה. היינו שהם משוללים מהרע ומייחדים יחודים גם בענינים הגשמיים. את יעקב. פי׳ פשוטי העם. איש וביתו באו. פי׳ הם צריכים לעסוק רק בלבושי התורה וגם בעבודות ענינים הגשמים. גם בזה יש ב׳ דרכים דרך א׳ שאוכל ושותה שיהי׳ לו כח לעבוד את השי"ת כמש"כ הרמב"ם ז"ל ועיקר עבודתו היא

בת״ת. אבל יש מי שעובד את הש״י בעצם האכילה ושתי׳ וכל שאר דברים הארציים ומייחד יחודים להוציא הנה״ק מכל דבר גשמי.—

ויאנחו ב״י מן העבודה. עבודה גימ׳ הטבע פי׳ שעבדו את הש״ת בענינים הטבעיים והגשמיים. ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה פי׳ ע״י שהיתה עבודתם בענינים גשמיים וטבעיים נרמז שגם מדה״ד הסכים לשדד המערכות בשבילם כי העובד את הש״ת רק בתו״ת אין בכחו להשיג שיהי׳ שידוד המערכות והטבע בשבילו יען כי אין לו שום מבוא בעבודת ענינים הטבעים אבל רצדיק שעובד הש״ת בענינים הטבעים אזי הוא נעשה מושל על הטבע ע״כ יכול לפעול שהי״ת ישדד המערכות והטבעיים למענו: וישמע אלקים את נאקתם אנקת־תב זהו שלימות העבודה ויזכור אלקים את) בריתו וכו׳ מבואר בסה״ק שנזכר כ״ד פעמים בתוה״ק הג׳ אבות כסדרן ומרומז שעבדו את הבוב״ה בכל הכ״ד שעות ביום ובלילה. וזהו ויזכור אלקים את בריתו וכו׳ פי׳ ע״י שהיתה עבודתם בענינים הטבעיים שהיתה ג״כ עד״ז. וידע אלקים. פי׳ שנתעלו הגבורות לבחי׳ הדעת ששם היא המתקת הדינים. כי עיקר שליטת הדינים על האדם ה״ו הוא בעבור חסרון הדעת. זהו שפרש״י. כי ידעתי את מכאוביו כלימר נתתי לב להתבונן ולדעת את מכאוביו. פי׳ להעלות הגבורות לבחי׳ הדעת ששם נמתקים בשרשם הש״י יעזור ויושיע לעבוד את הבוב״ה עם הדעת ויתמתקו כל הדינים בשרשם וישפיע לנו הש״י כל השפעות טובות ב״ב אכי״ר:

וארא

וידבר אלקים אל משה פרש״י ז״ל דבר עמו משפט על שהקשה לדבר ולומר למה הרעות לעם הזה ולכאורה קשה ל׳ לדבר ולומר א״א כי הצדיק נק׳ בשם משה כמאמרם ז״ל אתפשטותא דמשה בכל דרא והצדיק שליח של מקום להוכיח ולהורות לעם ד׳ דרכי התשובה שיהי׳ סמו״ט וזהו וישב משה אל ד׳ פי׳ אחרי שהוכיחם לשוב אל ד׳ והם נתנו כתף סוררת לבלי שמוע לדבריו אזי הצדיק קובל לפני הש״י ואומר למה הרעות לעם הזה כי מוטב שיהיו שוגגים כי למה זה שלחתני לומר להם מוסר ומאז באתי אל פרעה אותיות הערף עם קשה עורף לדבר בשמך דברים קשים שישובו, הרע לעם הזה מרמים בנפשם שאני עושה להם רעה, ולזה והצ״ל לא הצלת את עמך מלשון הפרשה פי׳ לא די שלא פעלתי בהם שיגיעו לבחי׳ ועשה טוב אלא והצל לא הצלת פי׳ שלא באו אפילו לידי סור מרע וזהו וידבר אלקים אל משה פרש״י דבר אתו משפט הנער ומעשהו פי׳ שהקב״ה מורה דעה להצדיק איך יתנהג עם ב״י וזהו דבר אתו משפט על שהקשה לדבר שהש״י כ״י מתרעם על הצדיק שאמר להם דברים קשים וגם מכנה אותם בשם עם קשה עורף אך ולומר לבקש מהקב״ה למה הרעות לעם הזה ולומר פי׳ שיאמר להם בלשון רכה תוכחה בדברים רכים וימליץ טוב עליהם לפני הש״י שהקב״ה יתן להם כל טוב ועי״ז יוכלו לעבוד הש״ת ולשוב בתשובה שלימה לפניו ית״ש א״א וידבר אלקים אל משה פי׳ הקב״ה מדבר להצדיק ידוע תדע מה שישראל ח״ו נתונים בצרות ובדוחקא בתר דוחקא ונכנעים תחת הטבע גי׳ אלקים ויאמר אליו אני ד׳ פי׳ שזהו בחי׳ רחמים באמת כי מזה תצמח הגאולה וישועה המקווה הש״ת יעזור לנו שמהיום תתחיל הישועה והגאולה שלימה בבחי׳ אני ד׳ שהוא בחי׳ רחמים אכי״ר:

ויהיו

בשלח

ויהי בשלח פרעה את העם וגו׳ זה פעמים רבות אמרנו וידוע מה דאיתא בזוה״ק דאית יראה ואית יראה פנימית וחצונית יראה עלאה ויראה תתאה ויראת העונש יש בה ג״כ ב׳ בחינות יש שירא מלחטוא שלא ימותו בניו ח״ו או שלא ירד מנכסיו וכדומה וכמאמר הכתוב והאלקים עשה שיראו מלפניו ויש שכבר נכשל בחטא ועון ובאו עליו יסורים ח״ו וזו נקרא יראה רעה רצועה בישא לאלקאה לחייביא רח״ל כידוע מזוה״ק וזוהי ויהי לי׳ צער, בשלח פרעה מלשון פרעון הם אוה״ע, את העם פי׳ כאשר בני ישראל נשלחים ונמסרים בגלות תחת אוה״ע וגוזרים עליהם גזירות רעות לקפח פרנסתם ומהייתם והן במה שמקבלים אותם לצבא צבא ובזוזי דבזוזי עד כי כשל כח הסבל בעוה״ר. ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים פי׳ שגם מדה״ד ג״כ מסכים לזה שלא יתייסרו עוד. כי קרוב הוא פי׳ התורה נקרא קרוב כמ״ש כי קרוב אליך הדבר מאד ולכן לא תקום צרה פעמים שלא יתרחקו ח״ו מהתורה בסבות היסורין כי אמר אלקים פן ינחם וכו׳ פי׳ ע״י היסורין הקשים בגלות המר הזה בדוחקא בתר דוחקא הן בפרנסה הן בגזרות רעות שמתחדשים בכל יום תמיד ואין לך יום שאין כו׳ פן ינחם העם ח״ו ושבו מצרימה ויתרחקו מהתורה ח״ו לכן יסב אלקים פי׳ השי״ת מסבב סבות. דרך המדבר שהוא התוה״ק ע״ד וממדבר מתנה גם הצדיק נקרא מדבר הסדבר ומורה לישראל את הדרך ילכו ואת המעשה אשר יעשון. ים סוף הוא בחי׳ אמונה סופא דכל דרגין וכאשר יהי׳ להם אמונה בד׳ ובצדיקים כמ״ש ויאמינו בד׳ ובמשה עבדו או אז יכול לבא לבחי׳ וחמישים עלו בני ישראל וחמישים הוא שער הנ״ל בחי׳ תשובה עלאה שע״י אמונתם בהצדיק אשר להם יוכל הצדיק להכניסם לשערי תשובה. ופרעה הקריב וגו׳ וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ד׳ כי הי׳ להם אמונה בהקב״ה אבל לא במשה וכמש״כ אחריו ויאמרו אל משה המבלי אין קברים במצרים ואתרעמו על משה מצד חסרון אמונה במשה. ויאמר משה אל העם התיצבו וגו׳ ולכן כאשר עשה ד׳ ביום ההוא כהבטחת משה אז באו ע״י הישועה להאמין גם במשה עבדו לכן זכו לומר שירת הים אז ישיר משה השי״ת יעזור ויושיע לנו גם ישועה ונאולה שלימה ב״ב ויגאלנו גאולת עולם ויקויים בנו מקרא שכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות ונזכה לומר שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו ברוך גואל ישראל אמן.

מ״ש בליל ז׳ דפסח

קשין מזוניתיו של אדם כקי״ס קשה איך אפשר לומר מלת קשה כלפי שמיא ואם מצד המקבל הלא כל העולם לא נברא אלא בשביל ישראל כידוע וא״כ למה יהי׳ קשה ק״ס בשבילי א״א שים סוף רומז לבחי׳ יראה סופא דכל דרגין ואית יראה ואית יראה והעיקר הוא יראה עלאה יראת הרוממות וכתיב ופרעה הקריב ופרש״י ז״ל שהקריב את לבם לאביהם שבשמים כמ״ש וייראו ב״י והנה מצרים נוסע אחריהם וייראו מאד והיו אז במדריגה קטנה שיראו מפני פרעה וחילו ולזה הי׳ קשה לעשות להם הנס של קי״ס א׳ מפני שלא הי׳ להם יראה עלאה ב׳ שגם זאת היראה נרם להם פרעה. ולזה הי׳ ראוי גם הוא לאיזה גמול לכן הי׳ קשה לעשות להם הנס של קי״ס וז״ש להם משה אל תראו כי הע״ם הם אנשים פשוטים שלא הי׳ להם רק יראה חיצונית ויאמר משה אל תראו יראה כזאת התיצבו מיראה כזאת וראו

וירא את ישועת ד' בזכות אמונה ובטחון שהי' להם מקודם וזהו אמר למשה"ר דבר אל בני ישראל הם הצדיקים שהם במדריגת יראה עלאה ויסעו פי' שילכו ממדריגה למדריגה בבחי' השב ועין כי הצדיק מרגיש בכל יום שלא יצא י"ח עדיין בעבודתו ביום העבר ויש להו"ל קושין מזונותיו של אדם כקי"ס ורשב"א אמר מימי לא ראיתי צבי קייץ והם מתפרנסים שלא בצער כו' אלא שהרעותי את מעשי כו' המאמין באמונה שלימה שמזונותיו קצובים לו מראשית השנה עד אחרית השנה שעליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע השי' נותן לחם לכל בשר ואתה נותן להם אכלם בעתו לזה ודאי פרנסתו בנקל אך שהרעותי כו' וקפחתי וקשים כקי"ס כי הים הי' במדת הדין דבר לישראל גבורה למצרים כי בעת שנבקע ירדן לפני ישראל ונהר גנאי לפני רשב"י ע"ה אך אז לא הי' שום מדת גבורה לכן בעת בקיעתם הרבי השיב לצד אחד ונשאר יבשה משא"כ בקי"ס הלכו המים ונצבו כמו נד כמש"כ והמים להם חומה מימינם ומשמאלם ועבירות למצרים שנטבעו בים הי' באמצע לזה הי' קשה הים ושם ראינו שהקב"ה נתן עצת לישראל לתקן לישועה כמו כן בזמה"ז הגם שישראל אינם ראויים חו לגם עבו' השי' ברים רחמיו ויודע בלבבות עמו ישראל שישובו אליו באמת בתשובה עלאה יכל טוב לישראל. היום ליל ז' של פסח בחי' חכמה בחי' מחשבה בליל א' של פסח הי' שלא בהדרגא ואח"כ הי' צריכין לתקן הז' מדות מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה הה"ד ע"י שהי' להם מחשבה טובה בחי' אמונה צירפה הקב"ה למעשה שיעשו אח"כ לתקן הז"מ ע"ד סוף מעשה במחשבה תחלה כתיב ויאמינו בד' ונכנסו במס"נ בים סוף עד כי באו מים עד נפש לכן האמין להם ד' ונקרע להם את הים והעבירם בתוכו בחרבה שהאמין להם שודאי יתקנו כל הז"מ בל"ב טו"ב ימי הספירה:

אחרי קדושים

אחרי מות שני בני אהרן הגם שהיו צדיקים גדולים אך בקרבתם לפני ד' קודם העת מפני שהיו סבורים שכבר תקנו הכל מחטא אדה"ר שיהי' בלע המות לנצח ויהי' בבחי' עולה אך באמת הוא שלא הי' עדיין העת והזמן בזמן התיקון וישאהו"ל שתויי יין נכנסו למקדש כמו"ר ע"י שאמר מפני אדה"ר גפן הי' שרא הי' עדיין זמן התיקון ולא הי' עדיין בחי' עולה לכן איוב שהי' מקריב עולות כנגד כולם הי' מ"מ מחמת שלא הי' עדיין הזמן וזש"כ ואל יבא אהרן בכל עת אל הקודש ובזאת יבא אהרן בפר בן בקר לחטאת היינו לתקן מקודם פ"ר בחי' דינים ואח"כ ואיל לעולה שיוכל לבא לבחי' עולה. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו פרש"י שפרשה זו נאמרה בהקהל מפני שכל גופי תורה תלוים בה פי' שצריך להקהיל כל רמ"ח אברים שלו ושס"ה גידים לטהרם ולקדשם מפני שבה גופי תורה תלויין בה היינו שיקדש הגוף ויעשה סניף תורה ועי"ז ינצל ממחשבות זרות ובמה יוכל לקדש ולטהר הגוף ע"י יראה ואהבה וזהו דבר אל ב"י דיבור לי' קשה וזהו יראה ואמרת היא אהבה כי אמירה היא רכה ואז קדושים תהיו לבא לבחי' חק להנצל ממח"ז אך אם יבא לזה צריך לדעת כי קדוש אני ד' בל יאמר הו"ז כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה פי' שלא יתלה בעצמו אלא בד' וזכרת כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל והשי' יעזור ויושיע לו לבא ליראה ואהבה שיוכל לטהר מכל המחשבות א' ואמר דבר אל כל עדת ב"י שיבואו אל דע"ת ואז ואמרת אליהם כי כאשר יהי' להם הדעת יוכל לקבל כי דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב לב בשר אם יסיר לב האבן מעצמו והבן

בהר

בהר סיני פרש"י מע"ש אצל ה"ס. כתיב עקב ענוה יראת ד' א"א שא"א לבא ליראה עלאה כ"א ע"י ענוה שיהי' תמיד לבו נשבר בקרבו אם כי ענוה גדולה מיראה עכ"ז ע"י שיחשוב שפלות עצמו ורוממות הבוב"ה יכול לבא ליראה עלאה ובכל המצות צריך להיות לבו נשבר בקרבו מקודם עשיתם ואז יכול לעשותם כתקנם וזהו והי' עקב תשמעון ואיתא בספה"ק ששמיטה בחי' יראה וזשפרש"י מע"ש אצל הר סיני הוא בחי' ענוה והלא כל המצות נאמרו מסיני שצריך להיות בשברון לב מקודם אלא להקיש כל המצות לשמיטה מה שמטה בחי' יראה נאמרו כללותי' ודקדוקי' מסיני הוא בחי' ענוה שיהי' לבו נשבר בקרבו כי באם לאו אינה יראה אמתית אף כל המצות נאמרו כו' פי' שצריך שיהיה לבו נשבר בקרבו בכל פרטי המצות ואז יוכל לעשות המצוה כתיקונה עם כל הדקדוקים ולא כללית המצוה לבד צריך לב נשבר וענוה ויראה אלא כל פרטותיי:

בחקותי

אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו א"א שצריך האדם לקיים כל התורה והמצות שבידו לקיים אך באופן ואת מצותי תשמרו פי' שצריך לשמרם שלא יהי' ח"ו אחיזה לחצונים ובמה יכול לשמרם לז"א ועשיתם אתם אותיות אמ"ת שיעשה המצות באמת בלי שום פני' ומ"ז אז אין לס"א שום אחיזה בהמצוה ונתתי גשמיכם היינו הגשמיות ד"ם אכילה ושתי' ושינה ושיחת חולין יחשב כתו"ת אם כי לפי ראות עיני האדם נראה כגשמיות עכ"ז יחשב כתו"ת ומצות ע"ד שיחת חולין של ת"ח צריכין למוד אך ונתנה הארץ יבולה שצריך לעשות מקודם אתערותא דלתתא ואח"כ ועץ השדה יתן פריו

לחג השבועות

מ"ש בחג השבועות. יש י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן אומר אני י"ג בני' אח"ד בחג השבועות באו ישראל לאחדות כמ"ש חז"ל ע"פ ויחן שם ישראל ומובא בפרש"י, וכתיב וחמשים עלו בני ישראל מאמ"ץ כי אז לעלמא דיובלא עלמא דחירות למעלה מן מן המדות עולם התשובה וראו בכל דבר חיות ד' ב"ה ואחדותו כי מכה"כ ולזה אמרו חז"ל במ"ת נדמה להם הקב"ה בדמות זקן שבטלו כל המדות אצל הזקן כמ"כ נדמה להם הש"י כ"י אבל בקי"ס נדמה להם כבחור איש מלחמה אם אני ד' לא שניתי עכ"ז לפי שישראל אז היו עדיין במדות ובמדות יש טו"ר וצדיק מט לפני רשע רק איזה גבור הכובש את יצרו ומתגבר על הרע ומדבק בטוב כי יצרו ש"א מגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו כו' ע"כ אז נדמה להם כבחור איש מלחמה לאשר עדיין היו אז במדות וצריכים עדיין למלחמה אמנם במעמד הר סיני באו למעלה מן המדות לשער האחדות והבן. א"א על מה שהוסיף משה יום אחד מדעתו אף כי זאת הי' ודאי מדעת והסכמת הש"י עכ"ז י"ל שיוכל להיות שאלמלא לא הוסיף משה יום א' מדעתו והי' נתינת התורה ביום החמשים לא הי' השבירה כי יום החמישים הוא בחי' אחדות אך מחמת שהי' ביום שלאחריו אחר יום החמישים ואז היו בי"ג מדות בהי' ענפים ע"כ שלטה השבירה וע"כ אומר אני שעתה אדם הלומד תורה צריך מקודם לקבל עליו עומ"ש שיהי' עליו מורא שמים ואהבת ד' ואז יכול לדבק בתו"ת וז"ז ח"ו נופל תחת השבירה ואינו באחדות והבן:

נצבים

נצבים

אתם נצבים היום הוא ר"ה כמ"ש ויהי היום ויבואו בני האלקים כו' ור"ה הוא יום הדין וצריכין ישראל לפייס ולרצות ולהפיך מדה"ד למדה"ר לכן צריך כאו"א מישראל לפשפש במעשיו ולשוב בתשובה שלימה ומי שאינו יכול בעצמו לשוב כראוי יתקשר עם כלליות ישראל ובכללם יש צדיקים ג"כ ז"ש הכ' כולכם לפני ד' אלהיכם מחוייבים לפשפש במעשיכם לפני ד"א פי' להפוך מדה"ד למדה"ר מאלקים להוי"ה ב"ה ואת אשר לא תוכלו לעשות תתקשרו עם ראשיכם שבטיכם כל איש ישראל היינו עם כללות ישראל ועם הצדיקים שהם ראשיכם החשוב חשוב קודם אך לא יסמוך על ההתקשרות בלבד אולם צריך כאו"א לפשפש במעשיו זהו שאה"כ פן יש בכם שורש פורה ראש ולענה וכו' והתברך בלבבו לאמר שלו' יהיו' לי למען ספות הרוה שוגג כפרש"י ז"ל הוא הצדיק כי אין צדיק בארץ וכו' ויכלול את הצמאה זדונותיו עמהם פי' עם הכללות ישראל ע"ז יאמר לא יאבה ד' סלוח לו. הנה כל צרכי ב"י כ"ד הנמצא בעולם והנגלות מהם הוא לנו ולבנינו רק כל פעל ד' למענהו לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו וזהו בהסתר לכן כל דבר ההסתר מסנו הוא לד' אלקינו וכאשר האדם עובד את ד' בכל עניני גשמיות ומקיים בכל דרכיך דעהו ומעלה את הכל ומבדיל ונותן ההסתר מכל דבר לד"א הוא מעורר המדה שישפיע לעולם כ"ט העוה"ז הנגלות לנו ולבנינו ע"ע במדה טובה והשפעה לעשות את כ"ד התורה הזאת שיעשו עם רצון הבוב"ה וב"ש ע"ל כי כל העולם לא נברא אלא לצות לזה באם האדם מקשר א"ע להצדיק האמת שהוא מעלה כל הנסתרות מכל קניני עוה"ז לד"א נותן לו הש"י כח להשפיע להעולם כל טוב, הנגלות לנו ולבנינו ע"ע במדה טובה שהשפע תהי' לעשות את כל דברי התורה הזאת שישתדל לעשות רצון אבינו שבשמים הש"י יעזור שיתמתקו כל הדינין מעל כ"י ויהי' רחמים נמורים וכ"ש וישובו בתשובה שלימה אכי"ר:

לראש השנה

לראש השנה מה שאמר בליל ב' דר"ה החכם עיניו בראשו א"א איזה הוא הנקרא חכם מי שיש בו יראת שמים הן יראת ד' היא חכמה ראשית חכמה י"ד זשה"כ החכם עיניו בראש"ו הוא בר"ה פי' שישוב בראשית השנה ניט ווארטען אויף שפעטר יה"ר שיוכלו כ"י לעשות תשובה באמת ואח"כ ישראל קדושים הם ושבים ומה גם הרהורי תשובה אך יען שבזמה"ז הכל מאד בהסתר ולכן קשה להי' לשוב בתשובה הש"י יעזור שתגלה ותראה התשובה בפיעל וזהו וייראוך כל המעשים שאפילו בחיי עשי' תגיע לבחי' וייראוך שהכל יראו וידעו ואז כ"י ישובו בת"ש ואח"כ ב"י בכלל ודאי הם טובים הש"י ישפיע להם בכלל וממילא תגיע להפרט ג"כ אך העיקר הוא האמונה כי ישראל מאמינים בני מאמינים בהש"י שימחול להם הש"י כל חטאתם ופשעם ועונותם והקב"ה ג"כ מאמין בישראל שודאי יחזרו בת"ש ויתקנו מעשיהם וז"ש חז"ל בא חבקוק והעמידו על אחת וצדיק באמונתו יחי' א"א כי חבקו"ק בגי' גבור"ה ור"ה נקרא אחת בחי' יראה אומר אני צדיק הוא צדיקו ש"ע באמונתו פי' האמונה שמאמין הקב"ה בישראל שישובו ויתקנו מעשיהם יחיה, עוד א"א באמונתו של כל א"יש ישראל שמאמין שהקב"ה ימחול לו יחי' היינו שנכתבים ונחתמים לאלתר לחיים טובים בשנה טובה ומבורכת: מ"ש **בשבת שובה** פ' האזינו שובה ישראל

ישראל עד ד"א המוכיח את ישראל צריך לומר שישובו נאר זייא זאללען פאלגען האזינו השמים ואדברה א"א השמים זה הקב"ה ואתו: תשמע השמי"ם כו' המוכיח הצדק אומר האזינו השמים כשיאזין הש"ת תפלת הצדיק על ישראל וישפיע להם כ"ט אז ואדברה איכל לומר להם מוסר ואדברה לי קשות להוכיחם גם אז כשיהיי להם כל טוב אז ותשמע הארץ פי' העם אם כי שמשקעים בארציות עכ"ז יתנו לב וישמעו כי הוא אמרי פי רכות כי לטיבתם אני מוכיחם יערוף כמטר לקחי א"א זהו תפלת הצדיק לפני הש"ת שיקבלו ישראל את דבריו וישובו וזהו תזל כטל אמרתי וכו' רק כי שם ד' אקרא פי' שאמשיך רחמים על ישראל שם הוי"ה ב"ה אז קען מען זייא זאגען אין זייא זאלען פאלגען הבו גודל כו' פי' שישובו ויעבדו את ד' באמת וכי"ר: מ"ש **בשמיני עצרת** איתא במדרש אמר הקב"ה לישראל עכבו עלי עוד יום א' קשה עלי פרדתכם ולכאורה יפלא מה יהי' מזה אם יתעכבו עוד יום אחד אך הענין הוא כי סוכות רומז לז' מדות ושמ"ע נגד יראה ואהבה מתתא לעילא ומעילא לתתא וכשמתקן הז"מ צריך לזה אהוי"ר ובלא זה לא תקן כלום וזשה"כ ביום השמיני עצרת תהיי לכם שע"ז פי' אהוי"ר תלכי לתקן הז"מ זה"ש הקב"ה עכבו עלי עוד יום אחד היינו אהוי"ר ועי"ז קשה עלי פרדתכם פי' קשה לפרוש א"ע מהשי"ת: מ"ש **בליל שמחת תורה** אחר ההקפות הנה כל ישראל שמחים בתוה"ק התורה תשמח בזה שישראל קיימו המצות ר"ה יו"כ וסוכות וזאת הברכה אשר ברך משה בראשית ברא אלקים וזהו הברכה הגדולה ועיקר הברכה שידעו ויאמינו כי בראשית ברא אלקים שהקב"ה בורא ומנהיג העולם וזאת הברכה בראשית ברא (אלקים) עיקר הברכה שידע כאו"א שעדיין לא התחיל ולא עשה כלום בעבודתו ער האלט נאך בא דעם אנהייב, וזאת הברכה. מרע"ה התחנן לפני השי"ת יהי"ר שתשרה שכינה במעשה ידיכם וזהו וזאת הברכה זא"ת רומז על השכינה בזא"ת יבא אהרן אל הקידש וזה וזאת הברכה:

בליל שמחת תורה אחר הקפות פתח ואמר סוף מעשה במחשבה תחלה א"א כי ר"ה הוא בתשובה ותפלה ולזה צריך כונה וש"ע וסוכות הוא במעשה ועיקר הכונה של ר"ה הוא ש"ע וזהו סוף מעשה במחשבה תחלה פי' שהכונה מר"ה היא ש"ע לכל האותות והמופתים אשר עשה משה היינו קי"ס ומצינו גם בשאר צדיקים נס כזה אצל רפ"בי רק שזה הי' ליחיד שהי' צדיק אבל כאן לכלל ישראל הי' הנס זה לא הי' רק במרע"ה א"א אשר עשה משה לעיני כל ישראל פי' שכל ישראל זכו לנס קי"ס מעשה המצוה היא גוף והכונה היא הנשמה ומצוה בלא כונה כגוף בלא נשמה ולבא למדריגה זו לעשות הכל בכונה לזה צריך דעת ומחשבות קדושות וטהירות מצות מעשיות א"א להיות בתמידות שיש מצות תליות בזמן אבל עבודה בתמידות יכולה להיות רק במחשבה ולזה צריך דעת ומשה הי' בחי' דעת וזאת הברכה מל' בריכה שהוא כמו נהר אשר ברך משה פי' שהמשיך להם בחי' דעת שיוכלו ב"י לעבוד במחשבה וזה אשר עשה משה לעיני כל ישראל בראשית ותרגום יונתן בחכמתא בחי' מחשבה היינו שהמשיך הדעת לכל בנ"י שיוכלו לעביד הש"י במחשבה שהוא חכמה א"י וזאת הברכה כו' ע"ד שאחז"ל שוב יום אחד לפני מיתתך וזה הברכה שבירך משה את ב"י לפני מותו פי' שבאו"א ישוב בכל יום ויחשוב פן הוא יום אחד לפני מותו נמצא כל ימיו בתשובה כמשאחז"ל ישוב היום שמא ימות למחר וכו' נמצא כל ימיו בתשובה וזהו תוסף רוחם יגועון פי' ע"י שיתנו אל לבם שיגיען ע"ז יבאו בחייה לידי

תוסף

תוסף רוחם ל׳ הוספה בהשנה וזהו התגלות אלקית וזהו אשר עשה משה לעיני ב״י התגלות אלקית ע״י התשובה. ד׳ מסיני בא וזרח משעיר למו זה רבות פעמים אמרתי ב״ה שיש ב׳ מיני עבודות הבוב״ה הא׳ ע״י תות״פ והב׳ ע״י סמו״ט להסיר הרע מהטוב מכל דברים הפחותים וזהו שברכם מא״ה שתהי׳ עבודה לד׳ ע״י מסיני בא שהוא תו״ת וזרח משעי״ר למו הוא בחי׳ הרע היינו להוציא הטוב מהרע ולהעלותו להבוב״ה וזהו אשר עשה משה לעיני כל פי׳ להאיר לכל הדרכים לעבוד בהם הבוב״ה וצדיק הזה שעובד את הש״י בעבודה הזאת בבחי׳ סמו״ט לברר הטוב מהרע אזי ישרא״ל ל״י רא״ש פי׳ אומר הקב״ה ל״י רא״ש והבן אשר עשה משה לעיני כל האומות. ישראל בראשית פי׳ שעשעם ישראל (ער האט זייא געמאכט פאר יודען) ואז ראו כולם בראשית ב״א את השמים ואת הארץ שהוא היוצר הוא הבורא ומנהיג ומשגיח על כולם ויתקיים וישמעו רחוקים ויבואו ויתנו לך כתר מלוכה אח״ז פתח ואמר היום הוא שמחת תורה ותור״ה גי׳ תרי״א ועם אהוי״ר גי׳ תרי״ג וזהו את אשר עשה משה לעיני ב״י הוא בחי׳ תפארת ישר״אל שהוא אהבה בראשית הוא יראה כמ״ש ראשית חכמה יראת ד׳ היינו שיקיימו התורה בדו״ר ואז נוכל להיות בשמחה שלימה אכי״ר:

ליקוטי מאמרים קדושים

שעוד לא באו לאור הדפוס עד עתה, מאת כ״ק הצדיק הקדוש צבי תפארתנו נר ראשנו אדמו״ר האר״י הקדוש מסאדיגערא זי״ע

בראשית

בראשית ברא אלקים. פרש״י אר״י לא הי׳ צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם כו׳ מפום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים א״א כתיב בראשית ברא כו׳ וכתיב ראשית חכמה יראת ד׳ ואיתא בתחלה עלה במחשבה לברוא במדה״ד ראה שאין העולם מתקיים הקדים מדה״ר ושתפה למדה״ד והיינו דכתיב ביום עשות ד׳ אלקים וגו׳ ברש״י מלשון המדרש הענין כי יש אור ישר ואור חוזר אור ישר הוא חיות הש״י המחי׳ כל העולמות בבחי׳ ואתה מחי׳ את כולם ואור חוזר הוא שאדם צריך לראות שבכל דבר שבעולם יש בו חיות הש״י המקיימו ולהאמין כי מלכותו בכל משלה וכל פעל ד׳ למענהו ולעבוד את הש״י בכל הדברים וזה כונת רש״י לא הי׳ צריך כו׳ אלא מהחודש הזה מצוה ראשונה כי באמת האבות עובדים להשי״ת גם קודם מ״ת בכל דברי העוה״ז בבחי׳ בכל דרכיך דעהו היינו שהיו מקושרים בכל מדותיהם להש״י כי יש ז׳ מדות כמ״ש לך ד׳ הגדולה והגבורה וכו׳ והם עבדו את הש״י בכל המדות ובמ״ת כתיב כה תאמר לבית יעקב אמירה רכה לנשים היינו כי יש אדם שעובד הש״י בתו״ת ומעש״ט ואח״כ הוא אוכל כבהמה ועושה עוד דברים כבהמה ועי״ז נופל ממנו החיות וכשעוסק אח״כ בתו״ת א״א לו להתקשר ולדבק א״ע בהקב״ה וז״כ רש״י לא הי׳ צריך כו׳ כח מעשיו כו׳ לתת להם נחלת גוים כי האדם צריך לראות בכל הדברים גשמיים ג״כ חיות הש״י ולראות בכל הארציות חיות בוית״ש המוסתר בו כמש״כ החכם עיניו בראשו היינו שרואה ומסתכל בכל דבר מאין

נצמח

נצמח שורשו מלמעלה וזהו כח מעשיו הגיד לעמו כי זה העיקר להסתכל בכ״ד חיות הש״י שיש בו ולעבוד גם בכל דברי העוה״ז להש״י וזהו שפירש״י שלא יאמרו לסטים אתם כו׳ כי כשהי׳ שבירת הכלים לקחו מזה אוה״ע אהבה זרה ויראה זרה ושאר מדות וסוברים שאין שייכות לישראל בדברי עוה״ז כלל ולא שייך לישראל כלל אהבה ויראה ע״כ פתח בבראשית וגו׳ משום כח מעשיו כו׳ וחיות גוים כי צריך כל אחד מישראל לעבוד את הש״י בכל עניני עוה״ז באהבה ויראה ושאר מדות וזה שפרש״י מ״ט פתח בבראשית כי איתא בתיקונים בראשית ברא אלקים תשרי אותותיו תשרק היינו אור חוזר כי העיקר לעבוד את הש״י בבחי׳ אור חוזר היינו בכל דברי העוה״ז כי כל האתערותא דלתתא שהי׳ בעת בריאת עולם לישראל יעבדו להש״י באור חוזר ועוד יש לפרש מה טעם פתח בבראשית היינו בא׳ תשרי לא הי׳ צריך להתחיל אלא מהחודש הזה לכם היינו מפני מה מתחילין התורה מתשרי ולא מניסן

נ ח

שבת נח שחל בשבת ר״ח אמר אני אומר הקב״ה נתן לישרא׳ את השבת וישרא׳ מקדשים ר״ח לפני הקב״ה וכשחל ר״ח בש״ק אזי ב״י המה שוים להקב״ה ואז ד׳ אחד. ושמו אחד

לך לך

ו׳אמר ד׳ אל אברהם כו׳ ופרש״י ואעשך לגוי גדול זה כו׳ יכול יהיו חותמין בכולם ת״ל וכו׳ א״א כי יש קוין שלשה ימין ושמאל ואמצע. חסד דין רחמים ונקראו ג׳ אבות א ב ר ה ם י צ ח ק ו י ע ק ב וכל התנהגות העולם ע״י ג׳ קוין גם באדם יש אלו הג׳ מדות חד״ר והאדם צריך להיות סמו״ט היינו שישליך הרע בכל הדברים ואז יוכל להיות עשה טוב לעבוד את ד׳ בכל המדות והעיקר הם הג׳ מדות ממדות חסד נמשך אהבה וצריך להשליך כל אהבת העוה״ז לא זו מה שנאמר בפירוש אלא אף במה שמותר צריך לקיים קדש עצמך במותר לך לדבק בהש״י לידע שמכה״כ ואז יוכל לעבוד את הש״י במדת אהבה וכן במדת יראה צריך שלא יהי׳ אכזר ח״ו ולא יהי׳ כעסן וצריך לקיים איזה גבור הכובש את יצרו שיגבור על הרע ויירא מהשי״ת וכן במדת ת״ת יהי׳ תמיד שפל בעיני עצמו וישגיח בגדלות הבוי״ת ותפארתו כמ״ש לך ד׳ הגדולה והגבורה והת״ת ובאלו הג׳ מדות נכללים כל שאר המדות וכשיהי׳ סור מרע ויראה בכ״ד רק חיות הש״י אשר בו כמש״כ ואתה מחי׳ את כולם וכתיב החכם עיניו בראשו היינו החכם מסתכל בכל דברי עוה״ז שהכל מהש״י ועובדו בכל הדברים אבל הכסיל בחושך הולך וזהו לך לך מארצך הוא מדת תפארת שיהי׳ תמיד שפל בחי׳ ארץ ונפשי כעפר לכל תהי׳ וממולדתך ומבית אביך הם מדת חו״ג כשאחז״ל האב מזריע הלבן והאם האודם וזהו מארצך וממולדתך ומבית אביך שיעבוד הש״י בג׳ מדות חד״ר חג״ת אל הארץ אשר אראך שע״ז בא לענוה עקב ענוה יראת ד׳ ויבא לבחי׳ קבלת עומ״ש כי א״א לעבוד את הש״י רק כשיקבל עליו עומ״ש בתחלה ויירא מהשי״ת העובד אותו בכל המדות אז בא אל הארץ אשר אראך היינו ארץ עליונה יראה עלאה וזה שפרש״י ואעשה אותך וגו׳ אלקי אברהם כי כשממאס כל תאות עוה״ז ומדבק א״ע באהבת הש״י ממשיך עליו בחי׳ חסד לאברהם ואברכך ז״ש אלקי יצחק כשמשליך היראות רעות ויירא רק מהש״י ממשיך ע״ע אלקי יצחק וכן ואגדלה שמך ממשיך ע״ע בחי׳ אלקית ממדת הת״ת ע״י שהוא שפל אצל עצמו ומסתכל רק תפארת וגדלות הש״י יכול יהי׳ חותמין בכולם ת״ל והי׳ ברכה בך חותמין כי העיקר היא מדת אהבה שיאהב תמיד להשי״ת ולעבידתו וימאס כל

כל תאות עוה"ז אך טרם בואו לאהבה צריך ליראה מהש"י ויזכור שמכה"כ ולית אתר פנוי מניה ומהיראה יבא לידי אהבה. כתיב שמש ומגן ד' אלקים פי' כמו שא"א להסתכל בשמש רק דרך מגן כן א"א לקבל חסדי השי"ת רק ע"י שם אלקים בחי' צמצום וא"א ע"ה אחר שעבד את הש"י בכל המדות והי' לו השגות גדולות אעפ"כ הי' מאמין בד' שהכל היא מאתו ית"ש בחי' הוי' בחי' רחמים למעלה מהשגה ויחשבה לו צדקה מה שהי' קודם בחי' מקבל נעשה אח"כ בחי' משפיע בחי' הוי' בחי' רחמים וזהו יכול יהיו חותמין בכולן ת"ל והי' ברכה בך חותמין להיותו בחי' משפיע כי להיות משפיע העיקר היא אמונה שהש"י מכה"כ ושליט בעליונים ובתחתונים ועתיד ליתן דין וחשבון ובלא זה א"א כלל לעבוד את הש"י וכן להעשות בחי' משפיע מוכרח לאמונה כי משפיע היא חסד בחי' מים וטבע המים לירד למקום נמוך ויכול לירד ח"ו למקומות השפלים מאד ע"כ צריך לזה מדת אמונה וע"ז שמאמין שהכל נמשך מלמעלה ע"ז מקשר הכל למעלה ויכול להיות בחי' משפיע צדקה צדיק ה' והבן:

ויאמר ד' אל אברהם וגו' עד אשר אראך כתוב והאמין בה' וגו' אני אומר כי האמונה הוא למעלה מן השגה כי מה שהאדם משיג בשכלו הוא כמו שרואה בעיניו ואמונה היא דבר שאי אפשר להשיג משכלו ויכול לדבק את עצמו בהדבר ע"י אמונה שלימה וזהו והאמין בד' ויחשבה לו צדקה כשחז"ל אעפ"י שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים אינם מבקשים מאת המקום אלא מתנת חנם. וזהו ויחשבה לו צדקה פי' הקב"ה חשבה לו צדקה מחמת שהי' מאמין שלא התחיל עדיין לעביד את ד' ע"כ השפיע לו הש"י ג"כ מלמעלה ממקום מתנת חנם גם יש לפרש שאברהם חישבה לו להקב"ה לצדקה כי כל מה שהי' מקבל מהש"י נחשב בעיניו מ"ח (וזהו ויחשבה לו צדקה) כי אין מגיע לו כלל מאת הש"י כי לא התחיל עדיין לעבוד את הש"י וזהו אתהלך לפני ד' בארצות החיים וכתוב השמים שמים לה' והארץ נתן לבנ"א כי ארץ נקרא אמונה כמש"כ והארץ לעולם עומדת ואיתא בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחי' ואמונה היא השער זה השער לד' וגו' כי האדם צריך להאמין שלא התחיל עדיין לעבוד את הש"י כי כשאדם עוסק בתו"ת ובא ח"ו לאיזה גאות זהו נקרא נפילה ח"ו אבל כשרואה אדם עם כל עבודתו להשי"ת גידל שפלותו שעדיין לא עשה כלום ומתחיל בכל פעם לעבוד את השי"ת מחדש זה נקרא הולך וזה ויאמר ד' אל אברהם כי אברהם הי' ראש המאמינים וכשבא להשגה א"ל הקב"ה לך לך מארצך כ"י היינו שיאמין שעדיין לא עשה כלום כי האבות נקראים מוחין כמש"כ את אברהם את יצחק ואת יעקב אל הארץ אשר אראך היינו לאמונה שיאמין שעדיין לא עשה כלל וזהו לצדיקים אבל לאנשים פשוטים אני אומר לך לך מארצך כפרש"י להנאתך ולטובתך היינו שצריך להשליך כל הטובות והגאות עוה"ז כי שלשה שותפין יש באדם חלק הקב"ה וחלק אב ואם ואצל הקב"ה כתיב לא יגורך רע אך בחלק אב ואם יש תערובות סט"ר גם יש לו בחירה גם יש לו חומר ולזה לך לך וגו' להשליך החומריות אל הארץ וגו' היינו וע"ז יוכל לבא להארץ לבחי' יראה בחי' אמונה

וירא

מ"ש לפ' **וירא** שנת תרכ"ד

וירא אליו ד' באלוני ממרא, כתוב שויתי ד' לנגדי תמיד אומר אני שאפילו ח"ו באים על האדם

האדם עונשים ויסורים צריך לחפש שם רחמים ולהאמין שהכל הוא לטובתו כמ״ש נחום איש גם זו לטובה כי ע״י היסורים לבו של אדם נשבר ובא ע״ז לתשובה וכדרך שאדם מתנהג כן השי״ת מתנהג עמו ועי״ז ממשיך האדם על עצמו רחמים משם הויה ב״ה שם הרחמים וזהו שויתי ד׳ לנגדי תמיד אפילו להתנגדות בחי׳ דין בא לידי שם הרחמים וזהו אעשה לו עזר כנגדו שאפילו בתוך התנגדות שלו נבקש לו עזר שצריך לעבוד את השי״ת אפילו בבחי׳ התנגדות בחי׳ שהוא היצה״ר ולהסתכל בכ״ד תאוה בפנימית המחי׳ אותו ולהשליך ממנו החיצונית כי כל דבר אך מהקדושה המחי׳ אותו כמש״כ ואתה מחי׳ את כולם וזהו צדיקי׳ ילכו בם שהצדיקים עובדים להשי״ת בכל האופנים אפילו בבחי׳ התנגדות וזהו וירא אליו ד׳ באלני ממר״א מלשון ממרי״ם ר״ל אפילו בדברים הנוטים לענין רע גם בזה הסתכל א״א ע״ה בבחי׳ הוי׳ המחי׳ אותו דבר ונתדבק לנקודה הפנימית שבתוכה והשליך כל החיצונית וזהו סור מרע ועשה טוב. סליק. צ ח ו ק עשה לי אלקים מיראה עלאה נמשך שמחה ומיראת העונש נופל למרה שחורה ח״ו והנה יש ז׳ ספירות נמשכות מז׳ הויות וכל הוי׳ ד׳ אותיות הרי כ״ח אותיות וכנגדם כ״ח עיתים י״ד עתים לטובה נמשכים מז״ם הקדושים וזלע״ז בס״א י״ד להיפך ח״ו לכן כל ימיו של יצחק היו בטובה כי יצחק הי׳ למעלה מהמדות כי יצחק בגי׳ ח״ת הויות ורוב ימיו של יעקב הי׳ בצער הוא הי׳ בתוך המדות כי יעקב בגי׳ ז׳ הויות רק בעת שהי׳ בשמחה כתיב באוה״ח הקדוש שאז הי׳ שמו ישראל לי ראש להורות. שהוא למעלה מהמדות והוא ג׳ ראשונות

חיי

ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון האדם נברא מד׳ יסודות שכל יסוד בפ״ע הוא רע מאש כעס. מרוח גובה רוח. ממים תאות, ומעפר עצבות וכולם רע לאדם המה וכל מדה הפכיות לחברתה לכן הרשעים בחייהון קרוים מתים כי אין שלו׳ בין היסודות אבל אם האדם מדבק עצמו להשי״ת אשר בו נאמר המשל ופחד עמו עושה שלו׳ במרומיו וזה התחברות אמתי בין הד׳ יסודות ובזה נכנעים אצל האדם השלם כנגד רוח הוא רוח נמוכה כנגד אש ומים וגילו ברעדה ולזה צדיקים במיתתן שממיתים כח הרע שבד׳ יסודות קרויין חיים וזהו ותמת שרה בקרית ארבע שהמיתה ד׳ יסודות הוא חברון ע״י שנתחברה להשי״ת ולבא לזה העיקר היא יראה וקבלת עומ״ש והיראה נקרא שער זה השער לד׳ צדיקים יבואו בו ומלכותו בכל משלה וזהו ואברהם זקן בא בימים יומין עלאין ע״י מה וד׳ ברך את אברהם בכל בת היתה לאברהם היא היראה שנקראת בת ופרש״י בכל בגי׳ בן והוא השם המקנן בעשיי׳ בזה העולם ומלכותו בכל משלה מכה״כ וד׳ למבין:

תולדות

אלה תולדות יצחק בן אברהם פרש״י יעקב ועשו האמורים בפרשה א״א האדם צריך לעבוד את הבוב״ה בשני בחי׳ אהבה ויראה כשבא לאהבה צריך לבקש אחר היראה וכן בבואו ליראה יבקש אחר אהבה ג״כ זהו שאה״כ אלה תולדות יצחק שהוא מדת יראה לחוד ע״כ יראה לעבוד הבוב״ה בבחי׳ חסד בחי׳ אהבה ג״כ זהו בן אברהם שהוא בחי׳ אהבה וחסד לאברהם ואברהם בחי׳ אהבה וחסד (אברהם) לחוד התאמץ

התאמץ לעבוד הבוב״ה גם בבחי׳ יראה וזהו אברהם הוליד את יצחק מדת יראה ופחד יצחק וזהו שפרש״י ז״ל יעקב ועשו האמורים בפרשה כי מי שעובד את הש״י בשני בחי׳ הל״ת יכול להפריש בחי׳ הרע מהטוב שיהי׳ כולו טוב והרע כולו רע כעשו שהי׳ כולו רע ויעקב נשאר כולו טוב באמת שלא יהי׳ מעורב טו״ר ומלת בפרשה הוא לשון הפרשה והבדלה או יאמר כשיש לאדם מדת אהבה צריך לצמצם מדתו כדי שיוכל לעבוד הבוב״ה בבחי׳ יראה וכן להיפך וזהו כונת הכתוב להודיעני שכל אחד מהם צמצם בחינתו כדי לעבוד גם בבחי׳ השנית וכונתם לעבוד את הש״י בשני הבחי׳ יראה ואהבה:

אלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק ופרש״י יעקב ועשו האמורים בפרשה הנה בכל דברי עוה״ז מעורב טו״ר וצריך האדם להיות סו״מ היינו להסיר הרע מהטוב בכל דבר כי אפילו בתו״ת מעורב טו״ר ע״י מ״ז ופניות שיש לו ומכש״כ באכילה ושתי׳ ומו״ם ודאי יש תערובות טו״ר וצריך להפריש הרע מהטוב ויש ז׳ ספי׳ חג״ת נהי״ם וזלע״ז עשה אלקים בס״א כידוע ואדם שהוא במדת החסד לא יכול להתקיים במדה זו זולת שיש לו אחיזה גם במדת הגבורה ומי שהוא במדת הגבורה א״א להתקיים במדה זו בלתי אם יש לו גם במדת החסד וההולדה מן שניהם היא מדת תפארת כידוע וזהו ואלה תולדות יצחק היינו ההולדה מיצחק הוא בן אברהם שדבק א״ע במדת החסד אברהם הוליד את יצחק ההולדה מאברהם הי׳ את יצחק שנתדבק במדת הגבורה וזהו שפרש״י יעקב ועשו האמורים בפרשה לשון הפרשה והבדלה שיעקב הי׳ כילו טוב ועשו הי׳ כולו רע (תשלום המאמר נשלם ממאמר השני) ויעקב כולו טוב: אלה תולדות יב״א. וכתיב המשל ופחד עמו עושה שלום במרומיו המשל נק׳ חסד ופחד נק׳ גבורה ועי״ז עושה שלום במרומיו היינו ההולדה מהם רחמים בעולם הזה וכן כל הולדה היא מאש ומים כי בלא גשם לא יגדל בשום אופן ובלא שמש ג״כ וזהו ואלה תולדות יצחק אש וא״כ איך הוליד ומפרש בן אברהם על שנכלל במדת אברהם בחי׳ מים ואח״כ אמר שוב ואברהם איך הוליד לז״א את יצחק שנתכלל במדת יצחק הי״ל מזה שצריך אדם לכלול תמיד יראה באהבה ואהבה ביראה ויהי׳ מזה הולדה לכן כשנתבשר אברהם בבשורת יצחק כתוב ויפול אברהם על פניו ויצחק כי ידע שזה א״א בשום פנים רק בהתכלל במדת גבורה פחד יצחק אבל על שרה אמנו ע״ה הקפיד ד׳ ואמר למה זה צחקה שרה כי אינה צריכה לזה דהיא עצמו נק׳ בחי׳ דין גם הנהגות צריך להיות כן כשהש״י מנהיג העולם במדה״ר וחסדים כתיב אשרי אדם מפחד תמיד וכשמנהיג העולם בדינים ח״ו צריך להאמין שגם זו לטובה כי טובה גניז בגוה וכן היא המדה הגבורות יוצאים מחסדים והחסדים מגבורות יכעת ודאי הש״י מנהיג העולם בדינין צריכין אני להאמין שודאי יצמיח מזה כל טוב והולדה רחמים גמורים בב״א ודפח״ת וש״י

ויצא

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה אני אומר כשנשמת צדיק יורדת מעולם העליון עולם החבור עולם היחוד לעוה״ז עולם הפירוד בחי׳ חרון אף ויפגע במקום פי׳ כי חכם פוגע בהש״י בכ״ד ובכ״מ וזהו השמים שמים לד׳ הוא עולם היחוד והארץ הוא עולם הפרוד נתן לבנ״א לחברם וזהו כל פעל ד׳ למענהו למען הי׳ לחבר את האוהל להיות אחד, ויחלום והנה סלם מוצב ארצה שמקיים הארצות ומסתכל רק על הרוחניות ופנימיות כל דבר וזהו וראשו

וראשו מגיע השמימה וכתיב ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ ואיתא בזוה"ק דההיא ארץ בין צדיקים יתבא כי יש צדיק עליון בחי' מ"ד ויש צדיק תחתון בחי' מ"נ וכשמסתכל בעוה"ז רק על הפנימיות נעשה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ואתם הדבקים בד"א ואיך יוכל להתדבק באמת בד' היינו כשיסתכל בכ"ד רק על החיות המחי' את הדבר זהו דבקות אמתי זהו ואתם הדבקים בד"א חיים כולכם היום. סליק

וישלח

וישלח יעקב מלאכים לפניו כו' כתוב שויתי ד' לנגדי תמיד כי האדם צריך להכניס תמיד שם הרחמים בהנגד ויקבל את היסורים באהבה וכשאדם עומד במדה"ח צריך לכוללו במדה"ד ויקיים אשרי אדם מפחד תמיד וזהו ד' לנגדי ד' מדה"ר נכלל בהנגד וכשעומד במדה"ד צריך לכללו במדה"ר וזהו שויתי ד' לנגדי תמיד כי הקדושה היא בהתכללות כמ"ש המשל ופחד עמו עושה שלו' במרומיו כי מיכאל הוא בחי' מים וגבריאל בחי' אש והקב"ה עושה שלו' ביניהם מגודל פחד ד' ומהדר גאונו ומרוב תשוקתם אליו ית' מתבטלים ממציאות ממש ובאים למדת שלום וא"א להם להיות אחד מנגד לחבירו וזהו וישלח יעקב מלאכים לפניו שכלל שני המלאכים במדותיהם כנ"ל לעשות שלום וזהו ויבא יעקב שלם. אל עשו וגו' שדה אדום וגו' עם לבן גרתי כי הכל בחי' לובן העליון וזהו לפניו כי צריך אדם לעבוד את הש"י בכל המדות ואם האדם אינו כראוי אזי הוא בחי' נרגן מפריד אלוף ומוכרח ח"ו להביא עליו יסורים להזכירו בהקב"ה ויעאע"ה עבד את הש"י בכל המדות כנ"ל ע"כ ושבתי בשלום בלא יסורים כי כשעמד במדת הטוב הי' מפחד תמיד וזהו אל בית אבי פחד יצחק וכשעמד במדה"ד כללו במדת שלום וזהו ושבתי בשלו' אל בית אבי כי הוא הבריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה וזהו או יחזק במעוזי שלום יעשה לי

וישב

וישב יעקב כו' אלה תולדות יעקב יוסף. דהאדם צריך להיות סו"מ בתחלה היינו להכניע כל המדות רעות והתאות ואח"כ יוכל להיות ועשה טוב. ואם אינו סר מרע א"א להיות עשה טוב. ובצדיק כתיב בקש שלים ורדפהו היינו שיעשה שלום שהרע יסכים עם הטוב. ויש שהרע בע"כ יענה אמן אכן יש בחי' גדולה מזו שמהפך הרע עצמו לטוב. והרע מסייעו לעבודת הבוי"ת וזהו וישב יעקב בארץ מגורי אביו ל' ויגר מואב מגורי אביו בחי' פחד יצחק וז"ש ושבתי בשלום בחי' שלום וזשפרש"י בקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו ש"י. כי יע"א ע"ה הכניע כל המדות והי' למעלה מכל המדות. לכן בקש לישב בשלוה בחי' שלום. שנתדבק ביראה עלאה למעלה מהמדות קפץ עליו רוגזו ש"י שהצטרך להיות בחי' משפיע צדיק יס"ע כמ"ש ויוסף הוא השליט הוא המשביר. מחמת זה הוכרח להיות בתוך המדות כי עיקר תולדותיהם של צדיקים מע"ט היינו להשפיע לעולם ובתוך המדות הוא כשוה קם זה נופל וזהו כי שב"ע יפיל צדיק וקם וזהו קפץ עליו רוגזו של יוסף אלה תולדות יעקב יוסף. כי כ"א לפי בחינתו צריך להיות תולדותיו בחי' יוסף כי אדם הפשוט צריך לידע שעדיין לא התחיל לעבוד הש"י ולהשתדל להוסיף בעבודת הש"י והצדיק צריך (להיות) בכל מה שעומד לילך מדרגא לדרגא להוסיף בכל פעם בעבודה להש"י.

ויהי

מקץ

ויהי מקץ שנתים ימים ותרגומו והוה מסוף. הנה יש קץ הימים. וקץ הימין ואית יראה ואית יראה היינו יראה עלאה ויראה תתאה הוא יראת העונש כי בן חכם אשר עיני שכל לו ויודע ומכיר את אביו שבשמים ממילא מתפחד ומתירא מהש"י בנין דאיהו רב ושליט ולית אתר פנוי מיניה אבל מי שהוא נבער מדעת את אביו אזי מוכרח אביו להראותו שבט מוסר אמנם יראת העונש הוא השער לכנס דרך שם יראה עלאה אבל שם עדיין הרע ניכר בתוכה כמ"ש לפתח חטאת רובץ ובגלות לא נתגלה קץ הימין זולת קץ הימים ע"כ כתיב מקץ שנתים ימים ויהי לשון צער כי לא נתגלה כ"א קץ הימים ותרגומו מסוף סופא דכל דרגין ופרעה חולם הבחי' עורף עדיין שם בתוקפו חולים הוא ותחלמני ותחייני וע"כ אז בגלות ראה פרעה שהשבלים הטובות נבלעו בשבלים הרעות והנה יש כ"ח עתים ויש ז' מדות שבעה ושבעה מוצהות וזלע"ז עשה אלקים הרי כ"ח ובגלות המדות טובות נבלעות ברעות והנה יש איסור ומותר וקודש האיסור רובו רע ומיעוטו טוב וע"כ מיעט טוב יש בו כמ"ש ואתה מחי' את כולם ובדבר האס"ור אסור לירד שמה לעשות הבירור פן ח"ו יפול הנופל ולא יוסף קום ודבר המותר רובו טוב ומעוטו רע וצריך בירור וזהו קדש עצמך במותר לך וקודש כולו טוב ובגלות נבלעו המדות טובות ברעות וזהו לא נודע כי באו אל קרבנה כי פרעה לא ידע אשר בתוכם אכן יש ד' באמת גם שם כי ואתה מחי' את כולם וכשבא יוסף הצדיק אמר על ז' פרות הטובות חלום אחד הוא כי עשה שם יחוד בתוך המדות אבל אצל השבלים הרעות ופרות הרעות לא אמר חלום אחד היא כי המה מעלמא דפרודא ואין שם יחוד כלל הש"י יטע בלבנו אהבתו ויראתו ויגלה לנו קץ הימין שנזכה לעבדו שכם אחד אכי"ר

ויחי

לפ' **ויחי**, הקבצו ושמעו אל ישראל אביכם פרש"י ז"ל שבקש לגלות את הקץ ונסתם ממנו והקשה באמת למה נסתם ממנו אך האמת הוא כמ"ש חז"ל זכו אחישנה לא זכו בעתה ונחזי אנן איזה קץ רצה לגלות להם אם על אחישנה איך שייך לגלות הלא כל יומא ומניה כמ"ש היום אם בקולו תשמעו אלא ודאי זמנו של בעתה והיינו אם לא זכו וזהו חרפתם של ישראל והקב"ה מקפיד בכבודן של ישראל ולזה נסתם ממנו ואמר המעתיק שמעתי מפי חסידים אמתים שאמר הרב הקדוש זצ"ל זה המאמר מפיו הקדוש לאזני הרב הגדול ר' זלמן שפיצור ז"ל אב"ד בווין הבירה על השיבו לו דברי חטא באנשי אנן דילכי קדימה של העיר ווין על שאלת קדשו איך יתנהגו בדת ודין תורתינו ואז פתח הרב הקדוש אל יתלונן על בני ישראל ולא יטיל עליהם דופי כי אסור עפ"י התורה והראי' מיעקב אבינו ע"ה כנ"ל

שמות

לפ' **שמות** וימת מלך מצרים כו' פירש"י שנצטרע ויש לפרש וימת כפשוטו לשון מיתה מלך מצרים הוא שר של מצרים היינו שהשפילו הקב"ה מן הקדושה וזהו מיתה שלו והנה כהשקב"ה מעלה לפעמי שר משרי האומות יש בזה מעלה וחסרון המעלה כי מחמת שנתקרב אל

אל הקדושה אין לו עזות כ"כ להצר לישראל מחמת שרואה חשיבותם אבל מחמת שקרוב אל הקדושה וגבוה מאד יש לו כח לעכב תפלת ישראל ח"ו וכן כשקבי"ה משפיל לפעמים איזה שר יש ג"כ מעלה וחסרון המעלה שאינו יכול לעכב תפלת ישראל והחסרון לפי שנתרחק מהקדושה יש לו עזות להצר לישראל ח"ו וזהו פי' הפסיק וימת מלך מצרים היינו שנשפל ונתרחק השר של מצרים מהקדושה וזהו מיתתו יע"ז הי' לו עזות להצר לישראל מאד ולזה ויאנחו ב"י מן העבודה רק מעלה היתה שלא הי' יכול לעכב תפלת ישראל ולזה ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים בלי שום עיכוב כלל.

בא

לפ' **בא** ויאמר ד' אל משה בא אל פרעה וגו' כתיב שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה

בי ראשית הכל צריך איש ישראל להאמין באמונה שלימה שהכל בהשגחה פרטית ט"ר הכל היא מראשית המחשבה הנקרא מ"י וזהו החילוק בין צדיק לרשע שהרשע אינו מאמין כלל בהשגחה פרטית רק תולה הכל במקרה וסבה ובטבע כשהקב"ה משפיע להם טובה המה יותר מתגאים ויותר מתרחקים מהקב"ה באמרו כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה ולא ד' פעל כל זאת כש"כ כי גוי אובד עצות המה ואין בהם תבונה אבל לא כאלה חלק יעקב איש ישראל כשהקב"ה מטיב עמו ומשפיע לו טובה צריך לישבר לבבו כמש"נ ביעקב אע"ה קטנתי מכל החסדים פי' ע"י החסדים נעשה קטן ושפל בעיני ונשבר לבו בקרבו ואם ח"ו איזה רע נגעה בו בל יתלה במקרה וסבה וטבע רק ידע שהכל היא מאת השי"ת המנהג עולמו בחסד כי דטבע בגי' אלקי"ם וזהו מי ברא אלה וזהו סוף מעשה במחשבה תחלה וכשמאמין כ"ז באמת שהכל היא מאת הקב"ה כל הפרטים מטוב ועד רע ח"ו ואין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו בזה מפריד הטוב מהרע שבכל גשם וטבע וזה עת אשר ישלוט האדם באדם לרע לו היינו אחר הבירור והרשע היא להיפך כיון שתולה הכל במקרה וטבע בזה מברר הרע מטוב ולוקח לעצמו כל הרע, כאן שתק מעט, ואמר, ואתה מחי' את כולם אומר אני שזהו בחי' נרגן מפריד אלוף שהפריד מי מאלה ואמר מי ד' אשר אשמע בקולו וזש"כ ויאמר ד' אל משה בא אל פרעה ופרש"י והתרה בו כי אני הכבדתי וכו' למען שיתי אותותי אלה בקרבו היינו אותיות אלה עם מ"י כמש"כ מבטן מ"י וכו' היינו שידע שטבע היא אלקי"ם והכל בהשגחה פרטית וע"י אמונה זו נעשה הבירור הגמור הטוב מהרע ונעשה הכל טוב, ואח"ז אמר בפ' זו מדבר בפסח ופ' בשלח מדבר משביעי של פסח, ופ' יתרו-והפתין מעט ואמר פ' בא בשלח ויתרו הם פסח וז' של פסח ושבועות, סליק.–

יתרו

לפ' **יתרו** וישמע יתרו כהן מדין א"א שהי' קשה ליתרי למה עשה אלקים למשה ולישראל

עמו יסורים יותר מכל שאר אומה ולשון ומפרש כי ראה שזה הי' לטובתם כדי שיבואו אח"כ לרחמים גמורים וזהו כי הוציא ד' את ישראל ממצרים כתיב כי שמש ומגן ד' אלקי"ם פי' כמו שא"א להסתכל בשמש בלתי מגן היינו כלי כן א"א לבא לבחי' ד' ואל רחמים גמורים כ"א ע"י בחי' אלקי"ם מדה"ד ויסורים וזהו שאמר יתרו אח"כ עתה ידעתי כי גדול ד' מכל אלקיים היינו שהשיג כי כל היסורים שהיה להם בחי' אלקים הכל הי' כדי

כדי שיביאו מזה לידי גדול די רחמים גמורים: וירא העם וינועו וכו' ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקי"ם א"א כי באמת צריך האדם להאמין ולהכיר חסדי הבוי"ת גם בדרך הטבע שהוא משגיח ולירא מפניו תמיד אך ההמון אינם מתפעלים עד שרואים ניסים ונפלאות היוצאים מגדר הטבע אז חיל ורעדה נפל עליהם וזהו וירא העם וינעו כשראו חוץ לטב; ואז וינעו ויעמדו מרחוק שנקראים אך עומדים מרחוק אבל מ"שרעה היינו הצדיק נגש אל הערפל גם בדרך נסתר והטבע אשר שם האלקי"ם נגש א"ע אל אלהי"ם ולכן נקרא נגש ואח"כ אמר כתיב האלקי"ם עשה את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים כי הקב"ה ברא ארבע עולמות אבי"ע והעולם עשי' הוא נמוך מכל העולמות וזה נתלבש בגשמיות ודרך הטבע וכ"ז נעשה אחר פגם אדה"ר וכן אחר שחטא ישראל במדבר אבל בבריאת העולם הי' העולם עשי' שוה בקדושה עם שאר העולמות ברוחניות וזהו והאלקי"ם עשה את האד"ם דעשי' ישר שוה עם כל העולמות והמ"ה בקשו חשבונות רבים שנפרד משאר העולמות ונכנס בגשמיות וטבעיות אכן בביאת המשיח בב"א צדיקים יחזרו הדבר לקדמותו שיהיו שוים כל העולמות וזהו שאנו מבקשים מקימי מעפר דל מאשפות ירים אביון זהו עולם העשי' להושיבי עם נדיבים נדיבי עמי שיתקן עולם העשי' ויהי' שוה ברוחניות עם שאר העולמות וזהו שאמר א"א זללה"ה על מאמר הגמרא נהירין לי שבילי דרקיע כשבילי דנהרדעא וני"ל לומר בהיפך כי הצדיק נהירין לי' שבילי דנהרדעא כשבילי דרקיע שהצדיק עושה הכל רק לשמו ית' ומשיג להשי"ת אף בשבילי דנהרדעא אשר הוא גשמי וטבעי עולם עשי' כשבילי דרקיע שהוא דבר רוחני ושאר העולמות ואומר אני שזהו הפי' של גלוי אליהו ז"ל היינו כי יש ד' מלואים להשם הוי"ה ב"ה והם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וכל אחד מתלבש בעולם אחד מד' עולמות ושם ב"ן מקנן תמיד בעולם עשי' נמצא זהו פרושו של גלוי אליהו ז"ל כי אליהו נימ' ב"ן ואנו מבקשים שהשם ב"ן שמקנן בעשי' יתיקן במהרה ויתגלה מלבושו הגשמי והטבעי אח"כ אמר כתיב רצון יראיו יעשה א"א רצ"ן הוא אותיות צנ"ר פי' הצדיק עושה צנ"ר ורצ"ן וע"ז ואת שועתם ישמע ויושיעם היינו שועתם ותפלתם של כל ישראל כי תפלת כל ישראל עולים ע"י הצנ"ר של יראי' וזהו פי' דכתיב רצון יראי' יעשה היראים עושים צנ"ר וע"י הצנ"ר הלז ואת שועתם ותפלתם של כל ישראל ישמע ויושיעם.

כה תאמר לבית יעקב אלו הנשים תאמר להם אמירה רכה ותגיד להם לבני ישראל דברים הקשים כגידין כן פרש"י ממד"ר ולכאורה הוא לפלא מה הם הדברים הקשים שאמר להם הלא אמר להם ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי אומר אני שלפעמים בא לאדם התעוררות מלמעלה לתי"ת ואותם בנ"א שהם במדריגה קטנה בחי' יעקב שמחים בזה ועובדים אז להשי"ת בתו"פ אולם הצדיקים הגדולים אמתים מתביישים מאד על שלא הי' להם בעצמם הכנה לזה וזהו כשאמר הקב"ה לישראל ואביא אתכם אלי שזה כענין שאנו מבקשים מאת הקב"ה השי' השיבנו ה' אליך היינו שהי' להם אתערותא דלעילא אותם שהיו במדריגת יעקב הי' להם זאת אמירה רכה אבל אותם שהיו אז במדריגת ישראל אצלם הי' הדברים קשים כגידין על אשר לא הי' להם אתערותא דלתתא מקודם:

משפטים

פי' משפטים ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם ותרגומו ואלין דיניא די תסדר קדמיהון כתיב והאלהים עשה שיראו מלפניו היינו שכל בריאת העולמות הי' בשביל

ישראל

ישראל שיראו מלפניו ועיקר היראה היא יראת הרוממות בגין דאיהו רב ושליט עיקרא ושרשא דכל עלמין ומסבב כל עלמין אבל לא מיראת העונש ויסורין כדהע״ה שאמר מה אנוש כי תזכרנו אחר שאמר כי אראה שמיך מעשי אצבעותיך וכו׳ זו היא יראה אמיתית ואיתא בסה״ק שכל כונת בריאת העולם הי׳ בנקודת החסד כדי להטיב לבריותיו ואם אין עולם על מי תגלה ותראה חסדו וטובו הגדול וזהו כי אמרתי עולם חסד יבנה ומש״כ בראשית ברא אלקים במדה״ד זה מחמת שהקב״ה היא א״ס בלי שום גבול ותכלית והעולמות צריכים להיות בגבול לזה הוצרך בתחלה גם למדה״ד אמנם זה הדין בשרשו הוא חסד גמור כי בלא זה לא הי׳ יכול להיות בריאת העולם וזהו שפרש״י לפניהם ולא לפני עכו״ם כי ב״ד של ישראל הגם שנקראים בחי׳ דין מ״מ מפני שהם דבקים לתורה שהיא מקור הרחמים כי היא רצון הבוית״ש ורצונו מקור החסד והרחמים ע״כ הב״ד מהפכין מדה״ד למדה״ר משא״כ ב״ד של עכו״ם שהם נפרדים לגמרי מהקדושה ע״כ הם מקור הדינים היינו דינין דלא פשוט שהם אינם מהקב״ה ונתעורר צרות על ישראל ח״ו ע״כ צריך כל אדם לדבק א״ע בשרשו ביראה אמיתית ועי״ז נמתקים כל הדינים בשרשם ומתהפכים לחסד ורחמים כי בשורשן הם חסד גמור וזהו שמתרגם ואלין דיניא די תסדר קדמיהון היינו לשורש״ן וכתיב אל אלקי״ם ד׳ דבר כו׳ א״ל הוא מדת החסד אלקי״ם היא דין ד׳ רחמים נמצא שקודם אלקי״ם הוא שם א״ל שהוא חסד גמור כך צריך אדם להעלות הדינים להקדמות וזהו כונת הת״א די תסדר קדמהו״ן שם חסד גמור: ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם כשבאים יסורים על האדם ח״ו צריך להמתיקם בשורשם היינו שיחשוב מי ברא אלה היסורים רק ד׳ לבדו ומאתו לא תצא הרעית ח״ו וא״כ ודאי היסורים האלה הם טובות הש״י ועי״ז מעלה היסורים וממתיקם בשורשם ולזה מתרגם המתרגם ואלין דיניא די תסדר קדמהון שצריך לחשוב מי ברא אלה הש״י ודאי טוב הוא ע״כ:

תצוה

ואתה תצוה את ב״י וגו׳ א״א כתיב שויתי ד׳ לנגדי תמיד כי האדם יש לו תמיד מדת הנגד כי זלע״ז עשה אלהי״ם וצריך האדם שיזכור תמיד מדת הנגד שמלא כל הארץ כבודו וקיים הכל רק מחיות הש״י ועי״ז יכול להגביר א״ע על הנגד הרע וזהו זכיר את אשר עשה לך עמלק כי המחשבה היא במח משכן השכל והעיקר תלוי במוח להגביר תמיד השכל כי כל העבירות שאדם עושה הוא מחמת השכחה יש לו מ״ז ואהבת זרה ושאר מדות רעית ועי״ השכחה יכול לאחוז במדות הרע לכן צריך האדם להגביר תמיד השכל ועי״ז יכול להתגבר על הנגד וזשאחז״ל בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו וגו׳ ואלמלא הקב״ה עוזרו כשאינו שוכח ומגביר שכלו ורואה בכל דבר חיות הש״י וזהו שאחז״ל אין אדם עובר עבירה א״כ נכנס בו רוח שטות שהכל תלוי בהשכל ועי״ השכחה מתגבר הנגד וזה דרך עמלק להפיל לאדם למדת השכחה, הנסתרית הם חו״ב לד״א יראה ואהבה והנגלות תו״מ כתיב נר מצוה ותורה אור איתא בגמ׳ אם פגע בך מנויל זה משכהו לבהמ״ד כו׳ וא״ל יזכיר לו יום המיתה וכשמגביר שכלו א״צ לכ״ז והוא העיקר אך א״א לקשר מחשבתו בהשי״ת באמת רק ע״י מצות מעשיות קודם ולעבוד הש״י במחשבה דבור ומעשה ובכל המדות כי בכל מדה יש טו״ר זלע״ז כמו אהבת הש״י ואהבה זרה ר״ל וכן יראה ושאר כל המדות וזה ס״ר מרע ועשה טוב שבמדות לעבוד בהם להש״י ועי״ז יוכל להגביר השכל על הנגד וזהו איזה גבור

גבור הכובש את יצרו ואז יוכל לקשר באמת מחשבתו להש"י וזהו ואתה תצוה את ב"י כי משה בחי' הדעת של כל ישראל לשון צותא חרא לשון חיבור שמן זית רומז לחכמה ז"ך הם אותיות התורה וכן פי' הכתיב אמר הקב"ה ואתה תציה כשתרצה לצוות את ב"י האיך תוכל לצותם ויקחו אליך שמן זית שהוא החכמה של כ"ז אותיות התורה אך כתית למאור צריכים לכתת עצמם ולשבר את לבם באמת כדי שיוכלו להעלות נר תמיד והבן. סליק

כי תשא

כי תשא את ראש ב"י א"א כי ראש נקרא המוח ופירושו כן הוא כשרוצה לישא את ראשו ומוחו צריך שיתן אל לבו לפקודיהם הוא לשון חסרון כמו ויפקד מקום דוד היינו שצריך לראות חסרינו ולשבר את לבו ואז יוכל לנשא את ראשו ומוחו או יאמר לפקודיהם תרתי משמע ל' חסרון ול' מציה פקידי ד' כי רמ"ח אברים נגד רמ"ח מ"ע ושס"ה גידים נגד שס"ה ל"ת והם נגד אברי דנשמה יתגיף הוא רק לבוש לנשמה כשאדם רואה חסרונותיו ומקיים מס"ע אז מקשר מחשבתו שבראשו להש"י ונתנו איש כופר נפשו לד' צריך שימסור נפשו לד' כפקיד איתם היינו בעשיית המצות זה יתנו לד' כל העובר על הפקודים ידוע כי תו"ת בדו"ר אהוי"ר פורחין לעילא כי אהבה ויראה תרין גדפין דשכינתא וא"א לבא לאהבה ויראה אם לא ע"י קיום המצות וכשאדם עושה עבירה ח"ו ועובר על הפקודים עכ"פ צריך לשוב מיראה ידע כי על כל אלה יביאך אלקי"ם במשפט וזה נקראו מחצית השקל כי אהוי"ר נק' שקל שלם שהל הקודש והנה מלת שקל מל' משקל ומאזנים כשזה יורד זה נופל כן כשאדם מכריע ומכניע א"ע אזי מגביה הכל לשירש נשמתו ואם ח"ו מתגאה ומגביה א"ע נופל ח"ו למטה עשרים גרה השקל כי האדם צריך להאמין שהש"י מחיי את כולם ולעבוד הש"י בבחי' אור ישר היינו בתורה ומצות ובבחי' אור חוזר היינו בדברים גשמים באכילה ושתי' וכו' ובשינה צריך לעבוד הש"י בכל היו"ד מדות מאור ישר ויו"ד מאור חוזר הם עשרים גרה השקל השלם וכו' שאינו עובד להש"י גם בדברים הגשמיים נקרא מחצית השקל וצריך לרומם הכל לד' וזהו תרומה לד' והבן.

ויקהל

ויקהל משה וגו' ששת ימים תעשה מלאכה קשה וכי יתכן צוי על הששת ימים אך האמת היא כשנברא האדם נברא ע"ז האופן שיתקן גם מה שפגם מקודם וזהו ענין גלגול וכשאינו מתקן מה שצריך לתקן אזי מוכרח לבא בגלגול שנית כמ"ש הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר וכשמוכרח להתגלגל עוד יש להנשמה צער גדול ויסורים קשים מזה גם הקב"ה כי יש לו צער גדול מזה שמוכרח לשלוח עוד הפעם הנשמה לזה העולם וזהו ענין ששת ימים תעשה כי ימי שנותינו בהם שבעים שנה ובכל ענין יש מחשבה תחלה וסוף היינו כשמתחיל לחשב על דבר וכסוף מחשב על התחלה והו' ימים רומזים ג"א כליל מעשר וזה ששת ימים תעשה מלאכה היינו לתקן את אשר צריך לתקן כדי ויום השביעי לסוף שבעים יהי' שבת לד' אלקיך ושבת הוא ל' נחיר לד' אלקיך לבל יצטער על אשר מוכרח לשלח הנשמה בגלגול עוד הפעם לזה העולם. סליק

ויקהל משה את כ"ע ב"י כי ששת ימים וכו' וקשה הקושית רש"י ז"ל למה סמך שבת למלאכת המשכן אכן האמת הוא כי שבת שוה למשכן והראי' שהשוה לענין הט"ל

מלאכות

מלאכות וענין המשכן שבכח המעשה והרוחם המשיכו מקור הקדושה למקום הזה כמ"כ יכול להיות באיש הישראלי אהל ומשכן להקב"ה כי למה צריך הקב"ה למשכן הלא מכה"כ אלא מחמת שעולם עשי' היא בהצמצים גדול ע"כ צוה הקב"ה לישראל שיעשו המה הכנה להיות מרכבה לשכינה וע"ז המשיכו קדושה והי' המקום הזה התגלות יותר וכמ"כ בש"ק נתוסף בכ"א מישראל קדושת נשמה יתירה וזהו ששת ימים תעשה מלאכתך כי כמו ש"ק ניתוסף לכל או"א נשמה יתירה כמ"כ יכול האדם בששת ימי המעשה להכין דעתו שיהי' מרכבה לשכינה ולהמשיך ע"ע קדושה וא"א כשהאדם עובד להשי"ת בכל הדברים הגשמיים אזי התו"ת שלו בודאי רק למען שמו ית' ואם ח"ו עישה הדברים הגשמיים להנאתו אזי התו"ת קשים לו מאד כי מבלבלים אותו ח"ו במחשבות זרות, והבן

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם כי הבא לטהר מסייעים אותו כשאדם עובד את הקב"ה ומקדש ומטהר א"ע אזי הש"י מטהר אותו מלמעלה וידוע כי רמ"ח אברי' נגד רמ"ח מ"ע ושס"ה גידים נגד שס"ה ל"ת וכל אבר מרמז על מצוה אחת והעושה מצוה אותו אבר שנגד המצוה הזאת נעשה מרכבה לקדושה וממשיך אותה לאותו האבר ואם פוגם ח"ו באיזה מצוה אזי ח"ו וכו' וזהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ואני אומר ויקהל משה א"כ עב"י כי בכלל כל ישראל יכול לקיים את התוה"ק ומשה קהל את כל עב"י וע"ז נתקיים הכל ואף גם בזמה"ז שלא שכיח אדם שלם כזה והבן.

פקודי

אלה פקודי המשכן משכן העדות פרש"י ע"ה שנתמשכן פעמים אומר אני כמו"כ יש באדם ב' משכנות משכן הנשמה במוח ומשכן הנפש ורוח בלב וכשאדם עובד להש"י אז הנשמה שבמוח מלמדת אותו שיוכל לעבוד את בוראו בכל הדברים ויכול לברר הטוב מהרע ואינו צריך כלל ליראת העונש אך מחמת שיודע שהשי"ת מהוה כל עלמין וממלא כ"ע ומחי' אותם די לו בזה והנה אם האדם פוגם ח"ו נעדר ממנו בחי' נשמה ונתמשכן מאתו ונקרא שוטה כמרז"ל איזה שוטה המאבד מ"ה שנותנים לו היא בחי' מ"ה ועכ"ז נשאר לו בחי' נפש ורוח ועדיין יכול לעבוד בזה את הש"י אך אז צריך ומוכרח ליראת העונש ואם ח"ו פוגם גם בזו ונאבדו ממני אז נקרא מואס בטוב ובוחר ברע ח"ו ואז הוא גרע גם מן הבהמה כי הבהמה מואסת ברע לה ובוחרת בטוב לה לפי מדרגתה והוא מואס במה שטוב לו באמת והתיקון לזה הוא משה"כ אשר פוק"ד עפ"י משה מל' פקד פקדתי שהוא ל' הזכרה כשמתקשר עצמו בהתוה"ק גם בהצדיק שנקרא משה אז יוכל להזכיר א"ע לבא לת"ש ותשובה היינו תשוב ה' ויבא לבחי' נר"ן ע"י התקשרות בתו"ת ובהצדיק ויוכל להשלים החסרון וימלא כבוד ד' את כל הארץ יראו עינינו וישמח לבנו.

לפ' זכור

אשר קרך בדרך אמר קרך היא יקר פירוש שהיצה"ר מסיתך שתהי' יקר בעיניך בדרך פי' כשאתה הולך בדרך הישר ובדרך התורה תיקר נפשך בעיניך ואח"ז ישאל א"כ מדוע לא כתוב יקרך ביו"ד ויהיה מלשון יקר משא"כ מלת קרך והשיב בלשון צחות כי מרנבין והיושר שלא יהי' איש ישראל יהודי בדרך הזה, בזה"ל עס איז גרייך או עס ניט קיין יו"ד בא דעם דורך:

אסתר

לפורים

אסתר מן התורה מנין שנאמר ואנכי הסתר אסתר אמר זהו מן התורה אבל מדרבנן ליכא שום הסתרה היינו שצדיקים אינם מניחים להיות שום הסתרה ח"ו. המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ א"א הנה יש עץ החיים ועה"ד טו"ר כי ע"י חטא אדה"ר נתערב טו"ר והחטא הי' ע"י סט"א וזה נקרא עה"ד טו"ר אבל יין המשומר בענביו נקרא עץ החיים ובפורים ע"י שהי' קודם פורים הסתרת הטוב כמ"ש ואנכי הסתר כו' ואח"כ בפורים נתגלה הטוב ע"כ חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע כי יין המשומר נקרא עץ החיים בלי תערובות כלל רק כולו טוב וזהו מרדכי מן התורה מנין שנאמר מר דרור ומתרגמינן מירא דכיא שחטא אדה"ר ששתה חמרא דלא דכיא וזה עה"ד טו"ר אבל בפורים נתעורר מירא דכיא בבחי' עה"ב יין המשומר ע"כ שותים יין עד דלא ידע כי שם כולו טוב בלי תערובות ארור המן וברוך מרדכי רע בטוב: המן מן התורה מנין פי' מנין יש לו אחיזה בתורה ומשני שנאמר המן העץ כי לקח אחזתו מעה"ד טו"ר שנתערב טו"ר וספירה הוא תקון חטא אדה"ר ע"כ כל בר ישראל לברר את המן מן התורה בימי הספירה לכן היתה מפלתו ביום שני של פסח. העיקר פורים הוא שושן פורים כי ירושלים מוקף חומה מיה"ן וקורים היום המגלה וירושלם היא באמצע העולם לב של כל העולם וכתיב והתפלל אליך דרך ארצם. מה שאמר אחר פורים אלו לא נתודע הטעלגרף בעולם רק כדי שאדע מיתת הצורר היהודים קודם קריאת המגלה הי' די ואיש אחד שאלני בפורים מדוע לא שלם לו הקב"ה גמולו בראשו מרעתו שצער מאד ליהודים והשבתי לו כי כל יסורי וצער העוה"ז לא הי' די לו אפילו בעד צער שצער לאחד מהיהודים אבל בעוה"ב יש די יסורים לענשו ולזה דחיתי בקש אולם האמת היא דאיתא מבני בניו של סנחריב למדו תורה גם מבנ"ב של המן והטעם איתא לפי שע"י נתקדש השם אבל אותו רשע ימ"ש לא הי' לו זכי' שיהי' ע"י ק"ה לפי שהי' מניע לו שכר ע"ז והבן.

תשלום המאמר של שירה מה שחסר בספר כנסת ישראל

השמטה לשבת שירה ובאמת בש"ע איתא שאסיר ליתן מזונות לצפורים מטעם שאין מזונתן עליך ואני אומר שישראל צפרים המה והם צפורי בית ע"כ מזונותיהן על הקב"ה ולכן צריך השי' להשפיע להם שפע וברכה כי צפרים נקראים נשמות ישראל כי מבואר בזוה"ק ובתיקונים בכ"מ אשר קן צפור רומז לנשמת ישראל (ואח"כ הוגד לפני הדרת כ"ק אדמו"ר זלה"ה בשם הה"צ הק' ה"ר פינחס זצקלה"ה שאמר שהלימוד מבטל הדביקות והשיב בלה"ק בזה"ל אם אמר כן לא אמר אלא כנגד הלומדים שלומדים רק בנגלה ולא בנסתר אבל כל התנאים והאמוראים ע"ה עיקר לימודם ופלפולם לא הי' רק בסודות התורה הקדושה מפני שכ"א הוי מסתכל בשירש הדבר למעלה ומימיהם לא התבאר להם ההלכה איך תתנהג למטה וכל הדברים המבוארים בש"ס אך לבושים המה והפנימיות שלהם הסתתרו תחת אלה הלבושים ואיתם הלומדים אינם יודעים מסוד זה הדבר.—

ויקרא

ויקרא אל משה א"א ויקרא א' זעירא כי א' אלופו ש"ע ומאתו הכל טוב ואין שום סניעה רק

רק המניעה מצד המקבלים ע״כ צריך הש״י לצמצם עצמו כביכול להשפיע לכ״א כפי מדרגתו אעפ״י שמשה הי׳ רבן של כל ישראל והש״י מצמצם ומשפיע לכ״א אף שהוא במדרגתו פחותה ואינו מכיר באהבת ד׳ כלל למען הטיב לו וזהו כל מה דעבוד רחמנא לטב עבוד למען ייטיב לו בעבודת הש״י כי הש״י משפיע לכ״א כפי מה שמכיר שעי״ז יוכל לבא לעבודת ד׳ בנקל יותר וזהו שויתי ד׳ לנגדי תמיד כי איש ישראל צריך להסתכל שהש״י ישפיע לו חיות בכל עת ובכל שעה ובכל רגע גם בשעה שהוא חוטא ואז הי׳ ראוי שלא יהי׳ לו קיום ואעפ״כ בחסד ד׳ משפיע לו חיות בזו הרגע אף שהוא בהכנגד הש״י ברו״ח מרחם עליו כמו״כ צריך האדם לעבוד ד׳ בכל רגע ולקרב הכל לד׳ כי יש אהבה רעה ואהבת ד׳ ויראה רעה ויראת ד׳ וצריך לקרב הכל ליראת ד׳ וזהו אדם כי יקריב מכם נוטריקון מדה כנגד מדה לקרב הכל להש״י קרבן לד׳.— א״א אדם כי יקריב אתם קרוים אדם ולא אוה״ע כי אדם ד״ם הוא הגוף והנשמה א׳ שהוא אלופו של עולם ומשכן הנשמה הוא בראש מקום המחשבי חש״ב מ״ה וזהו איזה שוטה המאבד מ״ה שנותנים לו זהו הנשמה שבמוחו וזהו חכמ״ה כ״ח־מ״ה כי יקריב מכם קרבן לד׳ והמבין יבין. סליק

צו

לפי **צו** זאת תורת העולה כמו בזאת יבא אהרן כי הלומד תורה לשמה לידע ההלכה ולעשות רצון הבוי״ת ואיתא ברמב״ם ז״ל שהאדם נפרד מרצונו אבל הש״י הוא ורצונו חד ע״כ בלימודו לעשות רצונו נעשה קוב״ה ואורייתא וישראל חד וזהו זאת תורת העולה כשמקבל עליו עומ״ש ולומד תורה לעשות רצונו תורת העולה נעשה הכל חד וזהו זאת התורה לעולה ולמנחה כי ענין הקרבנות הי׳ כדי לקרב הכל להש״י ועי״ התורה מתקרבים עוד יותר וד״ל. סליק

שמיני

ויהי ביום השמיני וגו׳ קח לך עגל בן בקר כו׳ וכתיב זה הדבר אשר צוה ד׳ תעשו כתיב וספרתם לכם ממחרת השבת הענין כי שבוע נק׳ ז׳ ימי הבנין והם נגד ז׳ המדות האדם צריך להיות סמו״ט ולעבוד הש״י בכל מדה אולם זאת יוכל להיות אצל הצדיק שהוא יכול לעבוד הש״י בכל מדותיו ולהיות סמו״ט כי רואה שהכל חיותו י״ת ואתה מחי׳ את כולם הנה הכל אחד וכל התאות והבלי עוה״ז הכל הבל לכן נקל לו לעבוד הש״י בכל מדותיו משא״כ האדם ההולך אחר תאות הגשמיות ואין רואה שהכל חיותו י״ת אזי הוא משליך אמת ארצה היינו חיות הבוי״ת שהוא משליך לארציות כי טח עיניו מראות האמת והחיות שבכל דבר גשמי והתקנה לזה הוא תשובה שיקבל ע״ע עומ״ש באמת ויפקח עיניו ויראה שכל תאות עוה״ז הבל ואין בהם מועיל ואח״ז יוכל לתקן מדותיו וזהו ממחרת השבת שעי״ תשובה יוכל לתקן הכל וזהו ביום השמיני שמשה הי׳ צדיק והי׳ עובד את הש״י בכל ז׳ מדותיו אבל אהרן וכל ישראל שהי׳ אצלם חטא העגל הי׳ מוכרחים לבא אל התשובה וזהו ויהי ביום השמיני שהוא מדת התשובה היינו שעשו תשובה ואז קרא משה לאהרן ולבניו ולכל זקני ישראל כו׳ זה הדבר אשר צוה ד׳ תעשו וירא אליכם כבוד ד׳ שיהי׳ התגלות אלקית אף שמכה״כ עכ״ז אם האדם חוטא אז הקב״ה מתצמצם ומתלבש בכמה לבושים

לבושיו עד שהוא יוכל להתהפך למקום הרע אבל כששב בתשובה אז וירא אליכם כבוד ד׳ יוכל להיות התגלות אלקית ויכול להיות סמו״ט א״א הצדיק עובד להש״י מתתא לעילא ע״ז יכול לעבוד אותי עם כל מדותיו אבל השי״ת הולך מעילא לתתא ע״כ צריך לראות שמאותו ההאר״ה שבא לו בשעת תשובה ממנו יקח לעבוד אח״ז את הש״י ולתקן מדותיו. סליק

בחוה״מ פסח

אמר שיו״ט שני היא קדוש מאד יותר מיו״ט ראשון הגם שיו״ט ראשון הוא העיקר מן התורה. עכ״ז כביאת משיחנו ב״ב יהי׳ יו״ט שני העיקר והטעם דכתיב אני לדודי היא בחי׳ יו״ט ראשון ודודי לי הוא בחי׳ יו״ט שני כי מאחר שישראל קבלו עליהם יו״ט ראשון לכן גם הקב״ה מקבל יו״ט שני ויהי׳ לעתיד מקודש ועיקר יותר מיום ראשון. והבן

תזריע

אשה כי תזריע וילדה זכר כתיב מי הקדימני ואשלם א״א כי האדם צריך לידע שכל עשיותיו הכל הוא מהש״י היינו כל מצוה שעושה הקב״ה מזמין לידו כי הוא נותן לו בית והוא עושה מזוזה נותן לו טלית והוא מטיל בו ציצית וכמו במעשה המצות הקב״ה הוא העיקר כמ״כ פנימיות כל ענין ידע באמת שהכל מאתו י״ת ד״מ אם נתעורר לתורה או לתפלה או לומר שירות ותשבחות או שבא לו הרהור תשובה ויכול לעשות אתערותא דלתתא צריך להיות בשברון לב ולידע שאמת שהוא אינו עושה כלל רק מה שהקב״ה משפיע לו אבל אם בדעתו שהוא העושה הכל הוא וגרוע מאד גם תורתו ותפלתו היא מהש״י וזהו א״ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם כך תורתו כי באמת האדם הוא הגרוע מכל הבריאים כי הוא צריך לכל הנבראים גם לכסה לבושים עד שיוכל להתפרנס אבל כל הבריאים מתפרנסים שלא בצער וזהו כשם שיצירתו כו׳ כך תורתו כי בתורה יש איסור והיתר טמא וטהור והאדם מטמא בחייו מטמא במיתו אבל שאר הברואים אינם מטמאים בחייהם אמנם אעפ״י שבגוף האדם גרוע מכל הברואים עכ״ז כתיב ויהי האדם לנפש חיה ומתרגמינן לרוח ממללא שבזה היא למעלה מכל הברואים כדי שיוכל להחזיר את הכל להש״י וזהו אשה כי תזריע פי׳ אפילו כשיש לו איזה הרהור תשובה ולמד או מתפלל ויכול לעשות אתערותא דלתתא אעפ״י כן צריך להיות בבחי׳ אשה בחי׳ מקבל וידע שהכל מאתו י״ת ואז וילדה זכר יוכל להיות משפיע בחי׳ זכר:

זאת תהי׳ תורת וכו׳ והובא אל הכהן א״א כשאדם רוצה לצאת מהרע וזהו מצר״ע מצ״ר ר״ע זאת תהי׳ תקונו שיהי׳ בשפלות ובשברון לב ויקבל עליו עמ״ש בחי׳ זא״ת בזאת יבא אהרן ואז והובא אל הכהן יוכל להתקרב להש״י כי כשם שיצירתו כך תורתו נתפרשה וכו׳ כי כשאדם נמשך אחר תאותו היא גרוע מכל הנבראים שהוא מקבל מהם גם תו״ת שלו הוא גרוע מאד אולם כשעושה תשובה ויראה שמכה״כ ואתה מחי׳ את כולם אז והובא אל הכהן יכול להתקרב להש״י ויכול להיות בחי׳ קרבן לד׳. א״א שהעיקר הוא שהאדם יהי׳ בבחי׳ אין ויראה אז ער האט נאר ניט גישיהן אבל אם הוא בבחי׳ יש אין מענטש אז ער עפים נשיהן איז ער באמת נאר ניט.

וידבר

וידבר ד׳ אל משה לאמר אשה כ״ת וילדה זכר פרש״י אר״ש כשם שיצירתו ש״א וכו׳ כך תורתו כתיב אחור וקדם צרתני הענין כי האדם הי׳ ראשון במחשבה כי כל העולמות נבראו רק בשביל האדם כי קודם כ״ד מוכרח להיות אתעדל״ת ובעת הבריאה לא הי׳ שום אתעד״ל זולת ממה שצפה הקב״ה שישראל יקבלו את התורה ויעשו רצונו י״ת במצות ומע״ט וע״ז ברא את העולם בשביל ישראל שנקראו ראשית זהו ראשון למחשבה ואחרון למ״ב כי נברא אחר כל בחי׳ ומטעם הזה הוא פחות וגרוע מכל הנבראים כי האדם מקבל מכולם ואין ד״א בעולם שיצטרך לכל דבר כמו האדם כי יש ד׳ יסודות ארמ״ע ונשתלשלו למטה בדצח״ם מכולם מקבל האדם כי צריך לגשם ומטר ועפר מצמיח ויעשה פרי ואח״כ הוא בא למאכל אדם וכן מכל הברואים מקבל וע״כ הוא גרוע מהם וזהו כשם שיצירתו כו׳ כך תורתו פי׳ אם האדם רודף אחר תאות העוה״ז ומקבל מכ״ד אז הוא גרוע מכולם ואז גם תורתו כ״י נתנשמה ובאמת מי שהוא איש נותן לב להסתכל איך שהש״י ברא כל הברואים גם אותו ברא שנתן בו כח הדבור כש״כ ויהי האדם לנפש חי׳ ודבור הוא בחי׳ יראה שצריך לירא מהש״י ולידע שע״י תאותו לעניני עוה״ז ומקבל מהם ע״ז הוא גרוע ופחות מהם אז ע״י האמונה ויראה שיש לו מהש״י יוכל להעלות הכל להש״י ולהיות בחי׳ משפיע להמשיך שפע וחיות לכל הברואים וזהו אש״ה כי תזריע היינו האדם הנקרא אחרון למע״ב ומקבל מכולם בחי׳ אשה יוכל להעלות הכל לד׳ להיות בחי׳ זכר בחי׳ משפיע ולזה נברא אחרון כי לולא שנברא אחרון למע״ב לא הי׳ בידו להעלותו אבל כשהוא אחרון יכול להגביה כ״ד למעלה ע״י עבודתו כי יש בחי׳ אור ישר הוא החיות מהש״י שבכל דבר ואור חוזר אם האדם עובד את ד׳ בכ״ד ומעלה אותם לד׳ וזהו אשה כי תזריע כשעובד ד׳ בבחי׳ אור חוזר אז וילדה זכר יכול להעלותם לד׳ וזהו הן יראת ד׳ היא חכמה כי סוף מעשה במחשבה תחלה היינו האדם שהוא סוף מע״ב ע״י יראתו ואמונתו שמאמין שלולא חיות ד׳ המוסתר בכ״ד לא הי׳ לו שום חיות וקיום ח״ו אפילו רגע א׳ רק הכל מהחיות ה׳ המוסתר בו ע״ז הוא מעלה הכל לד׳ ומשפיע בו חיות וזהו הן יראת ד׳ הוא חכמה כמ״ש ראשית חכמה יראת ד׳ וע״י יראה בחי׳ נוקבא יכול להעלותן למחשבה בחי׳ חכמה בחי׳ זכר להשפיע חיות לכל דבר—ע״כ. סליק

אחרי מות

אחרי מות שני בני אהרן כו׳ עד בזאת יבא אהרן אל הקודש. ואיתא בזוה״ק כ״א בזאת כו׳ וא״א שהע״ה אמר בקהלת שיש כ״ח עתים י״ד לטיבה וי״ד להיפך והענין הוא דכתיב ראשית חכמה יראת ד׳ האדם צריך תמיד לירא מד׳ רק דאית יראה יראה עלאה ואית יראת עונש והאדם א״א לו להיות תמיד ביראה עלאה עכ״פ צריך שיהי׳ לו יראת עונש והאמת הוא שגם יראת העונש מותר שיהי׳ לו כי בתורה כתיבה אך העיקר הוא אמונה שהוא לשון התקשרות שיקשר איין יראה אין דער אנדערער ואפילו ביראת עונש לא ירא מהעניש לבד רק מהמעניש שיאמין באמת ואמונה שהקב״ה מלכה״כ ומלכותו בכל משלה והוא המעניש ולולא חיותו י״ת לא הי׳ באפשרי בהרע לעשות שום דבר והכל מאתו י״ת וכשהקב״ה מנהיג עולמו בחסד בי״ד עתים לטובה צריך להאמין שהכל מאתו וכ׳ וכן בי״ד עתים אחרים וזהו כ״א בזא״ת בחי׳ אמונה וכשמאמין בזאת אז אפילו ביראת העונש ג״כ מתירא מלפני הש״י וזהו ראשית חכמה יראת ד׳ וא״א כתיב בראשית ברא אלקי״ם בחי׳

בחי' דין בחי' יראה ברא הקב"ה את עילמו ותרגום יונתן בחוכמתא כי אצלו לא שייך בחי' יראה אך בעת בר"ע צמצם עצמו כ"י בבחי' חכמה כידוע ליודעים כדי שיוכל להשפיע לכל אחד כפי כחו שיוכל לקבל ולא יתבטל וזהו כולם בחכמה עשית כדי שיהי' קיום העולם וזהו בראשית בשביל ישראל שנק' ראשית צמצם הקב"ה מעילא לתתא ומתתא לעילא צריך להיות ראשית חכמה יראת ד' אפילו הצדיק וואס ער איז דער גרעסטער אז ער קען זיך מקרב זיין להקב"ה זאל ער זיך בערעכנען וויא קימט ער אז ער זאל מקבל זיין מהקב"ה הן בגשמיות הן ברוחניות הלא אני מלובש בגוף וחומר גם רחוק מאת הש"י ובזה שמצמצם נפשו נעשה כלי מוכן לקבל מאתו ית"ש שאם ירצה האדם לקבל יותר מהראוי לו יתבטל וזה א"א כי חכמ"ה הוא כח מ"ה והיא עיקר החיות שבכ"ד וזהו והחכמה תחי' כו' ומי שאין לו חכמה בחי' הצמצום מזה בא שבירת הכלים ימותו ולא בחכמה וזהו אחרי מות שני ב"א בקרבתם לפני ד' וימותו מפני שהם לא הקדימו בחי' זא"ת בחי' צמצום ע"כ הי' בחי' שבירת הכלים דבר אל אהרן כו' כ"א בזאת וא"א אעפ"י שאהרן בחי' חסד צוה לו שלא יבא רק בבחי' זאת בחי' יראה כי המדות הם כלולים כ"א מחבירו לאמיר זעהן בחי' חסד הוא בחי' מים והשפע ממים איז אז עס איז מגדל הכל ומדת גבורה הוא בחי' אש וטבעו שהוא מכלה את הכל לאמיר ווידער זעהן צי פיעל מי' איז איך לא טוב רק אז עס איז מיט א צמצו' בחי' גבורה אז הוא טוב וכמ"כ הוא בהמדות מדת חסד היא אהבה אז א מענש זאל האבין אהבה לבד להקב"ה קען ער זיך מדבק זיין להשורש אין זאל בטל ווערן טאקע להקב"ה אין גאנץ עד שיתבטל הכח והמציאות וזה אינו עס דארף זיין בבחי' והחיות רצוא ושוב צריך להסתכל שיהי' לו יראה ג"כ שיראה להתקרב לד' ואז יוכל לקבל מד' וזהו ואל יבא בכ"ע אל הקודש כ"א בזאת היא מדת היראה כי ע"י היראה יוכל להתקרב לד' וא"א הכלל היא כמש"כ ואל יבא בכ"ע אל הקודש כ"א בזאת כאשר אמרתי אפילו כשהקב"ה מנהיג העולם בהו"ד עתים הרעים ח"ו בחי' עונש צריך לראות שיהי' בבחי' זאת בחי' אמונה שיאמין באמת שהכל מאתו ית"ש והכל הוא בהשגחתו ית' ווען ניט ח"ו דער חיות מהקב"ה וואלט קיין שום זאך קיין חיות אין קיין כח ניט גהאט וצריך שלא יירא מהעונש לבד רק לירא מד' שהיא חיות ופנימיות מכל דבר כמ"ש ואתה מחי' את כולם וזהו ואל יבא בכ"ע אל הקודש כ"א בזאת בחי' יראה בחי' אמונה בהקב"ה איך זאג הקב"ה זאל העלפן אז יודין זאלען מורא האבען נאר מאתו לבד ולא מזולתו.

קדושים

קדושים תהיו קדושה היא במוח א"א אעפ"י שהאדם הוא פרוש מכל העבירות צריך שיהי' פורש א"ע גם במחשבה מכל הרהור רע פשיטא ואפילו מדברים בטלים וזהו קדושים תהיו הנם שלומד ומתפלל ושומר א"ע ממעשים רעים ומכל הדברים האסורים יתאמץ גם בזה שיהי' לו מחשבות טהורות וקדושות כי קדוש אני ד' שאין יודע מחשבות זולתי ובמדרש איתא יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני וכו' קשה וכי תעלה על דעתך שהאדם ישוה לקונו אתמהה אך הענין היא כמו שאמרתי כ"פ שהעיקר הוא שישבר את לבו באמת קודם כל דבר שבקדושה הן בת"ת הן בעשית איזה מצוה וידע חסרונו ושפלותו ועביותו וגסותו כמ"ש עקביא במשנה אבות הסתכל בג' דברים כו' מאין באת ולאן את הולך ולפני מ"א עתיד ליתן דו"ח ואז יוכל לעשות צמצום גם למעלה שהקב"ה כביכול מצמצם

מצמצם א״ע ומשפיע אליו והוא יכול לקבל ואם אינו מצמצם האדם א״ע ומשבר את לבו כנ״ל אז אינו יכול לקבל כלל מהקב״ה וזהו פי׳ יכול כמוני אז דער מענש מעהנט אז ער איז עפים ת״ל כי קדוש אני ד׳ אז קדושתי למעלה מקדושתכם א״א שאין שום איפן שיכול לקבל מהקב״ה קדושים תהיו מלשין הזמנה והכנה שצריך להיות כלי מוכן לקבל שיש רמ״ח מ״ע וע״י כל מצוה שעושה בדו״ר נעשה ע״י מצוה זו צנור להמשיך על עצמו קדושה עליונה וזהו אשר יעשה אותם האדם וחי בהם היינו שיהי׳ חיות בהמצוה ועשיתה בי״ש בחשבו שפלתו וגדלות הבורא י״ת ונשבר לבו לפני הש״ית באמת אז נעשה כלי מוכן לקבל ואם לאו ח״ו נעשה שבירת הכלים וא״א בשום אופן לקבל שפע אלקי וזהו כ״א בזאת ואיתא בזה״ק בזאת דא יראה וא״א שאי אפשר לקרב א״ע להקב״ה כ״א ע״י בחי׳ זאת בחי׳ יראה כמ״ש זה השער לד׳ צי״ב הן ע״י יראת הרוממות ע״י יראת העונש ואז הן יוכל לקבל מהשי״ת ובל״ז נעשה שבירת הכלים בחי׳ מת כמ״ש בקרבתם לפני ד׳ וימותו כללא דמילתא אם האדם יודע ומכיר א״ע שלא עשה עדיין מאומה ומשבר את לבו באמת לפני כל דבר שבקדושה כנ״ל בזה יוכל לקרב א״ע להשי״ת ולקבל שפע מאתו ית״ש ואם מדמה בנפשו שכבר יש לו איזה מדריגה שעשה מצות ומע״ש ילומד ומתפלל ואומר שירות ותשבחות ואפילו האמת אתו א״א שלא התחיל עדיין כלום וזה האות והמופת והבן.

אמור

ויאמר ד׳ אל משה אמור אל הכהנים ב״א כו׳ דנה באדם יש גו״נ הנפש היא חיות אלהית רוחניות והגוף אינו רק גשם בלי חיות והראי׳ כשנפרד הנפש מהגוף הוא מת וע״כ הרשעים הרודפים אחר תאות חומריות וגופניות גשמיות עוה״ז וממשיכים לעצמם חיות מהחומריות בחי׳ מת ע״כ בחייהם קרויים מתים כי ממשיכים חיות להקליפה בחי׳ מת משא״כ דצדיקים שמסתכלים תמיד בכל דבר רק על חיות הרוחניות שיש בכ״ד ואוכל רק לשובע נפשו לקיום הנפש לעבודתו ית״ש לזה אף במיתתן קרוין חיים וזהו בסיבת מיתתם שממיתים התאות הגופניות שמשליכים דגשמיות ועושים רק הטוב לשמו י״ת לזה קרוים חיים והרשעים בסיבת חייהם שממשיכים מהגשמיות בחי׳ מת ע״כ קרוים מתים והב׳ הוא ב׳ הסיבה כידוע וזהו לנפש לא יטמא עכ״פ לא יטמא גם הנפש בעמיו כי בפגמו בנפש פוגם גם בכללות ישראל כאז״ל עשה עבירה א׳ מכריע א״ע כו׳ כ״א לשארו הקרוב אליו שיהנה מהעוה״ז רק ההכרח כדי לעבוד את הש״ית והמותרות ישליך וירחיק ממנו וזהו אמור אל הכהנים כהן בחי׳ צדיק עיבד להשי״ בכ״ד בחי׳ בכל דרכיך דעהו ומקרב הכל להשי״ בבחי׳ קרבן לד׳ וזהו אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים שמי שאינו בבחי׳ זו לעבוד הבי״ת בכ״ד לכה״פ לנפש לא יטמא בעמיו ככל הכתיב לחיים למעלה והבן ודפח״ח וש״י.

ויאמר ד׳ אל משה וגו׳ איתא שלשה שותפים יש באדם הקב״ה אביו ואמו הקב״ה נותן הנשמה כמ״ש ויפח באפיו נשמת חיים החלק אב ואם הוא הגוף ולחבר את שניהם הנו״נפ יש באדם בחי׳ נפש הממוצע בין שניהם ומחברם גם יש באדם נפש הבהמיות והצדיק מתרחק מתאות הבהמיות ומרבה א״ע בכל עשיותיו ובכל עניני עוה״ז לרוחניות להקדושה וע״י״ז נעשה גם הגוף קדוש וע״ז נאמר צדיקים ילכו בם אבל הרשעים רודפים אחר תאות הגוף ונמשכים בכ״ד אחר תאות הגשמיות עליהם נאמר ופושעים יכשלו בם הצדיקים

הצדיקים ע״י כל מעשיהם הטובים לשם ד׳ מתדבקים גם הגוף לנשמה שהוא חלק אלוה ממעל כמ״ש ויפח באפיו נשמת חיים לזה אף במיתתם קרוים חיים והרשעים ע״י שעושים הכל רק לתאות הבהמיות וגשמי בחי׳ מת לזה אף בחייהם קרוים מתים ולזאת צריך האדם לקיים בכל דרכיך דעהו היינו במו״מ יהי׳ כונתו שיוכל ליתן צדקה ובאכילה ושתי׳ ושינה שיהי׳ לו כח לעבוד את השי״ת ורגם כי בשעת מעשה נהנה גם הגוף מזה אעפ״כ מחמת שכוונתו לקדושה הכל נכלל בקדושה ונתקשרה הנשמה ונתדבקה בחיים וזהו צדיקים יצ״ט שופטן ורשעים יצה״ר שופטן יבינונים זו״ז שופטן וזהו לנפש לא יטמא פי׳ שלא יטה לתאות הבהמיות המטמאים את הנפש בעמיו פי׳ כי כל ישראל הם בחי׳ אחת קומה שלימה כמאמר חז״ל עבר עבירה אחת מכריע א״ע ואכה״כ כו׳ לזאת לא יטמא נפשו כי פוגם בכלליות וזהו להזהיר גדעה״ק כי הכ״ג בו נאמר לא יטמא כלל שהוא מעלה הכל לקדושה וכל עשיותיו הם רק למען שמו ית״ש אך שצריך להשגיח על הבינונים ולהזהירם למעה״ש לנפש לא יטמא בעמיו כנ״ל כ״א לשארו הקרוב אליו היינו ההכרחי לצורך חיותו אך יכון בזה כדי שיהי׳ לו כח ויכולת לעבוד את בוראו ואז אל יפול לבו עליו שגם הגוף נהנה מזה ויוכל להדבק בחיים.

בחקותי

אם בחקותי תלכו וגו׳ ונתתי גשמיכם בעתם טעם שנקו׳ גשם כי מן השמים משפיעים אורות רוחניית עליונים אך בהגיעם אל עולם השפל הגשמי הזה נתגשם ולזה נקו׳ גשם והאדם צריך לירא את השם הנכבד והנורא למאוס ברע ולבחור בטוב ולהתחזק באמונה ובטחון ולקבל ע״ע עול מלכות שמים באמת ועי״ז נעשה כלי מוכן לקבל שפע אלוה ע״י צינורות המדות שעובד בהם להשי״ת והכל בלתי לד׳ לבדו ועי״י אמונה שבכ״ד נמצא חיות אלקית כמש״כ ואתה מחי׳ א״כ ועי״ז הוא ממשיך השפע רק להקדושה גם ממשיך ע״ע הו״ד עתים לטובה כי העת תלוי במדה ועי״י היראה ואמונה ובטחון מדבק עצמו להקדושה וזהו ואל יבא בכל עת אל הקודש כ״א בזאת בחי׳ יראה בזה מכנים העת לקדושה וזהו שפרש״י על בעתם בלילי שבתות הוא בחי׳ יראה ע״ז יורד השפע להעת דקדושה והנה ע״ת בגימ׳ עשרה הויו״ת ויו״ד פי׳ א״הי׳ וזה בעשרה מאמרות נברא העולם והלא במאמר אחד יכיל להבראות כי יו״ד היא וזה העיקר וכמ״ש בראשית ברא אלקי״ם וראשית היא ירא״ה ראשית חכמה ויתלבש ביו״ד מאמרות הם הספירות והמדות רק להפרע מן הרשעים וליתן ש״ט לצדיקים. והבן. סליק ספר ויקרא

בעזר גומל חסדים, אתחיל חומש הפקודים

נשא

זאת עבודת בני הגרשוני לעבוד ולמשא, במשכן כתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר אלא בתוכם כי עיקר השראת השכינה במשכן הי׳ בישראל אוהל שוכן באדם שאדם יהי׳ מרכבה לשכינה כמ״ש בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך ית״א בכל אתר די אשרי שכנתי תמן איתא ליתך ואברכינך כי רמ״ח מ״ע נגד רמ״ח אבריו של אדם צריך האדם לעשות כל אבריו מרכבה למצות כשמקדש א״ע נעשה מרכבה למצות ואם פוגם ח״ו בל״ת שהם כנגד הגידים נעשה ח״ו מרכבה לס״א והאדם צריך לעבוד השי״ת

הש״י במחשבה ובדבור ובמעשה במחשבה לקשר מחשבתו ולבו להש״י ובדבו״ר לעבוד ד׳ בתורה ותפלה ומעש״ש הם מצות מעשיות כמו תפלין וציצית כו׳ והנה עבודת בני קהת בחי׳ מחשבה נושאי הארון ליחד יחודים להשי״ת ועבודת בני הגרשוני הי׳ בבחי׳ קול ודבו״ר תו״ת ובני מררי עבודתם הי׳ במעשה וזהו זאת עבודת בני הגרשוני לעבוד ולמשא ב׳ דברים כי עבודתם הי׳ בדבור וזהו לעבוד ר״ל שעקר הלמוד יהי׳ לשמור ולעשות גם עבודה שבלב זהו תפלה במלולא תליא מילתא גם מצות מעשיות יש בתפלה היינו להתעטף בציצית ולהניח תפילין וזהו לעבוד ולמשא גם בבחי׳ מחשבה כמש״כ כל פעל ד׳ למענהו כי העיקר הוא כשמתקן בשורשו ומשרה באבריו שכינתו י״ת וממילא יתוקן גם הגשמיות כי המצוה נעשית צנור שע״י באה השפע אמנם הצדיקים אין כונתם גם לזה אך עיקר מחשבתם לעשות תיקונים לעולמות עליונים ואורייתא בדו״ר פורחת לעילא כי ע״י שמקשרים קול ודבור שלהם להש״י פורחת לעילא ונעשה התקון וזהו למשא להגביה כל דבר להש״י לתקן תיקונים בעולמות עליונים.

בהעלותך

[ויצעק משה אל ד׳ ויאמר אל נא רפא לה ופרש״י לאמר שאמר משה לפני ד׳ השבני אם תעשה בקשתי אם לאו קשה למה יגרע מרע״ה מרחב״ד תשלום המאמר מובא בספר עירין קדישין תנינא]

שלח

שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען א״א שיש בחי׳ ארץ ישראל והיא יראה עלאה וארץ כנען היא יראה תתאה היא יראת העונש יראה חצוניות כי ארץ הוא יראה רצועה לאלקאה והאלקים עשה שיראו מלפניו והאדם צריך להאמין באמונה שלימה שאין בעולם שום ברי׳ וכן הקליפות וכן האוה״ע שום כח לעשות מאומה בלי כח הקדושה מהש״י שמקבלים משם חיותם וזהו קיומם כי הש״י משגיח בעליונים ובתחתונים ונותן חיות בכולם כמש״כ ואתה מחי׳ את כולם וע״י אמונה זו יכול לבא ליראה עלאה לירא את השם הנכבד והנורא ולהתדבק בהבוב״ה ובזה יומתקו הדינים מעליו וזהו צדיקים מהפכים את הרע לטוב שע״י שמסתכל בכל הענינים רק בחיות הש״י המקיימם ע״ז נתדבק להטוב כי הש״י הוא מקור הטוב אבל הרשעים שכל עסקיהם רק בגשמיות בהרע ע״ז מהפכים גם הטוב לרע ר״ל וזהו ויתורו את ארץ כנען ר״ל שנסתכלו גם ביראה חיצוניות לחיות הש״י שבו שלו הכח והממשלה לעשות כרצונו והכל בכחו ית׳ וזהו וראיתם את הארץ מ״ה היא ר״ל שגם בבחי׳ ארץ שהיא בחי׳ יראה יסתכל בכח הנשמה בחי׳ מ״ה שיש בכל דבר כ״ח מ״ה בחי׳ חכמה וזהו איזה שוטה כו׳ בחי׳ מה בחי׳ נשמה שגם בארציות יראה הכח מהחיות הרוחניות מהנשמה וזהו ענין ארץ ישראל קליפה קדמה לפרי וע״י זאת האמונה שהעיקר המקיימו הוא הטוב ע״ז נתדבק בהש״י ויוכל לבא מזה ליראה עלאה וכן בכל המדות אהבה ויראה ושאר המדות יסתכל רק בחיות הש״י המסתתר בו אך תמיד היראה קודמת כמ״ש זה השער לד׳ כי א״א לאדם לעמוד תמיד בזו הבחינה ביראה עלאה לכן צריך עכ״פ ליראה תתאה יראת העונש ובדסתכלו מאין בא מקור היראה ע״ז יתדבק בד׳ ויבא בזה לי״ע אבל המרגלים כשראו

כשראו חוזקם לא הסתכלו מאין חיותם אך נסתכלו בהגשמיות הרע ולזה אמרו כי חזק הוא ממנו כשפר"שי כ"י אין בעה"ב יכול להוציא את כליו משם ואלו הי' מסתכלים בהרוחניות בחיות הבוי"ת אשר בהם והניצה"ק המקיימם והיו מתדבקים להרוחניות לד' היו נשארים כולם פגרים מתים כיבל"ז הם אין ואפס אולם לא כן עשו והסתכלו רק בהרע שבהם לכן אמרו מה שאמרו והבן כי כן הוא האמת

קרח

לפ' קרח ויקח קרח ת"א ואתפלג א"א כתיב המשל ופחד וכו' ואחז"ל היינו מיכאל מדת החסד יסוד המים ופחד זה גבריאל מדת גבורה ס"ר האש והקב"ה עושה שלום במרומיו וכן בכל היסודות והמדות כי היסודות שוניות זמ"ז ומה שיש ביסוד זה אין בחבירו וכן בהמדות וכשהאדם מאמין בהש"י ומקבל עליו עומ"ש ויודע ומכיר אשר הכל מהש"י המשפיע בה' חיות אלקית וזה קיים אז יעשה שלו' בין כולם ומתאחדים כולם בו י"ת וזהו אלה תולדות יצחק בן אברהם פי' מדת פחד יצחק מדת גבורה ע"י התאחדות בו י"ת הוא בן אברהם מדת החסד והכל אחד ופעמים מתגבר מדת אהבה לתאות רעות וחשק לגשמיות עיה"ז אזי אברהם הוליד את יצחק ופעמים יש התגברות ממדת היראה כעס ושאר מדות רעית ר"ל העצה לזאת שיתבטל לפני הש"י כמ"ש אחז"ל בטל רצונך מפני רצונו היינו כשרואה שמתגברת עליו אהבה זרה לעומת זה יתגבר במדת היראה מדת גבורה איזהו גבור הכובש את יצרו וכן כשמתגבר עליו מדת גבורה רעה אזי יתגבר במדת אהבה יאהב את הש"י וימסור נפשו אליו לראות גדולתו ורוממותו י"ת והכל כדי לבטל עצמו להש"י ע"י קבלת עומ"ש ומבטל רצונו מפני רצון השי"ת ומתדבק לד' כמו שמיכאל וגבריאל ע"י התגברות נעשה שלו' כמו"כ האדם נעשה מזה אחדות גמור וזהו אצל קרח שהי' לו מדת גבורה ואהרן הי' כהן מדה"ח ולא רצה קרח להתחבר אליו ולהתבטל אך רצה להתגבר במדתו לזה ת"א על ויקח קרח ואתפליג כי העיקר הוא התאחדות והתבטלות וקרח רצה להפליג א"ע ונפל ע"ז למקום הקליפות ר"ל אמנם האדם צריך להשגיח ע"ע תמיד באיזה מדה רעה ח"ו שמתגברה עליו ר"ל לפנום בה שיעשה תשובה תיכף לבטל את הרע ולהתגבר בכל מדות להש"י והשי"ת יעזרנו עדכ"ש י"ת להתאחד ולהתחבר בו ית"ש אמן

חקת

לפ' חקת וידבר ד' אל משה לאמר זאת חקת התורה הנה כשברא הקב"ה את האדם בראו כולו טוב מבלי שום תערובות רע כלל בבחי' ואכל וחי לעו"לם אך ע"י אכילתו מעץ הדעת טו"ר נתערב בו טו"ר וכן בכל הדברים וצריך ברור ובקבלת התורה שנקראת עץ החיים נעשה הברור הטוב ובחטא הע"גל נתקלקל ונתערב עוד הפעם טו"ר כקדם וצריך ברור וזהו סבת הגלות והיסורים של ישראל כי ע"ז נעשה ג"כ הברור רק שצריך כ"א לקרב הברור וזה ע"י אמונה כתיב מי יתן טהור מטמא לא אחד פי' שא"א לברר הרע מהטוב כ"א ע"י אמונה שע"י אמונה יזכה לתורה שנקראת א' כשאחז"ל בא חבקוק והעמידן על אחת והיא האמונה וע"י התורה שנקראת עה"ח בחי' ואכל וחי לעו"לם נעשה הברור כמו בקבלת התורה יאמונה נקראת חקה על שהוא אמונה פשוטה בלי טעם ואית אמונה בראש ואית אמונה בסוף אמונה בראש היינו בעת שאדם מתחיל לילך בעבודת השי"ת

השי״ת צריך קודם להאמין שהבוי״ת ברא כל העולמות ומלכותו בכל משלה ולית אתר פנוי מני׳ גם צריך להאמין באמונה שלימה שהבוי״ת רוצה בעבודתו שהאדם בעבודתו הוא משפיע שפע לכל הברואים ולכל העולמות ואל יאמר האדם מי אנכי שאזכה להתפלל לפני הקב״ה עילת כל העילות וסיבת כל הסבות המלך הגדול והקדוש הגבור והנורא העזוז והאמיץ כו׳ ואנכי עפר ואפר רמה ותולעה איש חוטא מלא עון פשע וחטאה בל יאמר כן אך יאמין באמונה שלימה כמ״ש הפייטן ואבית תהלה מקרוצי חומר כו׳ ויטהר מחשבתו הנמוכה כי בל״ז א״א כלל להתחיל בעבודת הש״י וזהו אמונה בראש. ואמונה בסוף הוא אחר עבודת הש״י בתו״ת ובמצות מתחיל היצה״ר לדבר על לבו שהוא אדם השלם וכבר יצא י״ח למרבה כדי להפילו חלילה מכל מדרגתו והרפואה לזאת להתחזק בעבודתו שלא יפול חלילה הוא רק ע״י אמונה שיאמין שהקב״ה א״ס וצריך האדם לעבדו ג״כ בלי סוף ובמה נחשב הוא עם כל עבודתו שעבד נגד א״ס ב״ה וב״ש כאלו לא התחיל עדיין כלל ויאמין שהקב״ה א״צ לעבודתו וצריך לטמא מחשבתו הקודמת שהגביה וטהר מקודם תורתו ותפלתו וזה נקרא מטמא טהורים ועי״ז יוכל להתחזק בעבודתו בלי שום פני׳ ומ״ז אך בלתי לד׳ לבדו זהו נקראת אמונה בסוף וע״י שתי אמונות הללו שנקראים חוקות יזכה לתורה שנקראת עץ החיים וזהו זאת חקת התורה כי ענין פרה אדומה שמטהר טמאים היינו קודם מעשה המצות ותו״ת ומטמא טהורים אחר כל עבודות אמנה נקראת זאת וזה בי׳ זאת יבא אהרן אל הקודש ר״ל ע״י שתי אמנות אלו יוכל לזכות לתורה וזהו ענין פרה אדומה שמטהרת טמאים ומטמא טהורים ונעשה הברור ונשאר אך טוב לישראל.

זאת חקת התורה פרש״י לפי שהשטן ואוה״ע מונין את ישראל כו׳ הענין הוא דיש רמ״ח מ״ע נגד רמ״ח אבריו ש״א ושס״ה לאוין נגד שס״ה גידין כ״ז בתורה שבכתב ויש תורה שבע״פ מה שלא מצינו בתורה שבכתב היינו שמחויב האדם לעבוד את ד׳ בכל עניני עוה״ז הגשמי להגביהם לשמו י״ת ועי״ז מונין אוה״ע את ישראל לומר מ״ט יש בה הואיל ולא כתיב בתורה שבכתב וז״ש הכתוב אם בחקותי תלכו היינו בדבר ששואלים אתכם מ״ט יש בה ואת מצותי תשמורו ועשיתם אותם אעפ״י ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא אבל כשהאדם עובד ד׳ בכל עוה״ז באכילה ושתי׳ ושאר ענינים לעשותם למענו י״ת דוקא עי״ז יוכל להמשיך שפע גשמיות להעוה״ז וזהו ענין פרה אדומה שמטמא טהורים ומטהר טמאים ר״ל שיש באדם גו״נ הבהמיות שמושכים תמיד את האדם לתאות עוה״ז הגשמי וכשאדם עובד את ד׳ בכל הגשמים היינו שעוסק במו״מ או במלאכה דעתו כדי שיוכל אח״כ לעשות צדקה וג״ח וכמ״כ באכילה ושתי׳ ושינה כונתו כדי שיוכל לעבוד להש״י בזה הכח אז הוא מטהר טמאים ומקרב הכל להשי״ת אבל כשרודף אחר הנאות ותאות נפש הבהמיות לבד. אז מטמא טהורים הגם שאח״כ עוסק בתו״ת אינו כלום כי הוא מלא פניות ומ״ז המבלבלים אותו ע״כ צריך האדם לעבוד את ד׳ בבחי׳ בכל דרכיך דעהו להתקרב בכל דברים המותרים לד׳ שלא לעשותם רק למענו י״ת וע״י מטהר טמאים מטעם כשמבטל כל הגשמיים ועושה הכל לד׳ לבדו מכניע הרע שבד׳ יסודות הגשמיים ובכולם מתגבר לעבודת השי״ת עי״ז מעלה נפש הבהמיות לנפש דקדושה ומחבר הגוף לנשמה וזהו צדיקים במיתתם קרוים חיים ר״ל ע״י שממיתים נפש הבהמיות ומשליכים הרע ומקיימים בכל דרכיך דעהו עי״ז קרוים חיים ונשארים בכולו טוב ומתדבקים בד׳ מקור החיים משא״כ הרשעים בחייהם קרוים מתים כי נר רשעים ידעך שנפרדים מהקדושה ע״כ קרוים מתים וזהו וזאת התורה אדם כי ימות באוהל

באוהל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עלי' קרוים חיים וזהו אדם כי יקריב להעלות נפש הבהמיות לעשות כל עניני עוה"ז רק לשמו י"ת וזהו קרבן לד' כי ע"ז מחבר הגוף אל הנשמה הרוחניות זהו קרבן לד' והבן ואתם הדבקים בד"א חיים כולכם היום.

בלק

וירא בלק בן צפור וגו' והוא יושב ממולי פרש"י ל' כריתה כמו כי אמילם וי"ל גם כפשוטו ל' נגד כתיב זה"ש לד' כי האדם צריך עכ"פ ליראת העונש ויקבל עליו באמת אמונת השי"ת ועומ"ש ויאמין בהשגחה פרטיות שהכל מד' ומזה יוכל להיות שיבא לידי סמו"ט ידע כי על כ"א יביאך האלקי"ם במשפט ומזה יוכל לבא אח"כ ליראה פנימיות ויראת הרוממות ואז אוהבי ד' שנאו רע כו' ע"י שמתדבק בד' מואס ברע ויעשה הטוב וישראל היו אז באמונה והתקשרות בד' כמ"ש ויאמינו. וארץ ישראל היא יראה עלאה וז' עממין הם ז' מדות רעות כי זלע"ז עשה אלקי"ם וא"א לבא לארץ ישראל עד שיכניע קודם הזמ"ר כמ"ש לא תחי' כל נשמה וזהו וירא בלק שראה שהמה מקושרים להשי"ת באימה ויראה והכניעו כל הז"מ הרעות וזהו ממולי לנגדי להתנגדות כי זלע"ז עשה אלקי"ם וכשזה קם זה נופל וזה שויתי ד' לנגדי תמיד שיוכל להתגבר על הנגד וז"ש בלק לנגדי והנה הס"א כשרואה שהאדם מקשר עצמו להשי"ת משליכים בו פניות ומ"ז כי העיקר מכל דבר היא המחשבה כשאוכל ושותה וכל עניני עוה"ז ומקשר מחשבתו בהשי"ת אז הקב"ה מצרפו מחשבה הטובה להמעשה פי' שע"י המחשבה מצרף ומטהר גם את המעשה הגם שהמעשה היא גשמיות אבן ע"י המחשבה מזרכבת וזהו צדיקים את הרע שבכ"ד מהפכים לטוב ע"י שעובדים את השי"ת בבחי' בכל דרכיך דעהו ומקשרי' מחשבתי' בכל עניני עוה"ז רק לד' ומסתכלי' רק בניצה"ק שבכ"ד בזה מהפך הכל למוב גמור ויכול לעבוד את השי"ת אח"כ בתות"פ בלי שום פני' ומ"ז אבל הרשעים גם את הטוב לרע מהפכים כי כל עניניהם רק בגשמיות שבכ"ד ובתאות רעות לכן גם התו"ת מלאים פניות ומ"ז וזה הי' ענין משה רע"ה עם בלעם כי הי' זלע"ז כי מרע"ה הי' בחי' הדעת של כל ישראל שקבל התוה"ק דעה חכמה לנפשך והנהיג את ישראל בבחי' בכל דרכיך דעהו והכניס אמונה בלב כל ישראל ועבדו את השי"ת בלי שום פניה ומ"ז ובלעם הרשע רצה להשליך בהם פניות ומ"ז להפוך הטוב לרע וזהו ויהפך ד' אלקי"ם לך את הקללה לברכה כי מרע"ה קשרם באמת להשי"ת לעבדו בלי שום פניות ומ"ז וע"כ נתהפך מקללה לברכה שמהפכים הרע לטוב כי מבורכים הניצה"ק מהכל וזהו הנה העם היוצא ממצרים ויכס את עין הארץ היא הגשמיות שעובדים את הש"י בבחי' בכל דרכיך דעהו והוא יושב ממולי לנגדי להכריתינו כי זלע"ז עשה אלקי"ם והבן.

מה טובו אוהליך יעקב משכינתיך ישראל כו' א"א האדם צריך להרחיק ממוחו כל המ"ז ומלבו כל התאות רעות ואז נעשה בחי' אוהל שיכן באדם בחי' משכן כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וישראל בצאתם ממצרים הי' במדריגה הגבוה ע"כ אמר בלעם מה טובו אוהליך יעקב משכנתיך ישראל וזהו לא הביט און כו' פי' כשהקב"ה אינו רואה עמל ואון ביעקב וישראל אז משרה שכינתו בתוך כ"א ואחד מדם ונקי' אוהל ומשכן כנ"ל והם בעצמם נקראים אלקים כמ"ש אני אמרתי אלקים אתם וזהו ד' אלקיו עמו כו' וזהו כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל פי' אם

מבער

מבער מקרבו בחי׳ נחש ובחי׳ קסם הם התאות הרעות ומחשבות רעות אז ד׳ אלקיו עמו ותרועת מלך בו פי׳ שנעשה בחי׳ אלקים כנ״ל. כעת יאמר ליעקב ולישראל פי׳ בעת הזאת ישראל דמה במדריגה גדולה כ״כ אשר יאמר ליעקב ולישראל מ״פ אל כשרוצים לשאול מה פעל אל לישראל שואלים מ״פ אל כי כ״א ואחד מהם הוא בחי׳ אלקים כנ״ל או יאמר כשהקב״ה משפיע כ״ט לאדם צריך האדם לשבר את לבו ולשוב באמת ולידע שאינו ראוי לזה כמ״ש יעקב אע״ה קטונתי מכל החסדים ואז הטוב הוא טוב גמור ואם ח״ו מתגאה בזה אז הטוב הוא בחי׳ נקמה ח״ו וזהו מ״פ אל שצריך להבחין את הטוב מדת א״ל אם הוא בחי׳ דין ח״ו כמ״ש אל זועם בכל יום או בחי׳ חסד אל כל היום והבן. סלק. וירא בלק כו׳ מפני בנ״י כו׳ הנה עבודת השי״ת צריך להיות במחשבה דבור ומעשה וזלע״ז עשה אלקים כי שם יש מדומ״ע ובתחלה בא היצר להסיתו למעשים רעים ולתאות רעות וכשאינו שומע לו מסיתו לדבר דברים בטלים ולה״ר ואם גם בזאת לא ישמעהו אזי בא עליו במחשבה לפניות ומ״ז העיקר היא המחשבה ע״כ צריך לידע ולהאמין שיש בכ״ד נצה״ק המקיימו ולזה אחז״ל אם פגע בך מנוול זה משכהו לבהמ״ד וא״ל יקרא ק״ש וא״ל יעסיק בתורה וא״ל יזכור לו יום המיתה היינו נגד דמעשה משכהו לבהמ״ד נגד הדבור יקרא ק״ש או יעסיק בתורה ונגד המחשבה יזכור לו יום המיתה שכל אדם צריך להאמין שבכ״ד שבעולם יש בו חיות אלקית המחי׳ אותו וזה ענין התאוה שאדם מתאוה לכ״ד כי מתאוה לניצה״ק שבתוכו וכשמהרהר בנצוה״ק נשארת התאוה בבחי׳ מת וזה עת אשר שליט האד״ם היינו אדם בליעל על האד״ם ואיתו אדם מברר ממנו בחי׳ הטוב אזי נשאר בחי׳ מת וזהו לרע לו וזהו בצדיקים אבל הבינונים צריכים להתרחק מכל תאות הרעות ומחשבות רעות והקב״ה מצרף מחשבה טובה של הצדיק למעשה של הבינוני וזהו וירא בלק שראה המעשה שעשו בנ״י לאמורי בחי׳ הקליפה כי משה הי׳ בחי׳ דעת דקדושה וזלע״ז הי׳ בלעם בחי׳ דעת דקליפה ובלק הי׳ בחי׳ מעשה דקליפה כמ״ש והסמים בידם ורציני של בלק הי׳ לצרף מחשבות בלעם למעשה ויהפיך ד״א לך את הקללה לברכה כי הצדיקים מהפכים הרע לטוב ונתברר מדת הטוב מבלעם כי הי׳ בו ג״כ הניצה״ק ולזאת כתבה התוה״ק ברכתו כי נתברר מאתו בחי׳ הטוב שיתכן לבחי׳ מרע״ה. כעת יאמר ליעקב א״א הנה איתא ברש״י גם בגמרא הקדושה כי כשישראל עושים רש״מ אזי המה גדולים מהמלאכים רק שמעורב טוב ברע הם למטה והקב״ה עושה שליחותו ע״י המלאכים ונעשה המלאך מרכבה להשליחות אבל כשאדם מקדש ומטהר א״ע ומברר בחי׳ הטוב אזי כל אבריו נעשים מרכבה לשכינה הקדושה ואז הקב״ה עושה פעולותיו ע״י הצדיק ועי״ז יכולים הצדיקים לידע פעולותיו של הקב״ה וכ״ז רק להצדיקים האמיתים ובביאת משיחנו בב״א אז יהי׳ כל ישראל בבחי׳ זו וידעו הכל מפעלות אלקים וזהו יאמר ליעקב ולישראל מ״פ אל. מברכתו של אותו רשע נכר מה הי׳ בלבו א״א שהאנשים הכשרים כמשמשיתם היצה״ר לתאות עוה״ז יכולים לידע מזה איך לעבוד הבוב״ה ית״ש כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל דאדם צריך לעבוד את השי״ת בכל הז״מ בחסד וגבורה כו׳ ובכל מדה יש בו ימין ושמאל ויש י״ד עתים לטובה וזלע״ז עשה אלקים י״ד עתים לרע ח״ו וכשאדם עובד את ד׳ בכל המדות ממשיך ע״ע מהי״ד עתים לטובה כמ״ש חסד על כל היום או ח״ו מהי״ד עתים אחרים כמ״ש אל זועם בכ״י והכל ביד האדם להמשיך ע״ע כרצינו. כעת יאמר ליעקב וגו׳ ולרש״י עתידים צדיקים שיעמדו לפנים וכו׳ ואני אומר שזה נאמר על העתים הללו כ
כל

כל הצדיקים הגדולים המה בדורות הללו דוקא ואחיזה שלהם תחת כה"כ ולפעמים נופל הצדיק ממדריגתו ונופל אל עולם המלאכים ושם שואלים אותו מ"פ אל, סליק ורפח"ח וש"י.

מטות

אשה כי תדור נדר לד' נדר היא ג"כ בחי' צמצום כי מקודם הוא במחשבה ואח"כ בא לדבור לידי צמצים ע"כ צריך שלא יפריד הדבור מהמחשבה ועבור זה האב בהפרה והחכם בהתרה כי החכם עוקר הנדר מעיקרו כשאדם לומ' עם חבירו דבורו יותר גבוה ממחשבת חבירו כי מקודם אומר לו דבר ואח"כ נכנס במחשבת חבירו ונעשה זה החכם בחי' משפיע ותלמידו בחי' מקבל ויכול להיות שהחכם בדבורו עושה צירוף אחר במחשבה כרצונו וזהו הענין שהחכם עוקר הנדר מעיקרו כי החכם פותח לנודר פתח חרטה ועבור זה נעשה להנודר צירוף אחר במחשבתו ואומר שע"ד כן לא נדרתי לכן עוקר הנדר מעיקרו ומדריגא הזאת היא רק לצדיקים אולם אנחנו מהויבים לשמור א"ע שלא להפסיק הדבור מהמחשבה היינו שהדבור יהי' בתו"ת ודברי קדושה והמחשבה במקום אחר כי זה נק' עושה דבריו חולין.

מסעי

אלה מסע"י ב"י וגו' כתיב ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה המלאך נקרא עומד והאדם נקרא הולך והטעם מפני שהאדם משבר את חומרו ונופו ומכניע תאותיו וכל המדות שלו לפני הקב"ה ומעלה את חומרו לצורה לכך נקרא האדם מהלך אבל אם האדם אינו מכניע תאותיו לפני הקב"ה הוא מוריד הצורה ח"ו לחומר וזהו מי יודע רוח האדם אם עולה הוא למעלה או ורוח הבהמה יורדת למטה לארץ כי הצדיקים מהפכים החומר לצורה והרשעים בהפוך ולהבין כ"ז אומר כי האדם הרוצה להתפלל או ללמוד צל"ד שעד הנה לא עשה מאומה עדיין בעבודת הש"י אך מעכשו הוא מתחיל לעבוד את הש"י עבודה חדשה וצריך להוסיף בכל יום ויום על עבודתו ושיעבוד עבודה חדשה שלא עבד עדיין כלל אבל ז"ז אפילו עוסק בתו"ת ואינו נותן לב שישיג בכל יום עבודה חדשה ולהיות בבחי' הולך בכל יום ממדרגה למדרגה לא טוב הוא כי זו באה לו על שנדמה לו במחשבתו שהוא בנדר האמת בעבודתו כ"א הי' יודע בנפשו שלא הגיע עדיין לתכלית האמת הי' נותן אל לבו להשיג בכל יום עבודה חדשה גבוה ממה שעבד עד הנה. רק מפני שנדמה לו שהוא בתכלית בעבודתו לכן הוא עומד על מצב אחד ועל אדם כזה אני אומר שהוא מרוחק מן האמת בתכלית הרחוק ועבודה כזאת לא תתכן לאדם זולת למלאך שהוא בחי' עומד ולהבין את זאת איך אפשר לאדם לעבוד בכל יום עבודה חדשה ולבא בכ"י למדריגה היותר גבוה הרי אחז"ל כל דגדול מחבירו יצרו גדול הימנו וא"כ כשרוצה לעלות למדרגה היותר גבוה בכל יום הרי יש לו התגברות היצר ביותר ואיכה יוכל לעמוד נגדו אולם גם ע"ז אחז"ל יצרו ש"א מתגבר עליו בכ"י ואלמלא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו ומאין יבא עזרו מעם ד' שיוכל לעמוד נגדו ע"י שהאדם משבר חומרו וגופו לפני הש"י ושב בת"ש לפני הש"י ובבע"ת נאמר שובה ישרא' עד ד' אלהיך לכן בכח תשובתו ובכח תורתו ותפלתו מגיע עד מקור מחצב הנשמית ובא לשורשו ע"י יכול להמשיך לו משם צנור

ועזר

ועזר שיוכל לעמוד נגד התגברות היצר ושיוכל לעלות מדרגא לדרגא היותר גבוה ולהיות בחי' הולך ובחי' מסע וכ"ז מרומז בתוה"ק אלה מסעי ב"י פי' זאת היא אשר בנ"י צריכים לנסוע בכל יום מדרגא לדרגא היותר גבוה בכדי שיצאו מבחי' מצ"ר י"ם וזהו אשר יצאו מארץ מצרים ביד משה ואהרן ע"י התקשרות הצדיקים וא"ת הכי אפשר לעלות ממדרגה למדרגה היותר גבוה בכ"י הלא אחז"ל כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו ואיך אפשר לעמוד נגדו לזה אה"כ ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם פירוש ממקור מחצב הנשמות משם יכולים למשוך צינור ועזר למסעיהם שיהי' בבחי' מסעי לנסוע מדרגא לדרגא היותר גבוה

ואתחנן

ואתחנן אל ד' בעת ההיא ופרש"י אין חנון בכל מקום אלא מתנת חנם אעפ"י שיש להם לצדיקים לתלו"ת במעשיהם הטובים אינם מבקשין כו' יל"ד מה לתלות לשון ספק כאמרם ז"ל תולין כל חמש ואשם תלוי אך האמת היא שהצדיק צריך לדקדק בעבודתו ולידע שכל הטובות הנשפעים לו מהשי"ת רק מצד חסר ורחמי השי"ת המה כי מצד הדין עפ"י מעשיו אין לו שום טובה מהשי"י וזהו שאחז"ל צדיקים מהפכים מדה"ד למדה"ר היינו הגם שמגיע להם טובות מהשי"ת מצד הדין מצד מעשיהם הטובים עכ"ז כשהקב"ה מטיב להם מהפכים הדין הזה לרחמים ואומרים כמה מעלות טובות להמקום עלינו ברו"ח המרובים עלינו כי חנון ורחום הוא ומרבה להטיב לרעים ולטובים ורחמיו ע"י כל מעשיו ועלי נ"כ אבל מצד הדין אין לי מצח להרים ראש לבקש מלפניו כזאת והרשעים המה להיפך כשמטיב להם הבוי"ת שמו אשר באמת הוא מצד רחמיו וחסדו שהקב"ה מרחם אליהם בחנם המה מהפכים מדה"ר למדה"ד ואומרים שמן הדין מגיע עליהם מאת הבוית"ש ועוד יש להם לצדיקים ענין לזה כי יש י"ד עתים לטובה וי"ד להפוך כידוע ובהגיע להם מאת המקום ב"ב אומרים שאין זה מצד מעשיהם הטובים זולת העת ההיא היא עת רצון מהי"ד עתים לטובה והזמן גרמא להטיב עמהם ולולא עת הזאת לא הי' להם מקו הדין שום טובה מהש"י וזשה"כ ואתחנן אל ד' כשהצדיק מתחנן אל ד' בעת ההוא לאמר ר"ל הצדיק כי עתה היא העת השני מהי"ד עתים לטובה ולא מצד מעשיו הטובים ד' אלקי"ם פי' הצדיקים מהפכין מדה"ד המרומז בשם אדני להוי"ה שהוא רחמים גמורים ואומרים שכל הטובות המגיע להם מאת הש"י המה רחמי הש"י ולא מצד הדין עפ"י מעשיהם וזהו שפרש"י אעפ"י שיש להם לצדיקים עכ"פ לתלות במעשיהם הטובים שיהי' להם ספק לכה"פ אינם מבקשים אלא מבקשים מתנת חנם, מתוק מדבש ונופת צופים וש"י

עקב

והיה עקב תשמעון כתיב מה ד"א שואל מעמך כ"א ליראה ודרשו מזה חז"ל שהכל בידי שמים חוץ מי"ש והשה הלא מקרא מלא הוא והאלקי"ם עשה שיראו מלפניו אלא שהאמת הוא שא"א לבא לידי יראת שמים אם לא בא מקודם לידי אמונה להאמין בהשי"ת שמכה"כ ומשניח בהשגחה פרטיות על כל הנבראים וצופה כל הנסתרות וע"ז משבר את לבו ובא לידי שפלות והכנעה ומשפלות עצמו בא אח"כ לגדלות הבורא י"ת ורוממותו ומהרוממות

ומהרוממות בא לשפלות עצמו יותר ומזה יבא ליראת שמים ולזה אחז"ל אין לגבי משה מילתא זוטרתא כי למשה רבע"ה הי' לו התגלות אלקית יותר מכל האדם יע"ז הי' עניו יותר מכל האדם לכן היתה אצלו היראה מילתא זוטרתא כי יראה עקב ענוה ולכן כשבאים על האדם יסורים יאמין בהשי"ת שהוא הביאם עליו כמ"ש שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה היינו שישא עיניו למרו' ויבא לגדלות תבוי"ת שברא שמי' וארץ וכימ"ז וידע ויבין שהכל מאתו ית"ש כי מ"י אל"ה איתיית אלקי"ם ויבא מזה ליראה אותו ית"ש וזהו ד' הוא האלקי"ם פי' שיאמין שמה שהוא אלקי"ם מדה"ד הוא ג"כ מד' אבל כשאינו מאמין ח"ו ומדמה בלבו ומחשבתו שבהסתר באה לו ח"ו ולא מאת ד' חלילה לא יוכל לבא לידי יראה וזהו ידי עשה שיראו מפניו דוקא אבל עיקר היראה הוא בידי אדם שע"י אמונה יבא לידי ענוה ועקב ענוה היא היראה ואפילו עובד ד' ולומד ומתפלל אם אח"כ יודע ומכיר שלא עשה עדיין מאומה נגד מה שחייב לעשות והוא שפל בעיניו באמת זהו סימן שבא לקצת אמת ואם חושב בלבו שכבר יצא ידי חובתו ועשה מה שעליו לעשות ובא עי"ז לכלל גאוה ח"ו והוא סימן מובהק שלא עשה כלל ולא התחיל עדיין לבא לכלל עבודה וז"ש הכתוב והי' עקב תשמעון עקב היא ענוה יראת ד' אז סימן שבא לקצת אמת למשפטים האלה שהיא אמת כמ"ש משפטי ד' אמת והבן: באופן אחר הנה ידוע מספה"ק שבדור הזה הנשמות בקטנות בבחי' עקבים ואם הנשמות האלו שהם בקטנות המוחין עובדים את ד' זהו יקר מאד בעיניו וזה יהי' לו שמחה שהשמחה במעונו שהנשמות שהם בבחי' עקביים שומעים את המשפטים כי' ירבן כי קצירתי וע"ד בא"א כי האדם מחויב להפך החומר לצורה ויש באדם רמ"ח אברים כנגד רמ"ח מצות עשה ואברים הגרועים מכולם המה העקביים וזשפרש"י ז"ל אם המצות קלות שאדם דש בעקביו שהם בחי' עקביים לרוחניות שהוא בחי' שמיעה והי' תשמעון גם הוא לשון וישמע שאול את העם שתאספם ותחברם לרוחניות לקשרם ולזכרם לרוחניות אז ישמור ד"א לך את הברית ואת החסד ודי למבין.

ראה

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה כי' כתיב כי ששת ימים עשה ד' ולא כתיב בששת הם ז' ימי הבנין ובכל יום מימי המעשה נתגלה מדה אחת וידוע שמחטא אדה"ר נתערב בכ"ד טו"ר היינו נגד מדה"ח אהבת השי"ת יש אהבה רעה ונגד מדת הגבורה מדת הי"ש יש מדת הבעס ושנאת חנם וכן בכל המדות כי זלע"ז עשה אלקים ויצרו של אדם מתגבר עליו בכ"י כי' וזהו ראה אנכי נותן לפניכם היום בו"ק היינו בכל יום יש בו טו"ר בו"ק את הברכה אשר תשמעו היינו שצריך להיות מואס ברע ובוחר בטוב שבכל מדה כמ"ש לך ד' הגדולה והתפארת והנצח וההוד ובכולם יש טו"ר והעצה לזאת אמר לך ד' הממלכה ז' מדה הו' מדת האמונה שיאמין שבכל דבר יש בו חיות אלקות המחי' אותו כי לולא זאת הי' נבזה ונמאס ולא הי' מתאוה לה ועי"ז שבוחר בטוב ומואס ברע שבכל מדה נעשה כולו טוב וזהו שויתי ד' לנגדי תמיד להסתכל בהתגלות שבכל מדה כי כל פעל ד' למענהו ובגמרא רמי כתיב לד' הארץ ומלואה וכתיב והארץ נתן לבני אדם ומשני כאן קודם ברכה כו' היינו כשאדם אוכל ושותה ועוסק בטו"מ להנאתו בגשמיות ואינו ממשיך שפע מאלו גזל כדאיתא שם ונקרא נרגן מפריד אלוף וחבר הוא לאיש משחית שממשיך שפע היורדת מלמעלה להקליפות ח"ו כ"ז נקרא קודם ברכה

אבל

אבל אדם שכל עשיותיו לש"ש היינו בעסקו במו"מ או במלאכה מחשבתו כדי שיוכל לקיים מצות צדקה והכנסת אורחים וגמ"ח כו' ובשאוכל ישותה או ישן דעתו וכונתו שיהי' בריא וחזק לעבודת דבוי"ת שמו דגב שיש כונות אחרות וענינים אחרים בזה אך זו הכונה הפשוטה כמבואר בש"ע וברמב"ם ובכל ס"י והתו"ת פשיטא שהמה בלתי לדי' לבדו לנ"ר למי שאמר והי' העולם לעשות רצינו וזה בח' בכל דרכיך דערו האדם הזה נעשה צינור וממשיך השפע וברכה לכל העולמות זה נקרא לאחר ברכה וזהו צדיק אוכל לשובע נפשו שממשיך ברכאין ובטן רשעים תחסר שעושה חסרון בהשפע והוא נרגן מפריד אלוף כנ"ל לכן צריך לקיים שיל"ת כנ"ל להסתכל בכ"ד שיש בו חיות אלקית וזהו ראה אנכי נותן לפניכם היום בו"ק ואתם הדבקים בד"א חיים כולכם היום והשי"ת יעזור לנו:

שופטים

שופטים ושוטרים תתן לך וגו' כתיב תמים תהיה עם ד"א כי האדם צריך להיות שלם ברמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת ואז נקרא תמים באבריו וגידיו ובאם פוגם ח"ו באחת מהם במצות עשה או בל"ת ופגם באחת מאבריו וגידיו נעשה בעל מום ח"ו וא"ת הרי יש כמה מהמ"ע שאין ביד האדם לקיימם וא"כ ח"ו יהי' האדם חסר ואיך הזהירה התוה"ק תמים תהי' מה שא"א לאדם אכן האמת שהקב"ה מצרף מחשבה טובה למעשה היינו כל מצ"ה שאין לאל ידו לקיימה ורצונו באמת לקיימה יאמר רבש"ע אתה ידעת האמת שאני רוצה לעשות רצונך אבל מה אעשה כי אין לאל ידי לקיימה ואז השי"ת ברו"ח יחשוב לו כאלו עשאה בפועל וזהו בכל דרכיך דעה"ו והוא יישר ארחותיך כי כשמקבל עליו עומ"ש באמת אז השי"ת בעזרו שיוכל לקיים כל מצוה בשלימות והנה היראה נקראת שער כמ"ש זה השער לדי' ועי"י הי ראה יוכל לבא לכל הנ"ל וי"ל מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה היינו ע"י מחשבה טובה הקב"ה מזקק ומצרף ומטהר המעשה הגשמי שעושה כי המחשבה הוא רוהני והמעשה הוא גשמי והקב"ה מזכך גם המעשה ע"י מחשבה טובה כאלו עשאה כל המצוה בשלימות ואז נקראו תמים והנה ידוע דאית יראה עלאה יראת הרוממות ואית יראה תתאה יראת העונש וע"י י"ת יוכל לבא ליראת העונש כי הוא השער וזהו שופט"ם היינו יראה עלאה בגין דאיהו רב ושליט בעליונים ובתחתונים ושוטרי"ם היינו יראה תתאה יראת העונש תתן לך בכל שעריך קודם עשית כ"ד שבקדישה כי כמו שהשער קודם לבית כן המחשבה קודמת למעשה וזהו בכל שעריך מחשבתיך אשר ד"א נותן לך כי באמת אעפ"י שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שהוא מסירה להאדם עכ"ז צריך לישע אלקים לזה וזהו אשר ד"א נותן לך כי היא מאתו ית"ש והאדם אינו צריך רק לאר"לת ואזי ושפטו את העם משפט צדק היינו ע"ז יוכל לבא להאמת ועוד נוכל לפרש כי כבר אחז"ל צדיקים יצ"ט שופטן ורשעים יצה"ר שופטן ובינונים זו"ז שופטן ואין להחזיק עצמו לצדיק גם אין אדם משים עצמו רשע ח"ו כ"א לבינוני וזהו שיפט צדק כאמרם ז"ל לעולם יראה א"ע כאלו הוא מחצה על מחצה וזהו שופטים לשון רבים שצריך לידע באמת שבכל מציתיו יש לשניהם חלק ליצר טוב וליצר רע וזהו בכל שעריך כי המצוה נקראת שער כידוע והבן. תמים תהי' עם ד"א ותרגומו שלם תהא בדחלתא דה' ית"ש יצריך להבין מהיכא הוציא המתרגום לשון יראה בדי' תמים תהי' עם ד"א ונראה כי רש"י פירש התהלך עמו בתמימות ותצפה

ותצפה לו ולא תחקור אחר עתידות ובזוה"ק איתא אית יראה ואית יראה אית יראה עלאה בנין דאיהו רב ושליט עיקרא ושרשא דכ"ע ולית אתר פנוי מני' ויראה תתאה היא יראת העינש ורצועה לאלקאה בי' והאלקים עשה שיראו מפניו וביראה עלאה לא שייך עתידות כ"א ביראה תתאה וזהו שפרש"י לא תחקור אחר עתידות היינו יראה תתאה רק תתאמץ לבא ליראה עלאה יראת הרוממות וזש"ת אונקלוס שלים תהא בדחלתא דה' היינו שתהי' לך יראת ד' הרוממות וז"ש הכתוב שופטים היינו יראה עלאה ושוטרים היינו יראה תתאה וכמו שפרש"י ושוטרים הרודין בעם שמכין וכופתין במקל וברצועה תתן בכל שעריך היינו בכל הז' שערים שיש לאדם ב' אזנים ב' עינים ב' הנחירים והפה ישתדל ויתאמץ שיהי' לו יראה עלאה כי"ר אמן סליק

תצא

כי תצא למלחמה וגו ושבית שביו פרש"י במלחמת הרשות הכתוב מדבר הנה ידוע שבכ"ד גשמי יש בו רוחניות המחי' אותו כמ"ש ואתה מחי' א"כ לכן צריך אדם בכ"ד שעושה באכילה ושתי' ומו"מ או מלאכה להוציא משם חיות אלקית והטוב שבו וזהו צדיק אוכל לשובע נפשו בשביל נפשו חרו"ח ובל יאמר האדם א"כ אעשה דבר עבירה לשמה היינו להוציא משם החיות שבו ע"ז אחז"ל ע"ה קדש עצמך במותר לך פי' באיזה מקים אתה צריך לקדש עצמך דוקא במותר לך ולא בדברים אסורים ח"ו וזהו שאמר הכתוב כאן בפ' כ"ת למלחמה ע"א פי' כשתרצה ללחום את מושל הוא היצה"ר ונתנו ד"א בידך ושבית שביו היינו תראה להוציא משם את החיות אלקית ושמא תאמר הלא גם בדברים אסורים נמצא ג"כ חיות אלקית המחי' אותם ואעשה כן אני להוציא בלעו מפיו ושפרש"י ע"ה ברוח קדשו זהו דוקא במלחמת הרשות דבר הכתוב היינו במותר לך כמשחז"ל ע"ה אבל חלילה בדבר האסור לך.

האזינו

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי ידוע שאורייתא בלא דו"ר לא פרחה לעילא גם כי יראת שמים דבריו נשמעים וזהו כונת הכתיב האזינו השמים ואדברה פי' כשיפרח לעילא אז ותשמע הארץ אמרי פי והבן

ספורי קודש

בין תלמידי הרה״צ הקדוש הריב״שט הי׳ שני תלמידים הא׳ הה״צ הר״י שהי׳ נקרא ר׳ איציקל דראהביטשער ומשנהו הרה״צ הר׳ דן ולר׳ דן לא הי׳ לו בן זכר ויבקש מהרה״צ הבעש״ט שיהי׳ לו בן זכר וכן הבטיחו הבעש״ט שיהי׳ לו בן זכר שיהי׳ איש טהור קדוש ונורא צדיק גדול וכן הי׳ לו איש אלקים קדוש ושמו הר׳ משהלע הר׳ דן״ס מדאלינע ולהה״צ הר׳ איציקל מדראהביטש הי׳ לו בן קדוש וטהור ושמו הה״צ ר׳ יחיאל מיכל שהי׳ מ״מ בזלאטשיב ולהה״צ הר׳ מיכלי מזלאטשיב הי׳ לו חמשה בנים צדיקי׳ גדולי׳ מפורסמים כידוע שאמרו עליהם שהם נגד חמשה חומשי תורה הה״צ הר׳ יוסילע מיאמפלע והב׳ הה״צ הר׳ מרדכי מקרעמניץ והה״צ הר׳ איציקל מראדאוויל והה״צ הר׳ משה מזויעהל והה״צ הר׳ זאב מזבאריז שהי׳ נקרא בפ״כ הר׳ וועלוולע זבאריזער שהי׳ נגד תורת כהנים והרב הצדיק המגיד מזלאטשיב בא בקשרים עם הה״צ הר״מ ברבי דן ויקח בת הר׳ משהלי לבנו ר׳ איציקל מרדוויל לו לאשה ותהר האשה ותלד בן ויקרא שמו דן כשם זקנו אבי חותנו ויגדל הילד וילך הלוך וגדל עד כי גדול מאד ויתחתן אביו עם הה״צ הקדוש מאפטא ויקח את בת הרב מאפטא לבנו הר׳ דן לאשה ובהגיע תור וזמן נשואי הר׳ דן הנ״ל עם בת הה״צ מאפטא נסע הה״צ רא״צ עם החתן הר׳ דן ויבואו העירה מעזביז מקום מושב הצדיק הקדוש מאפטא בפתע פתאום בלי תת תורע למחותנו כי הולך הוא ובא העירה לשלוח לקראתו כ״ז ואנשים חשובים ונכבדים יוצאים לקראתם כנהוג וכדרך כל הארץ בנבל ובכינור בתוף ובמחול לקבל החתן ולהביאו לבית מלוני וכשמוע הה״צ מאפטא כי באו המחותנים והחתן העירה בלתי ידיעתו אז היטב חרה אפו עליהם ולא הלך להקביל פניהם ולברכם בשלו׳ עדי ישובו אחור מחוץ לעיר או אז ישלח הכ״ז עם אנשים חשובים לצאת לקראתם ולקבלם בספ״י כנהוג וא״ל לא יעשה החופה. הה״צ הר״א לא רצה בשום אופן לצאת חוצה מהעיר לאשר כבר בא העירה פ״א וישלח אליו הה״צ ה״ק מאפטא לאמור כי לא נכון לשנות המנהג ויען הה״צ ה״ק מראדוויל לאמר למחותנו הנה מנה״ג אותיות גהנ״ם אז ענה הרה״צ מאפטא כי בהיפך מנה״ג אותיות גהנ״ם ויהי עד כה ועד כה חלפו עברו כמה שעות ויקצוף מאד הה״צ מראדוויל ויחר אפו ויען ויאמר הנה נא ידעתי אשר מחו׳ הוא איש כשר וישר אמנם בניו הם בני כו׳ וכשמוע הה״צ הכ׳ מאפטא את דברי מחו׳ הקדוש על זרעו הקדושים אז הקפיד מאד ויאמר על בני יאמר כן מח׳׳ על בני הר״א מאיר ועל בני הר׳ יוסל משה אשר אני בוש אבוש ממדותיהם הטובים והישרים התמהמה עד בוש ולא עשו החופה עד כי הה״צ הר״א מאיר הלך מאביו הה״צ שלא מדעתו ואיש לא ידע מיציאתו וילך לבית הרב הצדיק הרא״מ מחו׳ ויקבל שלו׳ מאתם ולא דבר מאומה מהוויכוחים שהי׳ ביניהם ויעשה עצמו כאלו לא ידע כלום ויקח את החתן וילך עמו בדברים רבים וידבר עמו דברים עד כי יצא מהעיר והחתן לא ידע דבר אנה הלכו עד כי המה יצאו את העיר והעם אשר בעיר יצאו לקראתם בנבל וכנור בתוף ומחול והחליל מכה לפניהם ויבואו את החתן בשירים ובשמחה ויעשו את החופה בשמחה רבה וליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר כן תהי׳ לנו אכי״ר:

והה״צ הר׳ דן הוא אשר הי׳ חתן הה״צ מאפטא בנו של הה״צ מראדוויל התחתן עם הה״צ מריזין זי״ע ולקח לבתו ריזל ע״ה את הה״צ ה״ר שלו׳ יוסף הנקרא בפ״כ ה״ר שלומקי

מריזין זי"ע וההי"צ מראדוויל לקח את חתן בנו הרי דן לביתו להיות סמוך לשולחנו ויואל הרי מרדוויל שיהי' ההתקשרות בביתו להשתעשע עם בני הה"מ זצ"ל ממעזריטש ויהי בנסוע הה"צ מריזין לראדוויל אז אמר הה"צ מראדוויל אשר כל היוצא לקראת הה"צ מריזין עם בנו מובטח לו שהוא בן עוה"ב ומי הוא האיש ששמע כדברים האלה ולא יצא בל"ס הלכו כל בני העיר מנער ועד זקן טף ונשים אף גם עוללים ויונקי שדים נשאו אמותיהן ומדדות איתן לקראת הצדיקים הנ"ל ולא נשאר בעיר זולתי הה"צ עם הצדיקת ומשמשהן וההי"צ מריזין בבואו סמוך לעיר ראדוויל וראה את כל הכבוד הזה לפניו אז בענות רוחו הטהור ירד מעל מרכבתו וישב על עגלה פשוטה כאחד העם ויצו את העגלון לאמור נהג ילך ועל תעמוד וכן עשה ויעבור את כל האנשים שיצאו מן העיר ויבא העירה אין רואה ואין שומע אין מבין ואין יודע ותיכף הלך לבית מדרשו של הה"צ מהו' מרדוויל הזקן ויעמוד אצל השולחן אשר קוראין עליו בס"ת תמידין כסדרן ואין איש בבית מדרשו כי כולם כאחד יצאו לקראתו איש לא נעדר והרבנית אשת מהר"י ז"ל היתה עוסק בהכנה רבה לכבוד מחותנה הק' מריזין זי"ע כי ידעו והבינו גודל קדושתו וטהרתו ויקר מקרה שהיתה צריכה הרבנית לבקש דבר בביהמ"ד וכבואה לביהמ"ד והנה איש נורא לפני עומד בביהמ"ד על השולחן ותתפלא מאד על תואר פניו הקדוש ונתבהלה וחזרה לביתה ותבא ותגיד לבעלה הק' לאמר הנה ראיתי איש אחד עומד בביהמ"ד אצל השולחן נורא מאד ומראהו כמלאך אלקים כי הרבנית לא הכירה את הה"צ מריזין זי"ע תיכף ומיד רץ הה"צ הרי ז"ל לבהמ"ד להקביל פני המלאך ויכירהו ויחבקהו וינשקהו ואחזו בבתי ידיו ויביאהו אל ביתו וישמח מאד לקראת ביאתו וישיבהו על כסא אשר הכין לו והר"י הק' מרוב שמחתו רץ בביתו אחת הנה ואחת הנה בהתלהבו' גדולה וירקד ויפזז ויכרכר בכל עוז ומרוב שמחתו בכה מאד עד למרבה ואחרי ככלות הכל אז נתישב מיד ונחה שקטה מעט האש הגדולה שבערה בו בא אל שלחן המלך הוא אדמו"ר מריזין זי"ע ויאמר אליו יאמר נא לנו כ"ק מחו' איזה דבור ענהו הריזנר ז"ע ישב נא כמ"ה וישב מהר"י על השלחן גם היא ויאמר עוד הה"צ מהר"י להה"צ הריזנר ידבר נא אלנו כ"ק מחו' דבר ויאמר הריזנר למחו' יאמר נא כ"ק למה שחק ובכה אז ענהו הרה"צ הר"י דאיתא בחנוכת בית שני אשר אותן שלא ראו בית ראשון בכבודו וגדלו שמחו והריעו מאד בב"ש אולם הזקנים שראו ב"ר בכבודו וגדלו ובעת ראו הב"ש בכו למאד עד כי לא נשמע קול התריעה והשמחה מקול הבכי והנה זקנו של כ"ק מחו' ה"ק הה"צ ה"ר דוב זי"ע הוא הי' הב"ר וכ"ק מחו' הוא הב"ש ובעת אני רואה את הב"ש ובעיני ראיתי הב"ר הרה"מ הגדול ממעזריטש זי"ע לזאת בכיתי ושמחתי ורקדתי ואחר החתונה של הה"צ הר' שלום יוסף בהרה"צ מריזין הי' סמוך על שלחן זקינו מהר"י מראדוויל והחסידים של הר"י מתפללים תמיד בבכי' גדולה כדרך רבם הק' בחודש אלול המה עובדים עבודתם עבודה שלימה זכה ונקי' עבוה"ק זה הי' לומד תוה"ק וזה בזוה"ק זה במשנה וזה בתלמוד זה מתפלל כל היום כולו ומוכתרים בטלית ותפילין הקדוש הה"צ מהר"ש הי' הולך ומטייל בבהמ"ד ומקטורתו בפיו מעלה עשן והולך אנה ואנה וירע הדבר מאד בעיני החסידים כי לא ראו ולא שמעו מעולם עבודה כזאת ויוכיחו אותו האנשים ויאמרו לו הלא תראה איך זקנך אבי חותנך הוא אמו"ר ה"ק עובד הש"ת ובדביקות נפלא מתפלל ולומד בהתלהבות גדולה כל היום וכל הלילה ובכבודו מטייל בכל היום עם מקטרתו הלא הימים הנוראים ממשמשים ובאים להיום ולשלו' ויען הר"ש

הר״ש אותם בנחת הלא תגידו לי כמה מעות יכול להבין מר זקני בימי הרצין אחר התפלות האלו ויענו ויאמרו לו הערך כך וכך ויאמר הרר״ש אליהם לו הי׳ רצונו להתפלל אצל א״א הי׳ מקבל יותר בעד התפלה כשמעם הדברים האלה שיצאו מפי הרר״ש חרה אפם מאד עליו וילכו בחמת רוחם לרבם הרר״י ויספרו לו את כל הדברים אשר דבר באזניהם הרר״ש ז״ל אז שלח הר״י לקרוא הר״ש ויבא אליו החדרה וישאלהו האמת אתם אשר כן דברת באזניהם והרר״ש בענות רוחו ענהו איך החי יכול להכחיש את החי כנים הדברים כי כן אמרתי אליהם אז אמר הר״י להר״ש בני אספר לך מעשה נוראה אשר בדידי הוה עובדא ועיני ראו ולא זר וזהו בימי חרפי בהיותי עדיין סמוך על שלחן א״א ההמגי״ד זללה״ה שמעתי מכבוד זקנך הקדוש הר״א המלאך צי״ע אשר שמעו הולך וגדול בכל העולם ובשם מלאך נקרא הייתי משוקק מאד לראות ולהקביל את פניו פני השכינה ולהכירו אולי לא אביתי נסיע אליו בלתי אם ירשני א״א זללה״א פ״א בימות החורף שאלתי והליתי מאת א״א שירשני נסוע אליו על שבת אחד להקביל פני המלאך להכירו ועגני לאמור הנה הרשות בידך לנסוע כאשר עם לבבך אך כל תחזור לביתך עד אחר תשעה באב וקבלתי עלי לעשות כן מחמת גודל השתוקקותי ונפטרתי מאתו לשלו׳ ונסעתי להמלאך צי״ע ואחרי ראי שבת הראשון והשני והשלישי שלא ראיתי ולא הרגשתי מאומה אז הצר לי מאד אשר נסעתי אליו אבל לא הי׳ לאל ידי לחזור לביתו עד אחר תשעה באב כאשר צויתי מפי אדוני אבי זלה״ה ונתעכבתי כבמאסר כמעט יום לשנה נחשב לי עד זמן המוגבל ובהגיע ליל תשעה באב ראיתי והנה בא המלאך אל הקינות לחדרו ויפול בעט״ב מלא קומתו ארצה על פניו וישכב שם כן כל הלילה ההיא וכל היום המחרת לא קם ולא זע לא נד ממקומו לא הגיע אבר אחד מכל אבריו כל היום וכל הלילה שלפניו אך הוריד כנחל דמעה מאין הפוגית עד כי הגיע זמן התפלה של מנחת ערב אז התבוננתי שלא להגם נקרא בפי כל בשם מלאך כי אין זה כח ילוד אשה ואחר ט״ב נסעתי לביתי משתומם ומתבהל על המראה שראיתי בעיני אשר ידעתי בעצמי שלא יאומן כי יסופר למי שלא ראה בעיניו ויהי כבואי לבית אבי זלה״ה וישאלני א״א לאמר בני מה ראית מהמלאך הקדוש הצעתי לפניו את כל אשר ראיתי וירא א״א ומתבונן כי מאד אני מתבהל ומתרגש מהמראה שראיתי ועבודת המלאך הקדוש ויעש לי אדוני אבי ז״ל עלית נשמה וראיתי מה שראיתי— ואח״ז שמעתי כרוזא קרי לבי ונלכה והנה מכל המתיבתות דרקיעא וכל הפמליות של מעלה נוסעים והולכים שאלתי אנה הולכים ויאמרו הרב המגיד הולך לשלחנו הולכים כולם לשולחנו לסעודתו והוא הרה״מ ממעזריטש— ואח״ז שמעתי עוה״פ הכרוז יוצא כנ״ל ושאלתי עוד ואנה ויענוני כי הרה״מ מזלאטשוב הוא אבי הולך לבית התפלה להתפלל גם עתה ראיתי והנה כולם כאחד כל הנ״ל נוסעים והולכים לתימם לשמוע תפלתו ומעתה לא אוכל לשית עצות בנפשי אם אני אקח את הסדור שלי ואלך להתפלל אצל כבוד אביך או אביך יקח את החלית והקוליטשען שלי ויבא אל שיקחני לאכול זי״ע יעב״י אבי״ר.

הה״צ מלובלין זי״ע בימי חרפו בבית תלמודו הי׳ לו חבר אחד הוא הרב הגאון ר׳ בצלאל מאסטרא זצ״ל בהה״צ המאיר נתיבים פ״א בימי גדולתו של הה״צ מלובלין נסע לדרכו דרך אסטרא ואמר הה״ג ה״ר בצלאל לאנשי עירו שהראוי לבקש את הה״צ מלובלין לכה״פ על ש״ק א׳ אם כי הה״צ מתנגד לעדת החסידים עכ״ז את הלובלינר זי״ע אהב מאד עוד מנעוריו ויאותו לו אנשי העיר ויבקש פני הלובלינר זי״ע שישבת אצלם ויעתר להם וביום הו׳ לעת

ערב

ערב הלך הה״ג לקראת הלובלינר זי״ע לקבל שלו׳ ולהתקבל פני חבריו ה״ק ויקבלהו הלובלינר זי״ע להה״ג בספ״י ויצו תת כסא שבת אצלו וישב ויאמר הלובלונער ז״ל הרב מאיסטרא וביני מילדיתי שאצל אבי כת״ה הי׳ נמצא שויתי כתיב על קלף מאת הרה״צ ה״ר צבי סופר סת״ם הבעש״ט אי׳ יאיפיא כעת ויענהו הה״ג רב״צ הנה ת״י אז אמר אליו הלובלינער מאד חשקה נפשי להסתכל בו הפעם ותומ״י הלך הה״צ לביתו למלא שאלתו לטיבה והביא השויתי הנ״ל ועוד הביא עמו שויתי אחד כתוב על קלף ויתנהו על השולחן לנסית הלובלינער זי״ע דאמת שאומרים עליו שהוא חוזה נאמן ויבט בו הה״צ והכיר בו שאינו זה ששאל אך לא רצה להבין פי הה״ג ויענהו בענות רוחו מה נעשה שאין לנו זכי׳ להביט בכ״י הקדוש ובתוך דבריהם הסיב הלובלינער פניו מעל השולחן והה״ג חיש מהר החליף השויתי על השלחן והניח האמיתי מאת הה״ג הר״צ ומיד החזיר הלובלינער פניו לשלחן ויתבהל מאד ויקם מעל השלחן מלא קומתו ויצעק אני נבהלתי מראות איש שהיה ע״ג איש לבנה כתיבה באצבע אלקים אז הבין הה״ג קדושת הלובלינר זי״ע עכ״י כ״יצא בו סיפר הישיש ר״ע סופר מטירטשין הה״צ ר״צ לב מאליק ז״ל בהגיע תור במ״צ של בני הה״צ ר׳ יוסף הר זי״ע בקש עבורו תפילין כ״י של הה״צ ר״מ מפשעווארסק זי״ע ויהי היום ויבא אליו איש אחד תפילין באמרו מידי משה כתובים והסתכל בהם קפלן וחזר ופתחן וקפלן כ״פ ואח״ז לקח הסידור שהי׳ לו על השולחן והסתכל בו ונזדעזע אז החזיר התפילין להאיש באמרו אין התפילין של רמ״ם והה״צ הבין שהאיש משתאה על דבר הזה ויען הה״צ למה אתה מתפלא מאין אבירם שאין זה כ״י הרמ״ם כי יש לני טבע בראותינו השם הנכבד אז אני מזדעזעים ובתפילין הסתכלתי כ״פ ולא נרתעתי ותהי׳ לפלא בעיני ואמרתי אולי הי׳ נטל מאתנו הטבע ובאשר פתחנו הסידור ר״ק ונזדעזענו אז הבנתי כי לא ניקח מאתנו הי׳ הטבע שלני לכן הבנתי שאינם כ״י הה״צ ה״ק רמ״ם זי״ע ועכ״א

הנה גלוי וידוע שהר״ר שלים סאלטער מטשערנאוויין אהב מאד כביד אדמו״ר ה״ק מריזין זי״ע

אולם הרי״ש הנ״ל באשר הי׳ איש פשוט שאל את הה״צ ה״ק הלא ידוע לכל גודל כחו של אדמו״ר מדוע ישתוק ורא ונקים מרשיע מוסיע על רשעתו שפעל ועשה לאדמו״ר ובענית קדשו ענהו מעלתי קורא שמ״ת בכל שבוע בן אדמו״ר ובבידו מאמין בכל הניסים ונפלאות הכ נזכים בתורה מ״ש הרבש״ע עם פרעה הראשון גם עם השני הן ענהו ובכודו מאמין שהרבש״ע הי׳ היה ויהי׳ ובכחו אז כחו עתה כמאמר אני ה׳ לא שניתי והוא הרבש״ע אשר לו הכח והממשלה בעליונים ובתחתונים לעשות כרצונו בהם אמת אדמו״ר ואני מאמין באמונה שלימה, ומי״ע והרי״ש כעת ואם היא מחריש אין להתפלא מה שאני מחריש וד״ל:

הה״צ ר׳ ארין ז״ל אבי הה״צ ר׳ מאיר׳ל מפרמישלאן הי׳ תלמיד מובהק של הה״מ

מזלאטשוב זי״ע ואחר הסתלקות רבו הה״מ שוב לא בקש לו רב אחר אך עסק בתו״ת ועבד עבודתו תמה בתמימות ובתמורות כוי״ר הטוב עליו אולם אח״ז מה הרגיש הצדיק הא״ל שפתאום נלקח מאתו כל מדרגתו שהי׳ לו עד שבממעט נהפך לאיש פשוט כאלו לא ראה מאורות מימיו ויתמה מאד על הדבר ויפשפש במעשיו אבל פשפש ולא מצא כי עבר הבורא ית״ש בכל מאמצי כחו ועכ״ז שב בתשו׳ בתענית וסגופים אבל הי׳ ללא ויעיל ולא יכול לשית עצות בנפשו ויספר לביתו זו אשתו כל הקורות אותו ויתייעץ אתה ואח״כ אמר אמתין עד שבת הבעל״ט אולי ירחם עלי השי״ת בזכות שמירת שבת קודש ואחר שו״ק בראותו שאין עצה ואין תבונה בכה לפני הרבנית אז אמרה הלא יש ויש כמה צדיקים וחסידים

חסידים בדור הזה מדוע לא תשאל איזה צדיק אשר יש ביכלתו להושיעך ויגיד לך סבת הדבר ויתן עצה להבא כי אין חבוש מ״ע מבה״א מאן דכאיב לו כאבא ליזל לבי אסיא ה״ה צדיקים רופאי נפשות יסכימו שניהם לנסוע לרבינו הצדיק הרר״א מליזענסק זי״ע ולא הי׳ ביכלתו לשכור עגלה על זמן שיצטרך עד בואו שמה ואולי יצטרך להתעכב שמה זמן לכן הסכים בדעתו ליקח לו עגלה עם סוס ליסע אך עודנו חסר רכב ומשמש שישמשנו ולא הי׳ באפשר בשום אופן שישכור עוד שני אנשים עמו ותענהו הרבנית הצדקת כל מהסירך עלי אני אהי׳ בע״ג ומשמש אותך ואני אסע עמך לכל מקום שתרצה וייטב בעיניו הדבר ויסעו שניהם יחדיו בכל הדרך הי׳ כאיש פשוט כאלו לא ידע מאומה מעולם ויהי כבואם הרוב לעיר ליזענסק לכפר אחרון הסמוך לעיר בערב שבת קודש ובעיר הנ״ל הי׳ יום השוק בכל עש״ק ויראו והנה ערלים מכמה כפרים הולכים דרך שמה להעיר הנ״ל ונושאים בידם כל צורכי שבת למכור בשוק ויען הרב ויאמר להרבנית דעתי שתקנה כאן לך כל צרכי ש״ק ופה נבקש איש ישראל היותר קרוב להעיר ואצלו נתאכסן ואני אלך ואכנים להעיר להקביל פני הה״ק והי׳ אם יקבלני בספ״י כראוי ונכון אז אשאר שם על ש״ק ואתן לך תודע ואם ירחיקני אשיב תומ״י אליך כי ירא אנכי מהחסידים כאשר יראוני מלובש בגדי ת״ח ואנכי איש פשוט והה״צ רחוק ממני בלי ספק יכוני הכה ופצוע כאחד הצבועים ויעשו כן הרבנית ע״ה קנתה והכינה כל צרכי שבת ק׳ והרב זצ״ל הלך לדרכו ובבואו להה״צ לקבל שלו׳ מאתו החזיר הה״ק את פניו מאתו ולא נסתכל בו ולא נתן לו שלו׳ אז תיכף ומיד נשא רגליו הרא״ל וחזר לאכסניא להרבנית לשבות שם ובעל אכסניא הי׳ בע״מ קיזניר ויבקש הרא״ל עם הרבנית מקום פנוי לצרכם לאכול ולשתות גם לישן שם ויאמר אין לי זולת בית העצים מקום צר מאוד אז רצה הרא״ל ליסע משם למק״א ויאמר אליו אותו בעל אכסניא אנה תפנה מכאן לא קרוב מקום יישוב אחר ויום ש״ק ממשמש ובא אני אפנה לכם צד אחד שתוכלו לשבות שמה אי״ה אחר ש״ק תלכו לדרכיכם וכשמעם דברי האיש ויאמרו זל״ז ויהי מה נשבות פה כי אין אופן אחר ויכינו את אשר הביאו והרבנית פנתה מקום וכבדה המקום ותעש לו שמה מטה שולחן כסא ומנורה כמו בשבה״ג ויהי לעת ערב כי בא השמש מועד הדלקת הנר ותפלת מנחה והרא״ל כבר הכין עצמו לקראת שבת מלכתא בבגדי שבת כדרכו בקודש ואנשי העיר עם האורחים החסידים כולם כאחד נתאספו לבית התפלה של אדמו״ר הרר״א זי״ע ועכ״י וישאל אדמו״ר אי׳ האורח אשר הי׳ פה בבוקר אחר התפלה וזה תוארו וכה מלובש יבא נא הנה כי לא נתפלל מנחה זולתו וילכו האנשים לבקש בכל העיר ולא מצאוהו וישיבו לביהת״פ ויאמרו לאדמו״ר בקשנו בכל העיר ובתי אכסניאות ובבתי כנסיות ובמד״ר ולא מצאנו ויען להם אדמו״ר לכו ובקשוהו והביאו אותו אלי כי לא נתפלל עד בואו אצלנו ויוסיפו לבקשו בכל העיר מקצה אל הקצה עד בואם לכפר הנ״ל לבית הקיזנע כי הי׳ קרוב להעיר מאד וישאלוהו לאמור היש פה איש וכה תוארו וכן הוא מלוביש וכישמוע הרא״ל את דבריהם מעבר הכותל ויאמר להרבנית הראית כי כבר החסידים מבקשים אותי להענישני כאשר פתרתי לך כן הוא והנם שואלים עלי לבעל אכסניא והבעל הבית לתומו הראה למו מקומו אי׳ ויחזיקו האנשים בידו בחמלת ד׳ עליו ויאמרו אליו לכה אתנו כי אדמו״ר אינו רוצה להתפלל עד בואך אליו לכן חושה מהרה ואל תעמוד כי אדמו״ר עומד ומצפה לקראת בואך למען יתפלל מנחה ויקבל שבת ותיכף בשמעו דבריהם חגר חלציו וישנס מתניו וילך אתם ויבואו כולם כאחד לבית התפלה של אדמו״ר הר״א והרא״ל נשאר עומד כעני

בפתח

בפתח וישאל הה"צ הר"א את האנשים המצאתם את האיש אשר אמרתי אליכם לבקשו מצאנו ענו אותו וא"ו שאלם אצל הפתח עומד הוא וילך אדמו"ר הר"א אליו ויתן לו שלום ויחזיק בידו ויעמידהו אצלו ויתפללו ויקרבהו ויכבדהו כל היום ש"ק בסעודות ובתפלות ואחר השבת שאל הר"א זי"ע את פיו לאמר מדוע בא אליו ומה מבוקשו ויספר הרא"ל את כל אשר קרהו ומה סבת ביאתו לדעת מה זה ועל מ"ז ולקחת עצה מאתו לידע מה יעשה מעתה ויענהו הרר"א ידע מעכ"ה כי אני הוא אשר הסבותי את כל זאת כי בא אלי אליהו ז"ל יאמר לי כמתאונן הנני רוצה ללמוד עם הרא"ל מפרמישלאן והוא ממאן ללמוד אצלי לא אדע טעמו ונימוקו הלא כל צדיקי הדור תלמידי המה וכולם חפצים ומבקשים למודי עמם והרא"ל איני רוצה ללמוד אצלי לכן עשיתי את אשר עשיתי וצערתי מעכת"ה אז ענה הרא"ל את כ' אדמו"ר מהר"א בענות קדשו כך קבלתי מפי מורי הקדוש הרב המגיד מהר"מ מזלאטשיב כל אלמוד תורה כי אם מפי קוב"ה בעצמו וכן נגמר בדעתי וכן אעשה לבלתי ללמוד אצל אליהו ז"ל אז החזיר לו הה"ק מהר"א את אשר לקח מאתו ויאמר אליו להכרית את מעכת"ה לא אוכל ולא אעשה ועתה לך לשלום ועשה הטוב בעיניך ויפטור מאת הרר"א זי"ע לשלום וילך לדרכו שמח וטוב לב גם הוא גם הרבנית ע"ה זי"ע ועכ"י אמן.

הרה"צ הק' הר"ש מבעלזא זי"ע הי' דרכו בקודש שילך ויסע על ברית מילה לכפרים

ועיירות אפילו ד' וה' פרסאות פע' אחד הי' ברית מילה אצל בן הרב המגיד מזלאזיין שהתגורר אז בעיר קאמינקע והוא הי' מאנ"ש של הה"צ מבעלזא והברית מילה הי' צריך להיות בש"ק ונסע שמה הה"צ מבעלזא על ש"ק והרב אבד"ק קאמינקע לא הי' אז בביתו ובע"ש כאשר הה"צ מבעלזא התפלל לפני התיבה כדרכו בקודש תפלת ש"ע בחזרה ולא ענו העם אמן אחר ברכת מחי' מתים כי לא שמעו מאתו סיום הברכה גם לא התחילו בקדושה כנהוג עד אשר הה"ק התחיל בעצמו לאמר נעריצך וכו' ואחרי ככלות הכל סדר התפלה שאל הה"צ מדוע לא ענו אמן אחר ברכת מחי' מתים גם לא התחילו הקדושה ויענו כי לא שמעו סיום הברכה מפיו ויאמר הה"ק אני צעקתי בכל כחי ולפלא כי לא שמעתם אילם אפשר מהרעש שהי' שם ממתים שבבהכ"נ לכן לא שמעתם סיום הברכה אבל האנשים לא הבינו את דבריו וכאשר בא הרב אבד"ק קאמינקע לביתו ספרו לו את כל הקורות אבל גם הוא לא הבין את דבריו הקדושים עד שבא לבית רבו הק' אחר איזה שבועות אחרי נסיעת הה"צ לביתו מאיזה סיבה הוכרחו לתקן אולם דביהכ"נ שקורין פאליש ולבנותו מחדש וימצאו עצמות אדם לרוב ויחפרו עוד להלן וימצאו עוד ג' מתים שלמים ונתהוה להם שאלה חמורה על הבהכ"נ איכבה ידרכו הכהנים עלי מפתן הבית והמגיד מהרש"ק פסק לסתור כל הבהכ"נ ולבנותו במק"א ע"פ דתוה"ק ע"כ נסע הרב מקאמינקא לרבו הה"ק ויספר לו כל הענין ויענהו הה"ק הלא אנכי התפללתי אצליכם בבהכ"נ מנחה בעש"ק וישמעתי רעש ממתים ויתן לו עצה טובה עפ"ד תוה"ק להכשיר הבהכ"נ הישנה שלא יצטרכו לסתור ולבנות מחדש:

אצל הה"ק מאפטא היו שני אנשים חסידים מאנ"ש אשר ישבו אצלו זמן רב ויעבדו ה' בכל כחם כדרך החסידים הראשונים והתנ"שי שראוים למדרגה מה ולא ראו מאומה ויצטערו מאד ע"ז אולי אין עבודתם שלימה וישאלו את רבם הה"ק ע"ז ויאמרו לאמר

מדוע

מדוע אצל צדיקים הראשונים זכו תלמידיהם למדרגות ואנחנו לא נדע מה זאת שאין אנו רואים שום מדרגה אצלנו ויענם הרה"ק ויאמר אליהם קודם דורו של הבעש"ט הקדוש זי"ע הי' הדור לא טוב מאד ר"ל וגזרו אומר ברקיע שלא יעלה שום תפלת ישראל ב"מ והי' כך לערך כ' שנה עד כי כביכול הבורא ב"ה וב"ש נצמא ונכסף מאד לתפלת ישראל ויפקוד לשלוח איזה נשמה חדשה לעוה"ז להאיר בעולם ויבחרו בנשמת הבעש"ט זי"ע אמנם הבעש"ט אמר מה אוכל אנכי לתקן ואנכי יחידי שלחו אתי עוד נפשות אחרות וייטבו דבריו ויסכימו ע"ז ואז אמר הבעש"ט אני אבחר לי נפשות וישוטטו לפניו נשמות לרוב ויבחר לו כחפצו וכרצונו כל החבריא שלו והאירה הארץ מכבוד הש"י בימיו עד כי בימי נכדו הה"צ הר' ברוך זי"ע התחילו לדבר מהגאולה שלימה שתהי' בב"א ונעשה קטרוג גדול ר"ל כי אמר מה זו הטיבא אם יש להם צדיקים גדולים כאלה למרבה אשר התגלות אלקית הוא גלוי' ומפורסמת לעין כל ואיך לא יהיו טובים יסלקו נא הצדיקים האלה אשר בקרבם ויתנו להם צדיקים אחרים תחתיהם שלא יראו ולא ישמעו דבר מחם ותהי' הבחירה חפשית בעולם או אז נראה איך יהי' העולם ויהי אז בשנה ההיא שנת סילוק צדיקים גדול מאד ר"ל בעוה"ר ועכשיו מה נעשה אנחנו כי מוזהרים ועומדים אנחנו לבל יראו ולא ישמעו מאתנו מאומה לכן לכו אתם עבדו את ד' בכל לבבכם ובכל נפשכם וד' הטוב יהי' בעזרכם ותזכו למעלות רמות כאות נפשכם הטוב!

